

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 11 iunie 2020

SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	6 – 19
2.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 151/2019 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului. Nr. 231 din 10.06.2020	26 – 35
3.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre pentru adoptarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu privire la condamnarea faptelor de traseism și corupere politică. Nr. 232 din 11.06.2020	35 – 59
4.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală – art. 4; Legea nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație – art. 2</i>). Pentru lectura a doua, comasat cu proiectele de Lege nr. 33 din 06.02.2020 și nr. 88 din 28.02.2020, nr. 105 din 05.03.2020 fiind de bază. Nr. 105 din 05.03.2020	61 – 72 88
5.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 4 al Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală. Pentru lectura a doua, comasat cu proiectele nr. 88 din 28.02.2020 și nr. 105 din 05.03.2020, ultimul fiind de bază. Nr. 33 din 06.02.2020	72 – 74 88 – 89

6.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală. Pentru lectura a doua, comasat cu proiectele nr. 33 din 06.02.2020 și nr. 105 din 05.03.2020, ultimul fiind de bază. Nr. 88 din 28.02.2020	74 – 77 89
7.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Codul de procedură penală nr. 122/2003 – art. 215¹; Codul de procedură civilă – art. 278⁷; ș.a.</i>). Nr. 138 din 26.03.2020	77 – 88
8.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege cu privire la organizațiile necomerciale. Nr. 109 din 03.04.2018	89 – 126 187
9.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre privind numirea în funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție (<i>Vadim COJOCARU</i>). Nr. 227 din 09.06.2020	126 – 130
10.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (<i>art. 10, 19, 27 ș.a.</i>). Nr. 85 din 27.02.2020	130 – 135 175
11.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural (<i>art. 3, 5, 9, 14 ș.a.</i>). Nr. 144 din 02.04.2020	135 – 142 174 – 175
12.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind implementarea Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova”. Nr. 152 din 16.04.2020	142 – 155 172 – 173
13.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege cu privire la	155 – 164

	eliberarea Î.S. „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului. Nr. 184 din 14.05.2020	173 – 174
14.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind anularea examenelor de calificare la finalizarea programelor de formare profesională tehnică, anul de studii 2019–2020. Nr. 216 din 04.06.2020	164 – 172
15.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător – art. 3, 4, anexa; Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova – art. 3, 6, 6¹ ș.a.; ș.a.</i>). Nr. 67 din 20.02.2020	175 – 179 198 – 199
16.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora (<i>în tot textul legii, art. 1, 2, 3, 4, 5, 6 ș.a.</i>). Nr. 311 din 16.12.2019	179 – 180 199 – 200
17.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 1 din Legea nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”. Nr. 154 din 16.04.2020	180 – 181 200 – 201
18.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru completarea articolului 1 din Legea nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”. Nr. 237 din 22.10.2019	181 – 184 201 – 202
19.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare – art. 4, 8; Legea nr. 171/2012 privind piața de capital – preambul, art. 6 ș.a.</i>). Nr. 137 din 26.03.2020	184 – 187 203 – 204

20.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 74 din Codul funciar nr. 828/1991. Nr. 32 din 06.02.2020	187 – 192 202 – 203
21.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (<i>Legea monumentelor de for public nr. 192/2011 – art. 7; Legea nr. 161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război – art. 9</i>). Nr. 254 din 07.11.2019	192 – 195 202
22.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind modificarea articolului 141 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002. Nr. 87 din 28.02.2020	195 – 196 204
23.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative (<i>Codul jurisdicției constituționale – art. 4, 38; Legea cu privire la Curtea Constituțională – art. 4, 25; Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție – art. 2, 16; ș.a.</i>). Nr. 131 din 17.03.2020	196 – 197 204 – 205
24.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind instituirea reciprocă a centrelor culturale și activitatea acestora. Nr. 83 din 27.02.2020	205 – 207
25.	DECLARAȚII Declarația domnului deputat Liviu Vovc.	207 – 209
26.	ORA ÎNTREBĂRILOR Adresarea întrebărilor: – Întrebarea doamnei deputat Marina Tauber, adresată Guvernului Republicii Moldova, referitor la implementarea proiectului „Extinderea apeductului în comuna Biești, raionul Orhei”.	209 – 210

	<p>– Întrebarea domnului deputat Ion Groza, adresată Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, referitor la măsurile întreprinse pentru a soluționa problema angajaților Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Cahul” care nu au primit salariul din luna februarie 2019.</p>	211
	<p>– Întrebarea domnului deputat Igor Grosu, adresată Cancelariei de Stat, referitor la măsurile întreprinse pentru soluționarea problemei legate de sediul Primăriei Lăpușna, raionul Hîncești.</p>	212

Ședința începe la ora 10.07.

Lucrările sunt prezidate de doamna Zinaida Greceanii, Președinte al Parlamentului, asistată de domnii Mihail Popșoi, Alexandru Slusari, Vlad Batrîncea și doamna Monica Babuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanii:

... deputați,

Vă rog să vă ocupați locurile în sală.

Deconectați, vă rog, telefoanele.

Secretariatul,

Vă rog să anunțe prezența deputaților.

Doamna Evelina Bubuioc – *șef al Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:*

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la începutul ședinței de astăzi, din 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 98 de deputați.

Nu și-au înregistrat prezența: Șor Ilan, Spătaru Arina – concediu medical și Țîcu Octavian.

Doamna Zinaida Greceanii:

Da. Mulțumesc.

Avem cvorumul, putem să începem ședința. Înainte de toate, rog să onorăm Drapelul de Stat. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Mulțumesc.

Stimați colegi,

La începutul ședinței, câteva anunțuri. Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 14 din 26 mai 2020, a validat mandatul de deputat în Parlament al candidatului supleant pe lista Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, domnul Nicolae Pascaru. Îl salutăm în ședința în plen a Parlamentului și-i urăm succese. *(Aplauze.)*

Stimați colegi,

Ca de obicei, în perioada premergătoare ședinței de astăzi, și-au sărbătorit zilele de naștere: domnul Chiril Moțpan, domnul Vladimir Golovatiuc și domnul Radu Rebeja. Le urăm colegilor multă sănătate, succese, realizări frumoase și curaj de a munci în Parlament. *(Aplauze.) (Rumoare în sală.)*

Cum n-am anunțat? *(Voce nedeslușită din sală.)* A, n-ați simțit-o.

Domnule Moțpan,

O iau pe seama mea.

Stimați colegi,

Biroul permanent s-a convocat în ședința sa și a aprobat un proiect al ordinii de zi bisăptămânale, pentru două săptămâni. Dumneavoastră acest proiect al ordinii de zi îl aveți cu toții la mână. A fost distribuit la toți deputații. Sunt incluse proiectele care au rapoarte, care au examinarea în comisiile permanente, unde este necesar și avizul Guvernului.

Dar deputații... ca de obicei, noi fără „antrenamente” de dimineață, fără „gimnastica” de dimineață nu putem să... De aceea sunt câteva subiecte care au fost propuse regulamentar de către fracțiunile parlamentare.

Prima propunere vine din partea Fraucțiunii Partidului Democrat.

Vă rog, cine prezintă?

Domnule Jizdan,

Vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Bună dimineața, stimați colegi.

Doamnă Președinte,

Propun să introduceti pe ordinea de zi Declarația Parlamentului Republicii Moldova cu privire la condamnarea faptelor de traseism și corupere politică. De fapt, e Hotărârea pentru adoptarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu privire la condamnarea faptelor de traseism și corupere politică.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului.

Cine este pentru a fi introdusă în ordinea de zi pentru ședința de astăzi propunerea Partidului Democrat, proiectul de Hotărâre nr. 232 din 11 iunie 2020, vă rog să votați.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Următoarea propunere vine din partea Frațiunii „PAS”, solicită includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr. 205 din 22 mai 2020.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Noi am convenit la ședința Biroului permanent, acolo unde nu este raportul comisiei, nu includem în ordinea de zi.

Raportul comisiei și, ulterior, se include în ordinea de zi.

Următorul. De asemenea...

Acuși. Următorul, din partea Frațiunii „PAS”, includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 165 din 29 aprilie 2020.

Secretariatul mă informează, de asemenea, că nu este... nu există raportul comisiei. Nu există raportul comisiei, nu includem în ordinea de zi. (*Rumoare în sală.*) Nu este. Invocați unde este scris în Regulament.

Domnul Mihail Popșoi:

46. Haideți să consultăm cu domnul Creangă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Nu este raportul comisiei, nu este logic să fie inclus în ordinea de zi. Convocați comisia, solicitați de la comisie să prezinte raportul pozitiv, negativ, fără acumulare de voturi, și includem în ordinea de zi. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Regulamentul ce ne spune?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Regulamentul anume așa și spune. Așa și spune. (*Rumoare în sală.*)

Următoarea, domnule Slusari, vă ofer dumneavoastră, audierea ministrului economiei și infrastructurii.

Aveți un minut.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimată doamnă Președinte,

Eu insist ca domnul Creangă să ne dea explicații referitor la conținutul articolului 46. Nu puteți dumneavoastră să încălcați Regulamentul. Și să decidă plenul de fiecare dată cu vot.

Referitor la prima propunere pentru ordinea de zi. În numele Platformei DA, propun, fie săptămâna aceasta, fie săptămâna viitoare, să audiem ministrul economiei și infrastructurii pe un subiect foarte important, real, să ascultăm care sunt posibilitățile de a diversifica sursele de furnizare a gazelor naturale în situația în care la moment în Europa prețurile la gazele naturale sunt de trei ori mai ieftine decât gazul furnizat în Republica Moldova.

Și noi am avut mai multe întâlniri cu reprezentanții Uniunii Europene, cu Ucraina, sunt propuneri foarte bune, dar sunt și mai multe întrebări: cum să facem, cum să avem rezervor sau să păstrăm în Ucraina și să livrăm iarna gaz mai ieftin? Sunt diferite soluții, nu spun că avem adevărul în ultima instanță, dar propunem să ascultăm această întrebare ce ține de securitatea energetică a statului... *soluții pentru asta. Fie și pentru săptămâna viitoare să se pregătească domnul ministru.*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Noi am discutat subiectul la ședința Biroului permanent, subiectul n-a fost susținut. Propunerea mea a fost ca să solicităm în scris informația de la Ministerul Economiei și Infrastructurii să ne prezinte pentru toți deputații în Parlament și cred că este...

Dar supun votului.

Cine este pentru a include pentru aceste două săptămâni audierea ministrului economiei și infrastructurii, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Numărăm? Haideți să numărăm. Haideți să numărăm.

Numărătorii,

Vă rog.

Sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2. (*Rumoare în sală.*) O să-l avem data viitoare. (*Rumoare în sală.*)

Da, vă rog.

Sectorul nr. 2.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Если можно поднять руки чуть-чуть выше из-под столов. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

O să punem numărător în sectorul nr. 2. Data viitoare punem numărător în... (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

– 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 23.

Domnul Mihail Popșoi:

Trebuie să anunțe domnul Odnostalco rezultatul cum se cade deodată și gata.

Doamna Zinaida Greceanîi:

45 de voturi. N-a întrunit numărul necesar de voturi. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Vă ofer după ce examinăm solicitările fracțiunilor. După ce examinăm solicitările fracțiunilor, de procedură o să vă ofer și dumneavoastră, că nu sunteți primul de procedură.

Următorul proiect. La solicitarea Frației „Platforma DA”, proiectul nr. 135 din 20 martie 2020. De asemenea, nu este raportul comisiei.

Următorul proiect nr. 204 din 22 mai 2020. Nu este raportul comisiei.

Proiectul nr. 17 din 29 ianuarie 2020. (*Voce nedeslușită.*) Nu este raportul comisiei.

Noi am...

Domnul Alexandru Slusari:

Dumneavoastră flagrant încălcați articolul 46 din Regulament.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari...

Vă rog, domnule vicepreședinte, să vorbiți doar când este inclus microfonul.

Domnul Alexandru Slusari:

Dumneavoastră încălcați, încalc și eu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea solicitare este din partea Frațiunii Partidului „Șor”, o inițiativă înregistrată sub nr. 228 din 9 iunie 2020 de modificare a Codului serviciilor media audiovizuale, dar nu este raportul comisiei.

(Voci nedeslușite din sală.)

Acestea au fost propunerile parvenite de la fracțiunile parlamentare.

Rog, stimați deputați, stimați președinți ai fracțiunilor parlamentare și ai grupurilor parlamentare, este logic, haideți să nu facem harababură din Parlament. Este raportul comisiei – examinăm. Nu este, negativ, pozitiv, indiferent care raport, nu există raportul comisiei – nu examinăm.
(Rumoare în sală.)

Voce din sală:

... principalul să ne spuneți ce să facem? Noi am citit Regulamentul, dați-ne cuvântul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De procedură, domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Госпожа Гречаный,

Я хотел бы обратить Ваше внимание, что Бюро не является конечным органом Парламента, а рабочим органом, который вправе включать или не включать вопросы в повестку дня заседания Парламента.

Для этого существует 46 статья часть (1), предусматривающая право внесения вопроса для обсуждения, включения в повестку дня на пленарном заседании. Первое.

Второе. Госпожа Гречаный, если Вы так защищаете проекты, не имеющие авизов комиссий, рапортов комиссий и авизов Правительства, обращаю Ваше внимание, что в закон по НПО в синтезу включены поправки Фракции социалистов, которые не то, что не были

обсуждены на заседании Юридической комиссии, а даже не были включены в повестку дня.

Поэтому давайте, с точно таким же подходом, будем рассматривать и проект Закона о НПО без поправок в синтезу, включенных, господином Боля, без наличия на то авиза комиссии.

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Я так и не поняла, что тут нарушил господин Боля. Потому что рапорт комиссии есть, рапорт комиссии есть. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Nu o să vă ofer cuvântul, dacă o să vorbiți toți odată. Până nu vă calmați, până nu vă liniștiți, nu vă ofer cuvântul nimănui și nici mie.

Următoarea, doamna Glavan, vă rog, de procedură. Dar de procedură, vă rog, să invocați ce-i de procedură.

Doamna Ruxanda Glavan:

Eu am solicitat cuvânt la ordinea de zi, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

La ordinea de zi, dumneavoastră cine sunteți la ordinea de zi? Parvin din partea...

Doamna Ruxanda Glavan:

Eu sunt autor al unui proiect și solicit la ordinea de zi să-mi oferiți cuvântul.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, autor al proiectului la ordinea de zi.

Vă rog, doamnă Glavan.

Doamna Ruxanda Glavan:

La ordinea de zi, doamnă Președinte, solicit, din numele grupului de autori: Glavan, Bacalu și Sîrbu, să retragem de pe ordinea de zi proiectul cu nr. 27 din ordinea de zi, nr. 302 din procedură, proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative. Noi am inițiat consultări cu câteva organizații necomerciale și mai avem nevoie de timp.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, doamnă Glavan.

Aici nici... autorul solicită excluderea, noi nici nu trebuie să punem la vot, după câte eu înțeleg.

Da, domnule Litvinenco, dumneavoastră de asemenea de procedură sau la ordinea de zi în calitate de autor?

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

În sfârșit, într-adevăr, vreau să reiterez acest lucru. Articolul 46 alineatul (1) nu condiționează punerea la vot de către plen de existența sau inexistența raportului comisiei. Dumneavoastră încălcați Regulamentul și este foarte grav acest lucru. Plus la aceasta, legat de raportul comisiei.

Deci domnul Bolea a falsificat un raport al comisiei. Deci noi am aprobat un raport într-o ședință. Dumnealui singur, printr-un abuz de putere, a luat și a introdus încă șase amendamente în sinteza pe care a pus-o la dispoziția deputaților.

Aceasta cum se corelează cu ceea ce spuneți dumneavoastră? Mergem doar pe acele proiecte care au rapoartele comisiei? Ori aici este un raport falsificat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

Deci cu o săptămână în urmă, în cadrul Comisiei juridice, au fost examinate amendamentele, sinteza amendamentelor la proiectul nr. 109, dacă despre el se vorbește, a fost dat un raport pozitiv.

Între timp, până în ziua de astăzi, au mai venit încă 11 amendamente din partea altor deputați. Ele n-au fost examinate în comisie. Au fost inserate în sinteză și vor fi supuse dezbaterii aceste amendamente în ședința în plen a Parlamentului. Și plenul Parlamentului să decidă asupra acestor 11 amendamente, care n-au fost examinate.

Vreau să vă aduc la cunoștință că în plenul Parlamentului, în săptămâna precedentă, când a fost ședința în plen, au existat amendamente ale deputaților, care erau primite de către comisie cu cinci minute înainte ca președintele comisiei să vină să raporteze aici de la tribuna centrală a Parlamentului.

Ca să nu existe asemenea lucruri, când în ultimul timp, în ultimul minut mai vin amendamente sau celelalte lucruri, s-a decis în așa mod: ele

să fie inserate și plenul Parlamentului să decidă asupra admisibilității sau inadmisibilității acestor amendamente parvenite în comisii și care nu au fost examinate.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Noi o să votăm fiecare amendament separat și o să examinăm foarte minuțios în a doua lectură. Fiți siguri că dumneavoastră în zadar faceți gălăgie. Absolut în zadar.

Domnule...

Stați puțin, sunt...

Domnule Candu,

De procedură.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Bună dimineața, dragi colegi, onorat Plen.

Stimată doamnă Președinte,

Dumneavoastră sunteți, în baza Regulamentului și a legii, responsabilă să aplicați Regulamentul Parlamentului întocmai. Și fără să am nici o intenție să vă dau lecție eu sau altcineva din colegi, dar articolul 46 alineatul (3) din Regulamentul Parlamentului prevede următoarele... cer scuze, alineatul (4):

„Proiectele de acte legislative care nu au rapoarte, după caz, corapoarte nu pot fi incluse în proiectul ordinii de zi a ședințelor Parlamentului decât dacă, la propunerea Biroului permanent sau a fracțiunilor parlamentare, Parlamentul nu decide altfel.”.

Parlamentul, prin ședința plenului, și nu Biroul permanent.

Iată de ce sunteți obligată, potrivit Regulamentului, să supuneți votului orice propunere venită din partea fracțiunii, indiferent dacă are acel proiect raport sau n-are raport.

Și încă o chestiune de zece secunde, dacă îmi permiteți. Același Regulament, pe care dumneavoastră trebuie să-l respectați întocmai, articolul 43¹ prevede că pentru prima ședință în plen din fiecare a șasea săptămână din data începerii sesiunii parlamentare, Biroul permanent va întocmi proiectul ordinii de zi a ședinței, în care se includ chestiunile propuse de fracțiunile parlamentare din opoziție...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Candu,

Zece secunde.

Dar vreau să vă spun că aici sunt incluse proiecte, inclusiv ale opoziției.

Domnul Andrian Candu:

A fost o tradiție foarte bună în precedentul Parlament, când o zi întreagă, o zi întreagă...

Doamna Zinaida Greceanîi:

O singură dată, domnule Candu. *(Aplauze.)*

Domnul Andrian Candu:

Da, doamnă, o singură dată, dar într-un an de zile n-ați făcut nici o dată. Și aceasta...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și toate respinse.

Domnul Andrian Candu:

Nu contează că sunt respinse sau nu. Dar opoziția are dreptul să-și facă ordinea de zi. Și doar ordinea de zi a opoziției să fie cu propunerile din opoziție, și iată de ce vă rugăm frumos să respectați întocmai Regulamentul.

Vă mulțumim frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, bine.

Mulțumesc.

Domnule Ciubuc,

De procedură.

Domnul Nicolae Ciubuc:

De procedură, doamnă Președinte.

Stimați colegi...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sau la ordinea de zi?

Domnul Nicolae Ciubuc:

La ordinea de zi, e legat de un subiect care este inclus pentru astăzi sau mâine, dar vreau să fie transferat pentru săptămâna viitoare, în condițiile în care noi ieri am examinat și am pregătit raportul. Dar având în vedere că redactorii mai au de lucru, în sensul redactării acestui proiect, și nu se va reuși în varianta finală...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Spuneți, spuneți.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Este vorba de proiectul de Lege privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, nr. 18 din 31.01.2020, nr. 16 în ordinea de zi, proiect care-i pentru lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dumneavoastră îl propuneți pentru săptămâna viitoare?

Domnul Nicolae Ciubuc:

Pe săptămâna viitoare, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Noi aprobăm ordinea de zi pentru două săptămâni.

Pe săptămâna viitoare.

Secretariatul,

Vă rog să aveți grijă.

Următoarea propunere – domnul Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Cu respectul meu deosebit pentru corectitudinea impecabilă pe care dumneavoastră organizați ședințele Parlamentului, solicit respectuos să-mi explicați: de ce până astăzi votul electronic în Parlament nu este? Data trecută... Am abordat subiectul cu jumătate de an în urmă. Data trecută mi-ați spus că mi-a răspunde cineva în scris... Secretarul general. Nu Secretarul general trebuie să răspundă.

Dumneavoastră sunteți Președinte al Parlamentului. Și vă rog să ne informați care-i situația cu votul electronic.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Reniță.

Dumneavoastră cunoașteți, eu v-am mai adus explicațiile respective, cunoaște și tot Parlamentul, până nu primim tot echipamentul pentru acest vot electronic, și eu aș vrea să fie votul electronic și să nu fie ceea ce avem acum.

Ați vorbit un minut, s-a deconectat.

N-am eu cu asta absolut nimic.

Ați votat, s-a votat așa cum s-a votat. Nu s-a numărat.

Dar până n-o să avem tot echipamentul și n-o să fim pregătiți, n-o să putem să-l implementăm. Anul acesta noi trebuie să-l implementăm.
(*Gălăgie în sală.*)

Da.

Doamna Roșca.

Doamna Veronica Roșca:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Onorat Plen,

Vreau să felicit colegii, în primul rând, pentru starea de sănătate impecabilă pe care o au la moment. Însă, vreau să amintesc că, conform protocolului național, pacienții tratați, care au fost testați negativ după tratament, trebuie să respecte în continuare condițiile de carantină la domiciliu timp de încă două săptămâni. Așa că, dacă n-au trecut două săptămâni de la ultima testare negativă, aceștia nu trebuie să se afle în această sală și trebuie să o părăsească imediat. Altfel, ei încalcă legea. De aceea țin să amintesc și articolul 76¹ din Codul contravențional care prevede aplicarea unei amenzi de până la 25 mii de lei.

Solicit, dacă este cineva în loja guvernamentală din partea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, să se expună și să ne explice, pe înțelesul tuturor, dacă acei doi colegi, care au fost testați pozitiv la COVID-19, în prezent trebuie sau nu să se afle în această sală.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea intervenție – doamna Ivanov. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Violeta Ivanov:

Doamnă Președinte,

Reieșind din faptul că se încalcă flagrant de la începutul ședinței de astăzi Regulamentul Parlamentului, mă refer la articolul 46 din Regulament, și deputații, și fracțiunile nu au posibilitatea ca să-și înainteze inițiativele legislative, solicit, în baza Regulamentului, articolului 102, o pauză de 30 de minute, deoarece avem nevoie ca să punem în discuție și să vedem cum procedăm mai departe.

Noi înțelegem tactica dumneavoastră ca să nu ne oferiți cuvântul, ca toți cetățenii să audă acele inițiative, mai ales ceea ce se referă la Codul serviciilor media audiovizuale, dar, pentru a discuta cum procedăm mai departe, avem nevoie de o pauză de 30 de minute.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Fracțiunea Partidului „Șor” are nevoie și solicită, în conformitate cu articolul 102 al Regulamentului.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Haideți să terminăm cu procedura, aprobăm ordinea de zi și pe urmă ne ducem la pauză.

De acord?

De procedură – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Îmi pare rău, stimată doamnă Președinte, că ați pornit linia aceasta de „беспредел”. Mă rog, asta-i situația.

Dat fiind faptul că s-a constatat că domnul Bolea a falsificat procesul-verbal și raportul Comisiei juridice, noi la fel solicităm pauză de 30 de minute, în care cerem ca să fie convocată Comisia juridică, să fie luat act de ceea ce-a făcut domnul Bolea, să fie corectat acest lucru. Cererea privind convocarea ședinței comisiei, semnată de 5 membri, este prezentată. Și vă rugăm pauză și convocarea ședinței comisiei.

Mai mult decât atât, după ce va fi votată ordinea de zi, noi propunem ca primul subiect, care o să fie examinat, să fie proiectul Legii cu privire la organizațiile necomerciale. *(Aplauze.) (Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Eu vă propun să aprobăm ordinea de zi și pe urmă convocați-vă, duceți-vă în pauză, convocați-vă, faceți ce doriți.

La ordinea de zi mai sunt subiecte?

La ordinea de zi propuneri nu mai sunt.

Doamnă Glavan,

La ordinea de zi. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Da.

Doamna Ruxanda Glavan:

Solicit o precizare, pentru stenogramă, pentru Secretariat, eu am cerut retragerea proiectului de pe ordinea de zi de astăzi. Și noi vom reveni cu solicitarea de a fi inclus altă dată, când vom fi gata.

Doamnă Președinte,

Vă rog să purtați masca corect – pe nas și pe gură... aveți grijă de sănătatea dumneavoastră și dați exemplu frumos.

Sănătate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Să vă spun care-i problema mea cu masca?

Îmi asudă ochelarii și nu vă văd. *(Râde.) (Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

De procedură – domnul Vovc.

Domnul Vovc.

Domnul Liviu Vovc:

Doamnă Greceanîi,

Eu mai repet încă o dată ce a spus doamna Roșca.

Ieri au fost 296 de cazuri de infectare de COVID. Numărul infectațiilor este în creștere, numărul decedațiilor este în creștere.

Parlamentul a stat în izolare 14 zile, iar acum doi deputați încalcă ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, încalcă protocoalele făcute de specialiști și s-au prezentat la această ședință.

Scopul care e? Să ne băgați iarăși 14 zile în carantină pe toți?

Voce din sală:

Așa este.

Domnul Liviu Vovc:

Haideți să fim responsabili, să nu punem sub risc sănătatea deputaților, sănătatea familiilor noastre.

Eu solicit și fracțiunea noastră solicită ultimativ ca aceste persoane să părăsească sala plenară și să nu ne pună sub risc pe toți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu așa înțeleg că dumneavoastră solicitați pentru toți deputații carantină de 14 zile? *(Rumoare în sală.)*

Domnul Mihail Popșoi:

Nu vă faceți „într-o ureche”, doamnă Greceanîi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu mă fac.

Domnul Mihail Popșoi:

Cei doi care au fost testați pozitiv. Respectați legea... (Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog... s-a terminat.

Stimați colegi,

La ordinea de zi mai multe nu mai sunt?

La ordinea de zi.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea ordinii de zi. **Vă rog să votăm și numărătorii, vă rog, să ne dea rezultatele, aprobarea ordinii de zi în întregime, cu modificările propuse.**

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților prezenți. (*Rumoare în sală.*)

Numărăm.

Oricum, este majoritatea.

Ordinea de zi este aprobată.

Pauză – 30 de minute – până la 11.05.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanîi:

... încă în sală.

Stimați președinți ai fracțiunilor,

Vă rog să aveți grijă să revină deputații în sală.

Stimați colegi,

Am revenit cu toții în sală. Începem examinarea ordinii de zi.

Primul proiect... e proiectul hotărârii...

Domnul Mihail Popșoi:

De procedură,

Vă rog.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Un anunț de procedură.

În temeiul procesului-verbal al Grupului parlamentar „PRO MOLDOVA” din 11 iunie 2020, a fost acceptată cererea domnului deputat Angel Agache de aderare la Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA”, astfel grupul parlamentar numără 13 deputați.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nici nu știu cum să luăm act. Conform Regulamentului, fiecare deputat care părăsește o fracțiune are la dispoziție 6 luni, după aceea poate să adere la o fracțiune sau la alta.

Următorul – domnul Popșoi.

Vă rog, de procedură.

Domnul Mihail Popșoi:

Doamnă Greceanîi,

Vă rog să informați plenul Parlamentului care este decizia dumneavoastră în legătură cu încălcarea flagrantă a protocoalelor medicale de către doi colegi de ai noștri. Dumneavoastră vă asumați riscurile de rigoare sau ați luat o altă decizie? Vă rog să informați plenul, pentru că așa cum au spus colegii noștri: două săptămâni după testul negativ, trebuie persoanele să se afle în continuare în izolare, pentru că ar putea continua să fie purtători ai virusului. Or, noi ne aducem aminte când concetățeni de ai noștri, oameni sărmani, pensionari care au revenit de peste hotare și nici măcar nu erau infectați, li s-au aplicat amenzi de zeci de mii de lei, pentru că au ieșit până la magazin să ia o pâine.

De aceea vă rog să spuneți plenului Parlamentului care este decizia dumneavoastră și dacă dumneavoastră vă asumați riscurile de rigoare... *sau poate ați luat o altă decizie.*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu rog președintele fracțiunii – domnul Furculiță și... dacă domnul Diacov sau cine menționează?

Da, vă rog.

Domnule Furculiță,

Vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Colegul nostru Mizdrenco este în strictă recomandare cu toate acele prevederi pe care le-au făcut Comisia Națională și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Nu aveți dumneavoastră categoria să confirmați sau să infirmați că este în flagrantă încălcare. Dacă doriți să aflați, încălcare sau neîncălcare, solicitați organele corespunzătoare. Noi vă garantăm că colegul nostru Mizdrenco a respectat toate regulile și rigorile.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Diacov,

Vă rog.

Domnul Dumitru Diacov:

Da.

Stimați colegi,

Noi doar înțelegem foarte bine ce se întâmplă. Este coaliția de guvernare, este opoziția. Opoziția întotdeauna încearcă... iată două săptămâni ne-ați chinuit, tot ne chemați în sală. Organizați aici fel de fel de semiadunări și așa mai departe.

Acum deputații au revenit. Pe dumneavoastră vă miră: dar de ce au revenit ei? Secretul e simplu. Dumneavoastră vreți ca să plece acești doi deputați, să nu fie în sală, să nu fie majoritatea parlamentară și voi să vă faceți de cap cum vă trăsnește pe aici.

De aceea... Domnul Nichiforciuc, două săptămâni în urmă, a dat un test care a fost pozitiv. După aceea a dat două teste, din câte el m-a informat pe mine, care au fost negative. Și este absolut legală șederea lui în Parlament.

De aceea, doamnă Președinte, avem ordinea de zi...

Stimați colegi,

Avem ordinea de zi. Haideti să examinăm. Oamenii așteaptă de la Parlament decizii, dar nu show-uri de acestea și declarații aprinse.

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă rog, de procedură, e foarte important ce a spus domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, care se tem, lasă să se ducă acasă. Nici o problemă. Da, noi nu o să ne supărăm.

Domnul Mihail Popșoi:

Vă rog frumos, de procedură, doamnă Greceanîi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Popșoi,

Dumneavoastră ați vorbit deja.

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

De procedură. E foarte important, ceea ce a spus domnul Diacov.

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde.

Domnul Mihail Popșoi:

Deci domnul Diacov acum a confirmat că domnul Nichiforciuc încalcă Regulamentul și o rugăm pe doamna ministru prezentă aici să ne spună: dacă domnul Nichiforciuc, sau oricare altă persoană, două săptămâni în urmă a avut test pozitiv și nu e clar când a fost celălalt test negativ, să ne confirmați că, de la testul negativ, persoana trebuie să stea două săptămâni în izolare.

Vă rog, doamnă ministru, să faceți claritate.

Domnul Dumitru Diacov:

De la testul negativ are două săptămâni.

Domnul Mihail Popșoi:

Nu are, domnule... (Rumoare în sală.)

Arătați... demonstrați, publicați testul negativ dacă-l aveți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi deputați.

Haideți să terminăm această polemică interminabilă.

Noi înțelegem care este scopul.

Domnul Mihail Popșoi:

Dumneavoastră aveți nepoți, doamnă Greceanîi?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Am nepoți.

Stimați...

Domnul Mihail Popșoi:

Nu vi-i jale de ei?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu nu sunt în contact nici cu Mizdrenco, nici cu Nichiforciuc, care numai ce a intrat.

Domnul Mihail Popșoi:

Dar noi suntem. (Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Unde suntem? Stați aici lângă mine și nu o să fiți. Stați aici...

Domnul Mihail Popșoi:

Doamna ministru să se expună.

Domnul Alexandru Slusari:

Haideți să o ascultăm pe doamna ministru.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu cred că doamna ministru nu poate acum să facă un comentariu, care... nu știu cum...

Domnule Diacov,

Da, vă rog.

Domnul Dumitru Diacov:

Stimați colegi,

Mihai, domnule Popșoi, vă rugăm să trecem la ordinea de zi, altfel o să-l rugăm pe domnul Novac să se apropie de dumneavoastră să vă roage el.
(Râsete în sală.)

Domnul Mihail Popșoi:

Foarte frumos, foarte frumos...

Domnul Alexandru Slusari:

De procedură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De procedură.

Domnule Slusari,

De procedură.

Domnul Alexandru Slusari:

Domnule Diacov,

Dacă credeți că aveți simțul umorului, greșiți. Ceea ce ați spus dumneavoastră este un simbol al bădăranismului, mă scuzați. *(Aplauze.)*

Acum de procedură.

Stimați deputați,

Noi am văzut exemple cu prisosință cum nerespectarea regulilor de către domnul Dodon au influențat asupra situației...

Are, are... și dacă noi, deputații, 100 de deputați, nu dăm dovadă... nimeni nu vorbește ca noi să ne ducem acasă, vorbim doar de 2 deputați, care trebuie să dea dovadă că respectă protocoalele Organizației Mondiale a Sănătății. Dacă noi nu facem acest lucru, cum putem noi să cerem același lucru de la oameni și să-i amendăm pe dânșii?

Eu vă rog frumos, haideți să o ascultăm pe doamna ministru și dacă se încalcă aceste protocoale... Arina Spătaru se află acum acasă, 2 persoane dintre angajații fracțiunii, chiar dacă la unul au fost 2 teste, unul pozitiv, altul negativ, stau în autoizolare. De ce credeți că voi sunteți „dumnezei” și puteți să încălcați legislația?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Nichiforciuc.

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Nu din propria inițiativă, dar am fost nevoit să public testul, pentru că anumiți colegi umblă cu speculații și cu fel de fel de insinuări prostești. Nu, de fapt, asta la ce poate să-i ducă capul, cel mult. Testul este înregistrat. Și acel negativ, și acel pozitiv, sunt înregistrate la ANSP, la medicul de familie, cum prevăd toate procedurile. Testul negativ, care l-am avut, a fost pe data de 27. Din data de 27 până azi au trecut 15 zile. Ieri, oficial, am ieșit din autoizolare.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Litvinenco – de procedură.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

Noi înțelegem, din păcate, care este abordarea. Eu, pur și simplu, vreau să citez din articolul 215 din Codul penal. Răspândirea bolilor epidemice. Nerespectarea măsurilor de prevenire sau combatere a bolilor, dacă aceasta a provocat răspândirea bolii, și o să vedem în timp de două săptămâni dacă cineva din parlamentari se infectează în continuare, atrage după sine răspundere penală până la 3 ani de închisoare.

Ca să fie foarte clar. Deci dacă se întâmplă așa că cineva din colegi se infectează fie de la aceste două persoane, fie de la altcineva, este răspundere

penală. Și eu cred că ar trebui să vină Procurorul General și cu privire la aceste aspecte.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați deputați,

Vă doresc să aveți grijă de sănătatea dumneavoastră. Aveți frică de doi deputați, colegii noștri care au fost infectați, țineți-vă mai departe de ei. *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi...

Domnul Plîngău – de procedură.

Domnul Dinu Plîngău:

Doamnă Președinte,

Vă anunț că în timpul pauzei, absolut regulamentar, a fost convocată ședința Comisiei juridice, numiri și imunități în legătură cu abuzurile și ilegalitățile comise de președintele Vasile Bolea, care a introdus niște amendamente într-o sinteză deja aprobată la ședința trecută.

Noi am constatat că acele... 5 membri, adică majoritatea membrilor comisiei, au constatat că acele amendamente au fost introduse absolut ilegal. Să fie scoase din procedura legislativă.

Rugăm secretariatul comisiei, care nu ne-a asigura nici încăpere, nici... angajații Comisiei juridice, care nu sunt angajații domnului Bolea, dar sunt angajații comisiei, n-au vrut să conlucreze. Noi, cei 5 membri ai comisiei, vom întocmi toate actele necesare și le vom înregistra conform Regulamentului.

Între timp, solicităm demisia domnului președinte Bolea, care a încălcat Regulamentul Parlamentului și a introdus niște amendamente absolut ilegal într-o sinteză deja aprobată de ședința comisiei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Doamnă Președinte,

Revenim la situația celor doi colegi. Ne rezervăm dreptul să chemăm poliția în cazul în care nu se onorează solicitările și recomandările ministerului.

Nu este glumă. Nu-i vorba de frică, nu-i vorba de ne temem sau ceva, e vorba de siguranța noastră a tuturor și a familiilor noastre. *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,
Continuăm ședința.

Primul subiect de pe ordinea de zi proiectul Hotărârii nr. 231.

Din partea Biroului permanent – domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Atenției dumneavoastră, vin cu proiectul nr. 231 din 10 iunie 2020, proiectul de Hotărâre privind aprobarea proiectului de Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 151/2019 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului.

Ca urmare a solicitării parvenite din partea Frațiunii Partidului Democrat, deci se substituie „Angel Agache”, din anexa nr. 1 la poziția „vicepreședinte”, cu poziția „Nichiforciuc Eugeniu”. Și la anexa nr. 3 din membru – „Nichiforciuc Eugeniu” se substituie cu „Angel Agache” – deputat neafiliat.

În afară de aceasta, stimați colegi, luând în considerare faptul că astăzi este prima ședință pentru colegul nostru Pascaru Nicolae, vin din partea fracțiunii cu un amendament la acest proiect de hotărâre. Deci de la anexa nr. 5 „Jolnaci Alexandru” se substituie cu „Pascaru Nicolae”. Și la anexa nr. 10 „Teterea Oleg” se exclude și se completează cu poziția „Jolnaci Alexandru”.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Asta a fost propunerea Biroului permanent, acceptată, ieri, la ședința Biroului permanent, la ședințele fracțiunilor parlamentare.

Cine este pentru a fi adoptat acest proiect de hotărâre, rog... (*Rumoare în sală.*)

Întrebări.

Domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Весьма характерно, уважаемое парламентское большинство, что вы начали пленарное заседание Парламента со столь необходимого вам вопроса восстановления большинства в юридической комиссии.

Это факт очевидный, ясный, посмотрим, что будет происходить уже сегодня.

Господин Боля,

Скажите, пожалуйста, имеется ли у Вас, в порядке, установленном частью (5) статьи 17-ой Регламента Парламента, согласие депутата на исключение и включение его в состав другой комиссии?

Сразу обращаю Ваше внимание, если вы не знакомы с этой статьей, что она предусматривает обязательное согласие депутата.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Pentru deputatul care nu participă deja mai bine de două luni la ședințele Comisiei juridice, numiri și imunități, (*rumoare în sală*) vă aduc la cunoștință că Regulamentul Parlamentului prevede că fracțiunea care a desemnat un deputat într-o comisie sau alta, la decizia fracțiunii, el poate fi mutat în altă parte.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Повторяю свой вопрос, господин Боля: имеется ли у Вас согласие депутата на исключение и включение его в состав другой комиссии?

Domnul Vasile Bolea:

Repet încă o dată răspunsul. La decizia fracțiunii, deputatul poate fi mutat într-o parte sau alta. Decizia fracțiunii care l-a numit, l-a propus în această comisie.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Vă atrag atenția la toți deputații, nu există precizări, există...

Domnule Bolea,

Mai aveți întrebări.

Nu există precizări. Deputatul are voie la două întrebări, două răspunsuri. De azi înainte precizări nu există. Vă încadrați în două întrebări.

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte Bolea,

O întrebare. Reformulez puțin în limba română, poate limba rusă n-o înțelegeți. Potrivit Regulamentului Parlamentului, exprimarea voinței deputatului de a fi într-o comisie sau alta este o cerere, este o condiție obligatorie prevăzută de Regulament, opțiunea personală a deputatului.

De aceea reformulez întrebarea: aveți sau nu aveți exprimarea opțiunii deputatului în privința de a se afla într-o comisie sau nu?

Domnul Vasile Bolea:

Domnule președinte Candu,

Ați exercitat funcția de Președinte al Parlamentului în perioada 2015–2019. Citez din Regulamentul Parlamentului articolul 17 alineatul (4): „Vicepreședinții și secretarii comisiilor permanente...” dar domnul Angel Agache, dacă nu greșesc, este vicepreședinte până în prezent al comisiei „... pot fi revocați înainte de termen, la propunerea fracțiunii parlamentare care i-a înaintat sau a unui grup de cel puțin 10 deputați, cu votul majorității deputaților aleși.” Citat încheiat. A fost decizia fracțiunii care l-a desemnat.

Mersi. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați...

Domnul Candu – a doua întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Precizare, potrivit Regulamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Precizare nu există. Două întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Există. Potrivit Regulamentului, precizare, doamnă președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Spuneți-mi care...

Domnul Andrian Candu:

Și respectați Regulamentul Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Spuneți-mi care articol.

Domnul Andrian Candu:

Precizarea este următoarea. Dumneavoastră, domnule Bolea, acum ați vorbit despre revocarea din funcția de vicepreședinte. Eu mă refer la articolul 17 alineatul (5) care prevede clar, expres în Regulamentul Parlamentului: „Respectându-se principiul reprezentării proporționale și opțiunea personală a deputatului”.

Dumneavoastră l-ați exclus din comisie pe domnul Agache.

Domnul Vasile Bolea:

Nu l-am exclus pe nimeni. Precizare.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Ascultați până la urmă precizarea și întrebarea.

Domnul Vasile Bolea:

Precizare, eu n-am exclus pe nimeni.

Domnul Andrian Candu:

Sunteți chiar și obraznic deja. Majoritatea aceasta se urcă în cap, văd că foarte repede la foarte mulți. Dar nu vă faceți griji, că totul este relativ și totul e schimbător, absolut tot. Și ceea ce faceți astăzi, săptămâna viitoare s-ar putea să fie întoarse pe dos toate comisiile. Un picuț de răbdare.

Întrebarea este: în respectarea articolului 17 alineatul (5) aveți sau nu înregistrată în Comisia juridică opțiunea personală a deputatului Angel Agache? Aceasta este întrebarea, la care așteptăm răspunsul.

Domnul Vasile Bolea:

Este înregistrată hotărârea, extrasul din hotărâre, a Frațiunii Partidului Democrat, care l-a desemnat pe acest deputat.

Vă mulțumesc.

Fix aceeași procedură noi am urmat ceva timp în urmă, de vreo două sau de vreo trei ori.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Furculiță.

Două întrebări ați avut.

Precizări nu există, conform Regulamentului.

Domnule Furculiță,

Vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Noi am asistat la toate achizițiile de deputați și nu am auzit nici o dată ca însuși deputatul achiziționat să se pronunțe că el părăsește o fracțiune într-o direcție sau alta.

Am auzit doar fracțiunea sau grupul care l-a achiziționat, cu constatarea faptului că operațiunea este finisată. În momentul când spuneți că mai aveți oare și mai răbdăm, noi înțelegem că mai aveți câteva achiziții. Noi așteptăm. Nu-i o problemă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

De procedură – domnul Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Dacă stimații colegi vorbesc cu atâta încredere despre achiziții, și putem să-i credem, putem să nu-i credem, dar despre propriii colegi, despre doamna Greceanîi, despre domnul Dodon, despre domnul Ceban, care au fost extrași din Partidul Comuniștilor... cât a costat achiziția?

Mersi. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamna Ciobanu.

Eu nici n-am să comentez. Ce să faci, aceasta este situația. Ți pe seama lor.

Doamnă Ciobanu,

Vă rog.

Doamna Maria Ciobanu:

Doamnă Președinte al Parlamentului,

Am rugat, ieri, la ședința Biroului permanent al Parlamentului, să explice domnul Creangă. Domnul Creangă nu stă aici, pur și simplu, să facă act de prezență. Domnul... Noi avem nevoie dumnealui să ne explice anumite lucruri.

Domnule Creangă,

Vă rog să înțelegeți că dumneavoastră trebuie să răspundeți la toți deputații care sunt în sală, 101, și nu acelora de la guvernare. Că nu este prima dată când dumneavoastră vă eschivați de la răspunsul la întrebările noastre.

Vă rog, exact să ne spuneți: are dreptul fracțiunea parlamentară să decidă în locul unui deputat în care comisie să activeze deputatul?

Vă rog, domnule Creangă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu cred că nu este... Parlamentul decide. Majoritatea parlamentară decide.

Domnul Plîngău.

Doamna Maria Ciobanu:

Doamnă Președinte,

Eu vreau explicația juridică a domnului Creangă. Fiindcă ceea ce spune... demult a înțeles toată lumea, că jurist din domnul Bolea, ca din mine balerină. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mai sunt întrebări, trebuie să le ofer la toți deputații.

Domnul Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Mersi, doamnă Președinte.

Îți foarte greu să comentezi asemenea decizii. Eu încerc să le comentez în context, pentru că se comit acum atâtea abuzuri, inclusiv juridice, și nu doar în contextul acesta.

Că îmi amintesc de luna iunie 2019. A mai rămas, doamnă Președinte și domnule președinte Bolea, să ne mai stingeți lumina în propriile birouri și atunci exact tabloul din iunie 2019.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Întrebarea, vă rog.

Domnul Dinu Plîngău:

Întrebarea.

Domnule Bolea,

Mai multe decizii și acte pe care dumneavoastră le-ați elaborat, inclusiv și acesta, este la limita constituționalității. Și nu este prima dată când faceți niște abuzuri juridice. Sunteți gata să dați demisia din funcția de președinte al comisiei?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu este întrebarea la subiect.

Domnule Bolea,

Vă rog să nu răspundeți.

Domnul Vasile Bolea:

Eu pot să răspund. În primul rând, acest act vine din partea Biroului permanent. Citiți mai bine documentele, dacă vreți să deveniți un jurist adevărat.

Vă mulțumesc.

Dar dacă nu vreți, puteți să mergeți în altă comisie.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare, domnul Candu.

Domnul Candu,

Dumneavoastră ați avut două întrebări.

Următoarea întrebare. A doua întrebare. A doua întrebare?

Domnul Plîngău,

Vă rog, a doua întrebare.

Domnul Dinu Plîngău:

Mersi, doamnă Președinte.

În context, să înțeleg că aceasta se face în contextul traseismului, că un deputat s-a transferat în altă fracțiune.

Dar așa pe aici se zvonește, că și domnul Nichiforciuc este deja membru al Partidului Socialiștilor nr. 10 pe lista voastră de alegeri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Doamnă Președinte,

Uitați-vă, noi ținem minte legislativul trecut, când se practica asemenea schimbări cu voie, fără de voie a deputatului. Și vă aduceți aminte cam atunci noi toți încercam să oprim această debandadă. Dar s-a mers până la capăt, se schimba...

Și atunci noi mulți spuneam că nu vom mai ajunge să se repete. Dacă vom avea posibilitatea în Parlament să nu se mai întâmple acest lucru... văd că se întâmplă iar. Și atunci vorba ceea, exemplul prost, știi cum, cam fix ca în „Eralaş” – «научи меня плохому».

S-ar putea întâmpla, într-o bună zi, cu adevărat să existe o altă majoritate. Și atunci o să cereți ca să fie respectat ad-litteram ceea ce scrie în Regulamentul Parlamentului. Și nu este chiar bine ca noi să dăm un exemplu prost. Aceasta am vrut s-o spun.

Haideți să încercăm ca acest Parlament măcar pas cu pas să încerce să intre în legalitate. Și să nu facă fiecare cum îi trăsnește prin cap. Azi știi cum,

astăzi eu am putere, fac ce vreau, mâine tu ai puterea și faci ce vrei. Deci nu este corect acest lucru. Și poate, totuși, revenim la normalitate și să respectăm ceea ce este scris în Regulament.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cel mai mult, stimați colegi, mi-aș dori să revenim la normalitate și deputații să nu umble dintr-o fracțiune în alta.

Domnule Furculiță,

Vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Din numele fracțiunii, solicit aplicarea articolului 108.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar și domnul Diacov vrea ceva, din numele fracțiunii, să spună.

Vă rog.

Domnul Dumitru Diacov:

Nu, doamnă Președinte, eu am rugat și vreau să vă rog încă o dată, să puneți la vot această decizie.

Nu știu, eu nu prea înțeleg ce se întâmplă în Parlamentul acesta. Domnul Carp are dreptate, că nu-i primul caz. În fostul Parlament putem să vă aducem 20 de exemple.

Ceea ce se face astăzi, este consecința a ceea ce s-a făcut dăunăzi. Și eu mă gândesc, că uitați-vă, stimați colegi, câți avocați s-au găsit la procesul de cumpărare a deputaților. Nu cum înseamnă...? La ce vă gândiți dumneavoastră aici?

Eu înțeleg că vă bucurați, dar o să treacă două săptămâni și n-o să vă mai bucurați.

De aceea este o consecință a unor decizii, din păcate, a deputaților, inclusiv a deputaților care au fost aleși pe lista de partid. Și partidul a propus rechemarea din anumite comisii. Care-i problema?

La vot, la vot.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Stimați colegi...

Domnul Dumitru Diacov:

Sergiu,

Când tu erau juristul principal al Partidului Democrat, tu făceai minunății, minunății nu de acestea, dar de celea serioase. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi...

Stimați coleg...

Stimați colegi,

Fiți foarte atenți.

Stimați colegi deputați,

Pe unii nu vă văd, că sunteți sub masă, pe alții nu vă văd, că nu sunteți la locul dumneavoastră.

Stimați colegi,

Se supune votului adoptarea proiectului de Hotărâre sub nr. 231 din 10 iunie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Majoritatea deputaților, s-a văzut fără doar și poate.

Domnule Odnostalco,

Vă rog să dați numărul.

Sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 23. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

Sectorul nr. 3?

(*Rumoare în sală.*)

Sectorul nr. 3?

Cine prezintă... dă numărul din sectorul nr. 3, vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Zero.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu este corect.

– 1...

52 de voturi, a fost aprobat. (*Rumoare în sală.*)

Sectorul nr. 2 – sunt voturile.

Când o să vă împuternicească Parlamentul să votați, atunci.

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi deputați,

Următorul proiect de... este proiectul Declarației, înregistrat sub nr. 232 din 11 iunie 2020.

Cine prezintă? Domnul Jizdan? *(Gălăgie în sală.)*

Vă rog. *(Voci nedeslușite din sală.)*

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Dau citire Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 232 din 11 iunie 2020 pentru adoptarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu privire la condamnarea faptelor de traseism și corupere politică.

„Deputații în Parlamentul Republicii Moldova condamnă cu vehemență acțiunile de traseism politic în Forul legiuitor al țării.

Aceste acțiuni întemeiate pe acte de corupție generează și amplifică fenomenul corupției politice. Voința suverană a poporului exprimată în alegeri este brutal denaturată, iar gestionarea din afara țării a migrației politice bazate pe corupție, reprezintă o amenințare reală la siguranța națională. *(Gălăgie în sală.)*

Coruperea politică a deputaților urmărește scopul de a schimba artificial raportul de forțe în Parlament și instaurarea unei guvernări subordonate intereselor înguste de grup, așa cum am mai văzut în istoria noastră recentă. În așa mod, sunt amenințate instituțiile fundamentale ale statului.

Prin acțiunile de corupere a deputaților și încurajarea traseismului politic, se lovește direct în reprezentarea proporțională a opțiunilor politice împărtășite de alegătorii care au participat la alegerile parlamentare. Voința oamenilor este călcată în picioare, iar năzuințele lor sunt tranzacționate fără nicio jenă.

Acțiunile de corupție politică trebuie privite și ca o încercare de uzurpare a puterii prin încropirea forțată și monetizată a unor grupuri de influență în Parlament, cu pretenția de reprezentanți ai alegătorilor pe care tocmai i-au trădat.

Noi, deputații în Parlament, dezavuăm practicile parlamentarilor care au recurs la comercializarea mandatului primit din partea cetățenilor pentru a lucra nu în beneficiul propriu, ci al oamenilor. Atragem atenția că traseismul politic nu doar lovește direct în temeiurile etice și morale ale

societății, ci și viciază până la desfigurare sistemul politic și procesele politice din țară.

Disociindu-ne și condamnăm corupția în sine, cu atât mai mult cea politică, declarăm cu toată responsabilitatea că nu vom vota niciodată un Guvern împreună cu transfugii politici. Parlamentul este chemat, prin Constituție și legile țării, să exprime voința cetățenilor și să contracareze orice încercare de a substitui această voință suverană cu interesele înguste ale unor grupuri obscure.”

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule deputat,

Aveți întrebări, așa înțeleg.

Doamna Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Mulțumesc foarte mult că am ajuns ziua în care Partidul Democrat condamná traseismul politic.

Eu propun, propoziția „Deputații în Parlamentul Republicii Moldova condamná cu vehemență acțiunile de traseism politic în Forul legislativ al țării” să fie completată cu „începând cu plecarea grupului Igor Dodon din Frațiunea *Partidului* Comuniștilor, (*aplauze*) grup care s-a lăsat convins... expresie consacrată pentru traseiști, să voteze Președintele Timofti, precum și înflorirea fenomenului „traseism politic”, pe perioada guvernării Partidului Democrat, partid politic care a acces în Parlament, legislatura precedentă, cu 19 mandate, dar, s-a ales cu o majoritate covârșitoare, prin șantaj și corupere a deputaților”.

Partidul Democrat, domnule Jizdan, va rămâne în istoria parlamentarismului moldovenesc ca Partidul „borsetkă”.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Jizdan,

Vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Nu a fost o întrebare. (*Gălăgie și râsete în sală.*)

Stimați colegi,

Doamnă Ciobanu,

Eu... nu-mi forțați...

V-ați exprimat opinia dumneavoastră.

Eu condamn ceea ce-a fost. Și nu am participat personal niciodată la astfel de acțiuni.

Și vorbim mai mult de ce va fi pe viitor. Și în sală tot vorbim de un exemplu, cum ar trebui să fie. Haideți să încercăm, poate, pentru următoarele generații, care astăzi încearcă să înțeleagă ce se întâmplă în Parlament, totuși, să schimbăm lucrurile. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi, *(Gălăgie în sală.)*

Eu sunt nevoită să supun votului propunerea doamnei Ciobanu.

Trebuie?

Domnul Alexandru Jizdan:

Dar asta n-a fost o...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Poftim?

Domnul Alexandru Jizdan:

Asta n-a fost... a fost o opinie a doamnei Ciobanu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Asta a fost opinia doamnei Ciobanu, da.

Următoarea – domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Jizdan,

Este un vechi proverb popular, care spune: „Tot pățitu-i priceput”. După ce-o pățești, atunci devii priceput. Și este regretabil despre o situație care a fost în Parlamentul existent. Și nu știu de ce, atunci din unii, care astăzi chiar au semnat această declarație, au umblat nemijlocit pe unii și i-au convins să treacă de la PLDM, să treacă de la PL, *(voce nedeslușită din sală)* și angro, nu așa, s-au distrus partide politice, s-au distrus ceea ce înseamnă elite politice în Republica Moldova și acuma-i foarte greu să reîntoarcem acea încredere care a fost anterior. Asta se prezintă și printr-o prezență slabă la vot, care a avut loc la alegerile locale.

Da, traseismul politic este una din marile probleme pe care le are Republica Moldova, începând din 2010 încoace... Dar noi suntem convinși că, prin această declarație, vom rămâne doar cu condamnarea. Ceea ce avem noi nevoie, avem nevoie, cumva, să fie interzis prin lege că, cel care își schimbă opțiunea politică sau una-alta, deci să nu mai poată sau trebuie să-și depună mandatul. Fiindcă opțiune... noi putem avea opțiune diferită

față de colegii din interior, dar, până la urmă, lumea și-a dat votul pentru un anumit partid.

De aceea, da, noi vom susține, sigur că, această declarație, dar vreau să spun că, cum s-a procedat de către Partidul Democrat... în fostul legislativ, cum s-a procedat cu distrugerea mai multor partide politice pentru a putea să impună dictatura, mă scuzați, vă rog.

Și vreau să vă spun ultima. Deci problema nu este doar în Plahotniuc, fiindcă Plahotniuc, așa exact cum Stalin, n-a făcut singur crime, așa nici Plahotniuc nu a fost singur. Fiecare... în fiecare din dumneavoastră trăiește cel puțin un mic Plahotniuc. (*Aplauze.*) Scoteți-l din voi și atunci Republica Moldova va avea viitor.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următorul – domnul Grosu.

Vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Stimați autori ai acestei declarații,

Fracțiunea „PAS”, sigur că va susține această declarație. Noi suntem o fracțiune tânără și un partid parlamentar foarte tânăr. Noi, slavă Domnului, n-am avut așa experiență și nu dorim niciunui partid o astfel de experiență, pentru că traseismul politic, el nu distruge doar echipe, nu distruge doar partide, pentru că partidul, până la urmă, este sinergia unor persoane care au aceleași viziuni, sunt compatibili, scopuri nobile și așa mai departe.

Traseismul distruge, de fapt, speranța oamenilor care ne votează... ne votează partidele, că ei ne dau un credit pe 4 ani de zile și este foarte dureros pentru oameni să vadă că, ceea ce-au votat ei acum un an, uitându-se la noi aici, arată cu totul altfel. Și cu fiecare exemplu de asta, orice legislativ, da orice legislativ devine și mai puțin, și mai puțin legitim. Asta-i trist. Leacul, da, poate fi de la o normă legală care să interzică lucrul ăsta, dar ni se spune... alții ne spun că-i anticonstituțional. Este un lucru regretabil, care distruge nu doar partide, dar distruge speranța, încrederea oamenilor în clasa politică.

Noi vom susține. Și foarte mult sperăm că lucrul ăsta nu doar în declarație o să rămână, dar o să devină... o cultură politică în care, dacă nu te mai regăsești într-o echipă, îi spui: domnule, hai, la revedere, îmi caut altă ocupație în viața asta. Pentru că nimeni n-am fost născuți politicieni, miniștri, deputați și așa mai departe.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Grosu.

Îmi place foarte mult ceea ce-a zis domnul Grosu.

Următoarea – domnul Perciun. (*Voci nedesluite din sală.*)

Domnul Dan Perciun:

Da, eu înțeleg că noi o să susținem și o să votăm.

Dar eu, totuși, vreau să vă întreb: dacă nu vi-i greață de însăși dumneavoastră, așa, în general?

Iată, cum poți, după ce-ai fost un partid, care a rupt vreo 40 de deputați de la alte partide, să vii în plenul Parlamentului și nici măcar să nu roșești, și să fii atât de ipocrit, atât de ipocrit, să vii cu asemenea declarații. (*Rumoare în sală.*)

Nu, nu... nu cum poți așa să procedezi? Eu înțeleg dacă veneau măcar socialiștii, dar aici ați venit dumneavoastră, care ați procedat exact la fel trei ani în urmă și nu ați avut nici un fel de obraz când ați făcut asta. Și acum să vii, să încerci să-ți „cerni cenușă în cap” și să spui: că ne-am schimbat și nu o să mai facem la fel.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Perciun,

Vă rog, întrebarea.

Întrebarea, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Întrebarea este: dacă uitându-vă în oglindă și venind cu asemenea proiecte, nu simțiți măcar o doză de remușcare?

Domnul Alexandru Jizdan:

Domnule Perciun,

Dacă... nu sunteți dumneavoastră care trebuie să ne dați lecții. Noi vorbim despre o declarație. Dacă dumneavoastră aveți ceva împotriva... Și eu trei ani în urmă nu am fost deputat. Dumneavoastră nu condamnați cu atâta vehemență și nu sunteți „psihiatrul” Parlamentului. (*Voce nedeslăuită din sală.*)

Lăsați, că fiecare partid își are oamenii săi și trecutul său. Noi vorbim mai mult despre viitor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Mulțumesc mult.

Хотелось бы поддержать то, что сказала наша коллега, госпожа Чобану. История политического феномена политической миграции не присуща только сегодняшнему политическому моменту в стране. Поэтому фракция поддерживает то, что предложила госпожа Чобану, это было высказано как амендамент, и, госпожа Гречаный, необходимо поставить на голосование это предложение.

Что касается истории вопроса, то можно вспомнить и историю приобретения Партии социалистов, и публичное высказывание госпожи Абрамчук, если уже на то пошло, господа социалисты, или, например, вспомнить политическую миграцию господина Лупу, который перешел... перейдя в Партию демократов сразу получил должность. Можно долго перечислять, я думаю, что мне не хватит и 30-ти минут. (*Rumoare în sală.*)

Поэтому не перебивайте меня, коллеги уважаемые...

Что запекло? Запекло? (*Rumoare în sală.*)

Поэтому давайте... если на то пошло, давайте пойдём на досрочные выборы и дадим возможность населению, народу, избирателю высказаться о феномене политической миграции. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

O întrebare scurtă și o propunere. Nu știu cu care să încep, probabil, cu propunerea.

Domnule Jizdan,

Chiar în prima propoziție, eu propun un pic să reformulăm în felul următor: „Deputații în Parlamentul Republicii Moldova condamnă cu vehemență acțiunile de traseism politic în forul legiuitor al țării începând cu 2011 până în ziua de azi, cu precădere din octombrie 2015.”

Ce credeți? Ca să concretizăm chestiunea asta, pentru că ați spus că sunteți de acord. Și haideti... deci condamnăm traseismul în totalitate și concretizăm anume de când s-a început el, pentru că de atunci s-a început, în principiu.

Domnul Alexandru Jizdan:

Domnule Litvinenco,

Eu v-am spus, mie niciodată nu mi-au plăcut unele evenimente din politica Republicii Moldova, atunci când nu eram deputat în Parlament și eram un consumator al politicii din țara noastră. Eu vorbesc de ceea... ca idee, ceea ce trebuie să facem noi pe viitor.

Și, stimați colegi,

Este regretabil, pe de altă parte, eu, ieșind în fața dumneavoastră, poate am provocat o discuție care trebuie să aibă urmări logice.

Și da, domnule Grosu, dumneavoastră vorbiți despre modificarea Constituției. Haidеți să modificăm și Constituția, dacă trebuie. Și toată lumea cred că este de acord ca noi să mergem la modificarea Constituției și să adoptăm o lege prin care vom pune capăt acestor evenimente care distrug nu doar partide, dar distrug oameni din localități.

Noi, mergând astăzi în localități și întâlnindu-ne cu alegătorii noștri... asta mă doare cel mai mult. Că se distruge ceea ce poate nu a existat niciodată cu adevărat, asta nu e o problemă, dar faptul că distrug minți omenești și... cum spuneți și dumneavoastră, domnule Carp, oamenii nu mai vin la alegeri, tocmai din motivul acesta.

Eu vorbesc de ceea ce trebuie să facem noi pe viitor. Noi, uneori, discutăm atât de mult despre „scheletele” pe care le avem în dulapuri, că uităm, totuși, să ne concentrăm și să facem ceea ce avem de făcut.

Eu... părerea mea personală acum este că noi de urgență în acest Parlament, în acest forum, și ne va ține minte lumea, trebuie să venim cu modificările de rigoare în așa fel ca să stopăm acest fenomen nociv pentru politica Republicii Moldova.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

(Rumoare în sală.)

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

Întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Sîrbu,

Aveți o întrebare?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

Eu nu am finalizat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ce nu ați finalizat?

Domnul Dumitru Diacov:

N-au întrebări ei, au comentarii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Au comentarii?

Domnule Litvinenco,

A doua întrebare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Sigur că, de acord cu tot ce s-a spus. Dacă există migrație, Parlamentul își pierde din legitimitate, Parlamentul nu mai este reprezentativ.

În afară de modificarea Constituției, care... mă rog, durează și urmează să vedem dacă ar fi în unison cu... mă rog... practicile Comisiei de la Veneția... rapoartele Comisiei de la Veneția cu privire la interdicția mandatului imperativ, care credeți că ar fi o altă soluție pentru a... ca să nu existe așa ceva?

Domnul Alexandru Jizdan:

Domnule Litvinenco,

Noi dacă vrem să rezolvăm această problemă fundamental, doar modificarea Constituției va permite acest lucru. Dar dacă dumneavoastră aveți o altă soluție, eu cred că chiar și această declarație, acest proiect de hotărâre este doar o opinie a noastră, care bine înțelegeți că nu... practic, nu poate schimba fundamental nimic.

De aceea, văzând că toată lumea, de principiu, este de acord și toată lumea spune că va susține sau cine nu va susține, haideți aceasta să fie tema noastră pe viitor în cel mai apropiat timp.

Soluția – avem comisii, avem fracțiuni. Haideți să venim toți cu propuneri dacă, totuși, ne dorim cu adevărat acest lucru.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Litvinenco,

Ați avut două intervenții.

Precizare, nu există.

10 secunde.

Susțineți-l.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Deci, încă o dată, domnule Jizdan. Avem o problemă cu Comisia de la Veneția – „Interdicția mandatului imperativ”. Soluția, după mine... unica, sunt anticipatele... alegerile anticipate, prin care electoratul să curețe acest Parlament, atâta timp cât el a devenit așa cum este.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Noi deja mai mult de 20–25 de minute vorbim de acest proiect de hotărâre. Văd că toți îl susțin, inclusiv cei care au primit în echipele lor pe alții care au ieșit din fracțiune. Eu propun să fie aplicat 108.

Mersi. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

A venit propunerea deputatului.

Cine este pentru aplicarea articolului 108, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Stimați colegi,

Se supune votului... (*Voci nedeslușite din sală.*)

Aaa... da, da, da.

Stimați colegi,

Avem vreo 4 luări de cuvânt.

Prima luare de cuvânt – domnul Slusari.

Din partea fracțiunii?

Domnul Alexandru Slusari:

Da.

Stimați colegi,

Este un proverb, așa cum se spune la București: «**Чья бы корова мычала.**»

Îmi pare bine că, totuși, nu domnul Diacov a ieșit cu această declarație, dar a ieșit domnul Jizdan. O bună parte din deputații PD, Partidul Democrat,

nu au nimic cu traseismul politic. Dar haideți atunci să fim sinceri până la capăt și dacă spunem „A” să spunem „B”.

Și la final eu am să propun două modificări la această declarație, în numele fracțiunii, după care noi putem să votăm liber această declarație și nu avem nici o problemă, deoarece condamnăm cu vehemență orice traseism politic și orice corupție politică, întrucât Platforma DA a fost născută în stradă. Noi am fost, în mare parte... am pornit în politică, văzând ceea ce se întâmplă în Parlament în 2015–2016.

Dar haideți puțin cu istoria. Eu sunt de acord cu replicile persoanelor de la PSRM, care iată văd că părăsesc sala acum, că acest lucru s-a început nici nu în 2011 – traseism politic. Eu nu vreau să revin în tinerețea mea, în anii '90, nu cunosc foarte bine palitra politică de atunci. Dar haideți să vedem 2005, alegerile parlamentare. Blocul „Moldova Democrată”, de la care în prima zi Frațiunea Partidului Democrat în frunte cu Dmitri Gheorghevici, care este „непотопляемый” la noi, a făcut traseism și a fost acceptat atunci acest traseism. N-am văzut, n-am auzit nici o declarație.

Mergem mai departe. 2009, Marian Ilci Lupu aderă la Partidul Democrat și iese același scumpul, dragul Dmitri Gheorghevici și vorbește cât e de bună achiziția (*aplauze*), cât de tare a vrut ca dumnealui să nu se răzgândească și noroc de Plahotniuc, că tare l-a ajutat.

În 2011, noi am văzut desigur niște divergențe ideologice în cadrul Partidului Comuniștilor, când inițial Igor Nicolaevici cu doamna Greceanii, mai apoi Ivan Ceban, din diferite divergențe ideologice, au părăsit Partidul Comuniștilor. Toate divergențele ideologice au încăput într-o geantă. (*Aplauze.*) După aia, această geantă s-a transformat în „kulioace”. (*Aplauze.*) Adică, cred că bancnotele nominal au crescut.

Noi am văzut acest lucru și iarăși n-am auzit nici „un câr”, nici „un mâr” de la nimeni în Parlament să fie condamnat traseismul.

Dar culmea dezmățului noi am văzut în 2015–2016. Eu nu vreau să vă aduc aminte de acea matematică cu 19 mandate și unde a ajuns Partidul Democrat.

Și doamna Maria Ciobanu, care este un exemplu de rezistență în acel Parlament, ne-a povestit cu lux de amănunte, cum de fiecare dată Dmitri Gheorghevici se apropia și spunea: „Ei, acesta se duce, de acum nu avem încotro. Și asta ideologic așa se întâmplă. Așa-i doctrinal, nu, oamenii caută acolo unde e mai bine”. Ce era cu Dmitri Gheorghevici? „Dracul” știe. (*Aplauze.*)

Și, iată, acum noi avem, am ajuns acolo unde am ajuns, după ce a fost distrus PLDM, a fost distrus PL, bumerangul, cu întârziere, prin Australia, prin Antarctida, dar se întoarce. (*Rumoare în sală.*) Da, a trecut și prin Bahamas, se vede că undeva. (*Aplauze.*)

Asta-i istoria noastră tristă... tristă, nenorocită și tragică. Eu și Platforma DA categoric nu vrem repetare. Dacă vrem să fim sinceri și să condamnăm acest fenomen în general ca atare, dar nu conjunctural, nu de atâta că acum sunt „razborcile” între Dodon – Plahotniuc și Șor, nu de moment, haideți atunci să introducem două lucruri în această declarație.

Prima propoziție: „Deputații în Parlamentul Republicii Moldova condamnă cu vehemență acțiunile de traseism politic în forul legiuitor pentru întreaga perioadă a parlamentarismului.”

Să fie atunci pentru toate, nu doar din 2011, nu merită Igor Dodon să fie evidențiat aparte pentru ceea ce a făcut. Cu acest lucru Procuratura trebuie să se ocupe.

Și a doua propunere. Alineatul (1) îl suplینim cu o singură propoziție: „Condamnăm pe acei care s-au lăsat convinși, cât și pe acei care i-au acceptat.” Punem punct, votăm această declarație și atunci arătăm semnalul că asta există o dorință sinceră din partea întregului for al Parlamentului să condamne acest trecut mârșav, dacă doriți, și să nu admitem acest lucru pe viitor.

Dacă se dorește acest lucru și se introduc aceste două modificări, eu cred că ar fi cea mai bună variantă pentru această declarație și noi cu două mâini votăm acest document.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Următoarea declarație o face domnul Andrian Candu.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă salut.

Onorat Plen,

Este în mod prioritar de vorbit despre traseism într-un context al dezamăgirii și nu pot să vorbesc despre traseism fără să... sau, mai bine-zis, să-l extragi din istoria Republicii Moldova. Eu sunt de acord cu cele menționate până acum de toți colegii și sunt de acord cu ceea ce a menționat și domnul vicepreședinte Slusari. Dacă aruncăm o privire în istorie, ce se întâmplă?

Și, apropo, eu am încercat, chiar cu atenție m-am uitat cine a semnat această declarație. Și m-am bucurat, m-am bucurat sincer să-i văd pe unii autori ai declarației, dar știți de ce? Vă dau exemplu.

Domnul Diacov. Domnul Dumitru Diacov a început cariera deja în Republica Moldova independentă la PSD, condus de Anatol Țăranu, apoi a continuat la Partidul Democrat Agrar, condus de Moțpan, apoi a mers la

Mișcarea „Pentru o Moldovă Democratică și Prosperă”, când l-a susținut pe Lucinschi, și acum Partidul Democrat.

Uitați-vă ce exemplu bun de parlamentarism în istoria Republicii Moldova ne-a dat nouă un subsemnat al acestei declarații. Ne-ați învățat foarte bine, domnule președinte, ce înseamnă politica în Republica Moldova, un foarte bun exemplu de urmat.

Haideți să vorbim despre colegii comuniști care au plecat sau care peste noapte s-au transformat în socialiști. Foarte bun exemplu Președintele Dodon, foarte bun exemplu Președintele Greceanii, doamna Președinte, care din comuniști s-au transformat în socialiști – traseism politic cu adevărat.

Dar haideți să ne mai întrebăm sau să ne aducem aminte ziua de 20 ianuarie, alți subsemnați ai acestei declarații: domnul Pavel Filip, domnul Alexandru Jizdan, doamna Monica Babuc – au devenit în acea zi membri de Guvern și Prim-ministru, cu ajutorul cui? Al foștilor colegi din PLDM, al foștilor colegi comuniști care au plecat din Partidul Comuniștilor? Un Guvern întreg format și care și-au făcut nume și renume, unii chiar miniștri buni au fost, prin traseism politic.

Nu vă supărați, colegii din dreapta, dar și aici văd foști colegi din PLDM și este și un lider – Maia Sandu, tot din PLDM. Și domnul Grosu, probabil.

Dar haideți să ne punem... (*Rumoare în sală.*) Probabil. Am zis probabil. Dar haideți să ne punem întrebarea: de ce?

Dar de colegii socialiști nici nu mai vorbesc, că acolo jumătate din ei sunt din tot felul de alte partide.

Da, este adevărat, avem nevoie de modificare în Constituție, și dacă ea ar fi existat, mai mult de jumătate de Parlamentul acesta nu ar fi aici. Și avem nevoie nu doar de modificarea Constituției, dar avem nevoie de modificarea mentalității și a moralei.

Cine ne dă lecție? Cine ne dă lecție de moralitate astăzi? (*Rumoare în sală.*) Da, exact asta și facem. (*Rumoare în sală.*)

Și iată de ce trebuie, astăzi, să condamnăm orice acțiune de acest gen prin modificare de legislație, prin reformele politice. Și sigur, sigur că și noi toți cei din PRO MOLDOVA la fel vom susține această declarație și la fel vom participa, dacă este cazul, în elaborarea modificărilor de legislație și de Constituție.

Dar vreau să mai fac și încă o remarcă importantă. Atunci când dezamăgirea este mare în tot ceea ce înseamnă un partid politic, nu o echipă poate, dar un lider, atunci când dezamăgirea este foarte mare legată de promisiunile făcute cetățenilor pe care riști să le trădezi rămânând într-o echipă, traseismul politic poate să aibă și altă denumire. Eu nu pot să stau într-o echipă sau să stau cu un lider care a pierdut simțul echipei. Eu nu pot să stau într-o echipă care, poate, și-a încălcat promisiunile față de electorat. Am responsabilitatea să duc acel mandat și acea promisiune. Fiindcă până la

urmă, nu este un mandat al unui partid, dar este mandatul obținut din promisiunea oamenilor. Și există și acest angajament, un angajament față de oameni.

În februarie 2019, am mers în campania electorală cu acea caravană a partidului din localitate în localitate, din oraș în oraș și am promis oamenilor ceva. În care, la momentul dat, n-am mai crezut în echipa Partidului Democrat. Unde au fost dezbateri, unde au fost lupte politice, unde au fost discuții foarte mult despre grupuri de interese, bani și altele. Da, inclusiv despre bani.

Și, dragi colegi din Partidul Democrat, care sunteți încă astăzi acolo, de ce nu ieșiți și să ne spuneți nouă ce ați discutat 7 ore? Unde ați numărat acei bani, unde... i-ați găsit până la urmă? În safeu. Așa am înțeles și eu.

Eliberați-vă, eliberați-vă de ceea în ce ați intrat voi, în acea mreață a intereselor și a schemelor. Și nu uitați, nu uitați, în primul rând, despre promisiunile făcute inclusiv alegătorilor.

Dacă aveți curajul, haideți să mergem la alegeri anticipate. Lăsați alegătorul să ne dea notă nouă, cine a avut dreptate și cine nu, cine i-a trădat și cine nu.

De aceea vă mulțumim foarte mult, domnule președinte Diacov și colegilor, foștilor colegi din Partidul Democrat, pentru această posibilitate de a vă readuce aminte istoria bună și uneori de succes sau de insucces. Și cu siguranță, cu siguranță, noi cei din PRO MOLDOVA vom susține această declarație și vom participa inclusiv la orice inițiativă de modificare a legislației, inclusiv a Constituției.

Vă mulțumim foarte mult. *(Aplauze.)*

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Următoarea luare de cuvânt este a domnului Lilian Carp. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Lilian Carp:

Stimați colegi,

Clar că traseismul politic în Parlament este una când cineva își depune mandatul și își începe activitatea politică într-un nou proiect, dar este altceva atunci când traseismul politic este stimulat financiar.

Acesta este cel mai mare pericol pe care îl prezintă în Republica Moldova politică. Și nu în zadar, dacă o să ne uităm în sondaje, o să vedeți că Parlamentul Republicii Moldova este considerat unul dintre cele mai corupte instituții care sunt astăzi în Republica Moldova.

Astăzi, cum spune sau cum spunea și Voronin, a ajuns acest Parlament «ниже плинтуса». Da? De ce? Fiindcă din legislativul trecut noi știm foarte clar, se vehiculau sume de bani, unii, alții ș.a.m.d.

Și am să reiterez încă o dată, aceea ce am spus și am adresat atunci întrebarea, să nu credeți că doar unul Plahotniuc este responsabil de toate relele care s-au întâmplat în acel Parlament. Fiindcă dacă nu ar fi avut pe cineva care să-l susțină: haideți că vorbesc eu cu acela, haideți că vorbesc eu cu celălalt. Acolo nu vă dădeți rând, care și cu cine să vorbească, cu ceilalți deputați de prin diferite fracțiuni. Acolo fix ca... acolo: ian, cine vorbește cu celălalt – eu, cine vorbește cu celălalt – eu.

Da, eu sunt convins că o parte din cei care au plecat din fostul legislativ au plecat din anumite partide politice și prin convingere, dar mă tem că sunt foarte puțini din acei.

Și eu am să fac doar așa, pentru „love story”, da, cum spunem.

În legislativul trecut 2014–2015 am avut PSRM – 25, PLDM – 23, PCRM – 21, PDM – 19, PL – 13.

Cum a terminat acel legislativ? PSRM – 24, PLDM – 5, PCRM – 5, PL – 10. Restul, s-a ajuns la majoritatea de 57 la sută.

Întrebarea este: dar, domnule Diacov, chiar n-ați știut că se cumpără atunci deputații? Am văzut că ați făcut declarații că s-au cumpărat, s-au vândut.

Eu sunt sigur că unii colegi, care astăzi au plecat, poate nu toți cunosc despre felul cum s-a plecat sau cum s-a venit. Dar dumneavoastră ați știut acest lucru. Și este păcat că atunci când s-a încercat în fostul legislativ să venim cu diferite declarații... Am venit și noi, a venit și PLDM-ul atunci. Au venit și comuniștii. Haideți, cumva să condamnăm acest traseism politic din punct de vedere financiar. Că așa se pleca, pe bani, nu?

Și este clar că acum toate aceste învinuiri, pe care le aduceți celor care pleacă prin sume de bani, sunt în cunoștință de cauză.

Da, ar fi frumos ca toți cei care ajung în Parlament, deci într-un fel sau altul, să se regăsească într-o echipă de la început până la capăt. Dar există și partea morală. Într-adevăr, poate să se întâmple că nu te mai regăsești în acea echipă, că ești trădat.

Da, se poate întâmpla că echipa, o bună parte să meargă să formeze o majoritate parlamentară, contrar voinței pe care tu ți-o dorești.

Fiecare din noi a trecut prin asemenea lucruri, cu toate că am stat până la capăt în acea echipă, până în ultima zi, indiferent de faptul că s-a votat sau cum au votat. Nu am votat alături de ei de foarte multe ori: numiri în funcții ș.a.m.d. Dar, în linii generale, este corect să se meargă până la capăt. Că oamenii au dat votul pentru acea echipă, ca să fie reprezentată în Parlament.

Noi vom vota cu mare drag, așa să spunem, această declarație. Fiindcă instituția parlamentară trebuie să-și recapete încrederea în fața cetățenilor. Să nu mai existe acea suspiciune că aici se află toți corupții din Republica Moldova.

Acesta este cel mai important lucru și, cu adevărat, poate că trebuie să modificăm legislația din Republica Moldova, pentru cei care pleacă sau vin.

Acum apare întrebarea: cât de reprezentativă poate fi o majoritate parlamentară, în condițiile când 70–80 la sută își schimbă cumva partidele politice și formează majoritate? Așa cum a fost în legislativul trecut. Cât de reprezentativ este?

De aceea haideti să o spunem pe șleau că noi avem mare restanță în ceea ce privește verticalitatea și moralitatea acestei instituții politice în Republica Moldova. Iar prin această declarație pe care noi astăzi o votăm, nu facem decât să condamnăm anumite acțiuni de corupție, dar tare sper să nu rămânem doar cu declarația.

În rest, vă doresc să aveți verticalitate și să luptăm în fiecare zi pentru ridicarea responsabilității acestui Parlament și, totodată, ca cetățenii să-și schimbe părerea.

Iar cel mai important sau cel mai bine ar fi, ca acest legislativ să meargă în alegeri, pentru ca cetățenii să poată să spună cine din noi merită să mai ajungem o dată aici.

Mersi mult.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Stimați colegi,

Înainte de a oferi cuvântul următorului deputat, au fost vizați câțiva deputați, câteva fracțiuni și vom oferi dreptul la replică. Colegii eu văd că au apăsat butoanele. Deci îi oferim acum domnului Corneliu Furculiță, Partidul Socialiștilor.

Domnul Corneliu Furculiță:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Eu am să dau replică la luarea de cuvânt a domnului Candu.

Domnule Candu,

Nu este vorba despre calea politică a domnului Diacov, acolo unde el a fost în diferite formațiuni politice. Ca exemplu, eu dau. Este vorba mult mai concret, despre faptul că astăzi se cumpără deputați, pentru a proteja interesele unui grup mafirot. Mă refer la Aeroport, mă refer la furtul miliardului, să fie securizat. Pentru aceasta faceți tot acest lucru.

Și cuvintele frumoase, pe care le expuneți în limba curată română, sunt bune, dar miroase nu bine.

Mulțumim.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Dreptul la replică pentru doamna Monica Babuc.

Doamna Monica Babuc:

Mulțumesc frumos.

Bineînțeles că nu aș fi putut să nu reacționez aici, în cazul în care am fost vizată și încă în ce context. În contextul unei declarații, în care mă regăsesc și eu, și alți colegi de ai mei de Guvern, unei declarații care condamnă traseismul politic și corupția în legislativ.

Stimate domnule Candu,

Eu credeam că este o greșeală, când am văzut citația la adresa mea, trimisă de avocații dumneavoastră. Prima învinuire dintre care sună că, atunci când am răspuns, în cadrul unei emisiuni, la întrebarea: îl credeți genial pe domnul Candu? Am zis: nu-l cred genial, punct. Și am spus că cred că are un potențial bun. Iată aceasta a fost prima învinuire din citația dumneavoastră.

Ca a doua s-o aud, domnule Candu, astăzi, una spusă cu o voce cam slabă, nehotărâtă și din asta înțeleg că nu prea sunteți sigur în ceea ce spuneți vizavi de mine, domnul Jizdan și domnul Filip.

Ce-ați vrut să spuneți cu aceea că noi am fost membri ai Guvernului prin traseism? Prin ce logică distorsionată legați lucrurile despre ceea ce se vorbește aici și ceea ce învinuiți dumneavoastră la adresa mea?

Domnule Candu,

Uitați-vă ce vreau eu să vă spun când vă adresați colegilor mei din Frațiunea PDM și declarați retoric „eliberați-vă”. De ce să ne eliberăm, domnule Președinte Candu, de colegii noștri din organizațiile teritoriale PDM? Să ne eliberăm de ceea ce-am muncit noi până acum în Partidul Democrat și împreună cu mulți colegi din cei care astăzi ne privesc cu dumneavoastră?

Să ne eliberăm de realizările Guvernului Filip, care a fost unicul activ în unica campanie din data trecută, care au făcut cetățenii din Republica Moldova să voteze Partidul Democrat? Sau să ne eliberăm, domnule Candu, de rușinea pe care o simțim și acum, pentru că mulți din colegii din partea dreaptă au dreptate în ceea ce spun, numai că vina pentru ceea ce-o spun ei n-o poartă Babuc, Jizdan, Filip și alții, dar cei care o poartă, din păcate, domnule Candu, se fac că plouă.

Există o expresie extraordinară în Sfânta Scriptură: „Nu judeca și nu vei fi judecat!”

Domnule Candu,

Nu judecați. (*Aplauze.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Dreptul la replică pentru domnul Filip Pavel.

Domnul Pavel Filip:

Vă mulțumesc mult. (*Rumoare în sală.*)

Nu intenționez să vorbesc, dar, pentru că am fost vizat de maniera care a fost, am câteva precizări poate mai mult, pentru că cinismul nu are margini, din câte se vede.

Când se spune că cineva pleacă dintr-o echipă, pentru că nu-i place liderul sau nu știu ce acolo, întrebarea mea este una elementară. Dumneavoastră doar cu toții vă bazați pe valorile democratice. De ce nu s-a luat o decizie cu o majoritate în această echipă? De ce plecările au fost pe rând?

Pentru că ofertele erau în creștere. Asta explică absolut totul. (*Aplauze.*) Pentru că, într-o democrație normală, nu era o problemă dacă exista o majoritate să se schimbe liderul, să se schimbe absolut tot.

De ce ați preferat să plecați pentru a vă spăla, cumva, de imaginea care a trebuit s-o ducem noi cu toții? Este adevărat. Și nu-mi este absolut rușine de Guvernul pe care l-am condus.

Și întrebarea este că pe spatele acestui Guvern mulți au supraviețuit, care astăzi vorbesc atât de cinic.

Eu am fost în situația să răspund de fiecare dată ce-i cu furtul miliardului. Eu am fost în situația să spun că ultima „țintă în sicriul” Partidului Democrat a fost bătută, atunci când au fost invalidate alegerile în Chișinău și multe altele.

Foarte repede se uită toate aceste lucruri. Și, crezând că ați schimbat puțin denumirea, v-ați spălat absolut de toate.

Eu mi-am dat cuvântul că vom reveni la bunul nume al Partidului Democrat. Și Slavă Domnului că acest lucru se întâmplă.

Partidul Democrat se curăță și va deveni un partid iubit și respectat de oameni. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi, (*Voce nedeslușită din sală.*)

Următoarea luare de cuvânt, din partea fracțiunii – domnul Novac.

Domnul Grigore Novac:

Stimați colegi, (*Rumoare în sală.*)

Eu urmăresc atent câtă agitație este în sală din cauza acestui proiect. Și, probabil, pe bune, este această agitație din mai multe considerente. Pentru că această agitație este nu doar în Parlament, dar este și în societate.

Doamnă Tauber...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați deputați,

Vă rog să nu vorbiți fără microfon.

Rog să continuați.

Domnul Grigore Novac:

Doamnă Tauber,

Pot să continuu? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Mulțumesc.

Probabil, da?

Deci această agitație este, în principiu, nu doar în Parlamentul Republicii Moldova, dar cred eu că este și în întreaga țară, în Republica Moldova, pentru că oamenii deja nu mai înțeleg cine cu cine, care și unde-i. De la o zi la alta, situația se schimbă. Și oamenii nu înțeleg încă și alt lucru principal: de ce aceste lucruri se schimbă și cine stă în spatele acestor schimbări?

Noi încercăm, cumva, să le spunem...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, mai aproape de microfon.

Domnul Grigore Novac:

... să le explicăm, dar, până la urmă, cetățenii știu un lucru că nu au votat acest traseism politic și nu au votat această migrație masivă. Și această migrație deja o urmăresc de o perioadă de timp, care pare să nu mai aibă sfârșit. Și ei tot nu înțeleg de ce se formează grupuri, câte un grup, câte un grupușor mai mare, mai mic, și unii o spun chiar cu mândrie că, uite, mâine o să fim oleacă mai mulți. Mai mulți de atâta că-s mai mulți bani, miza este clară.

Miza este de a opri unele procese care, în opinia mea, au un proces ireversibil, ceea ce numim noi de întoarcerea Aeroportului, ceea ce numim noi de întoarcerea miliardului, de hoțiile care au fost făcute pe timp. Și iată că arhitecții acestor hoții vor face totul, absolut totul vor face și nu vor jeli niciun milion sau două, asta de-amu-i statistică, cum s-ar spune. Vor da mult mai mulți bani pentru ca... a crea haos aici, în Parlament, pentru a cumpăra

deputați, pentru a corupe, pentru a bulversa situația, pentru a distrage atenția și multe alte lucruri.

Eu îl ascultam pe domnul Candu, mai nu mi-au dat vreo două lacrimi, când dumnealui vorbea despre convingeri, despre dezamăgire. Eu, personal, cred că noi avem două persoane dezamăgite: unul trăiește în Miami și unul prin Israel, pe undeva. Iată aceștia-s cei mai mari dezamăgiți în Republica Moldova, care fac pentru a căpăta putere din nou, banii curg șir.

Cineva spunea că sunt și lucruri pozitive în acest sens, că, uite, în felul următor, se întoarce miliardul în Republica Moldova, dar nu cu acest... nu prin aceste metode.

Eu mă uitam și la acest grup format așa, „с гордым именем PRO MOLDOVA”. Și spunea domnul Candu de un autobuz, că au fost prin campanie electorală, au convins nu știu ce.

Dacă te uiți așa după deputați, apoi cam poți să înțelegi prin ce orașe a ajuns autobuzul acela. Pentru că... Geografic. Cam pe unde ați fost, domnule deputat, cam pe acolo s-a rezolvat. Văd că-i tot normal.

Eu am și alte îngrijorări, pentru că au vorbit și colegii din defunctul Bloc ACUM despre condamnări că, uite, condamnă. Eu nu știu de ce, în ultima perioadă, nu prea am auzit să iasă cineva și să condamne că, uite, emigratul unu, al treilea, al patrulea, al șaptelea, n-am văzut astfel de declarații. Se bucură ca copiii.

De ce ne bucurăm, stimați colegi? Pentru că aceasta este... această migrare și acest traseism politic este ca o tumoare pentru politica din Republica Moldova. Și au avut de suferit... au avut de suferit foarte mulți. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Reniță,

Pot să vă aduc vreo băsmăluță, dacă plângeți.

În această situație, dacă privești și faci o retrospectivă în tot ceea ce s-a întâmplat, eu cred că... cineva spunea, nu știu, probabil, domnul Carp spunea că: poate ar fi oportun și chiar cred că o să mă susțină toți colegii, care gândesc corect din această sală, că cel mai oportun poate ar fi și alegerile parlamentare anticipate, pentru ca toți acei traseiști politici, toți acei care au beneficiat de sute de mii de euro și de milioane, să rămână cumva în istorie, dar ulterior, poate și cu ajutorul procurorilor, unde ar trebui să fie.

Iată de ce, Partidul Socialiștilor din Republica Moldova va susține acest proiect, această declarație, pentru că, în opinia noastră, poate și ar trebui de recurs, cum s-a mai spus în această sală, la modificarea legislației, astfel încât să nu mai avem astfel de cazuri rușinoase, astfel de cazuri care pun o pată neagră pe Parlamentul Republicii Moldova. Și cei care merg în teritoriu, eu cred că sunt și din cei care merg în teritoriu, când priviți în ochii alegătorilor... ei nu prea înțeleg ceea ce facem noi aici și, nu știu de ce, adeseori ne pun pe toți într-o „oală”, că „toți sunteți așa”, lucru care nu este

adevărat. Și noi ar trebui să lucrăm la acest capitol, ca să recăpătăm încrederea în forul suprem legislativ.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea luare de cuvânt – domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Sigur că eu am emoții acum când discutăm o chestiune care a marcat viața politică în Republica Moldova pe parcursul a multor, multor ani de zile. Eu înțeleg și mulți dintre dumneavoastră știți lucrul ăsta. Se mai întâmplă și în Senatul american, și în Parlamentul britanic, cazuri singulare, când un coleg a evoluat și a trecut dintr-un partid în altul sau a devenit independent. Se mai întâmplă cazuri de astea, știm.

Ceea ce se întâmplă în Republica Moldova pe parcursul a multor ani de zile, dar, mai bine zis, a ultimilor ani de zile este, într-adevăr, o catastrofă, care marchează nu deputații. Deputații, iată eu îi văd, care stau cu traista dedesubt și lor li-i „în cot” de discuțiile noastre, fiindcă ei și-au asigurat...

O deputată, nu demult, convingea o altă deputată: fa, te gândești tu la familie, iaca eu mi-am rezolvat, dar tu ai să rămâi cu ideile și cu nu știu ce... Iată care e gradul de agitație.

Iese tânărul coleg și citește morală. Băi, să-ți fie rușine, băiete!

Este Oazu Nantoi... e plecat de aici, care e martor și o să spună că eu niciodată nu am fost membrul Partidului Social Democrat. Niciodată. Eu nu am fost membrul Partidului Democrat Agrar. Niciodată. Se poate foarte ușor de verificat chiar și în Parlament, cred că.

Eu sunt fondatorul Mișcării... ia vedeți ce-i șmecher, că eu am fost în două: și în Mișcare, și în Partidul Democrat. Nu asta pentru cine? Pentru acei care nu înțeleg. Eu am fost fondatorul Mișcării și al Partidului Democrat, și eu mă mândresc că Partidul Democrat a avut o viață complicată, dar care a asigurat în mare măsură ceea ce avem noi astăzi din punct de vedere al legislației... Și Partidul Democrat a suferit mai mult decât voi toți luați împreună, și eu.

În legătură cu aceste mișcări. Au plecat de la Partidul Democrat, au plecat spre un partid, au plecat spre altul. Și eu presupun, chiar nici nu m-am supărat pe unii dintr-înșii. Chiar cu unii dintr-înșii am cooperat și m-am așezat că... așa am înțeles că... da, au avut careva divergențe ideologice. Dar ceea ce se face acum, se face tot material.

Voi, stimați colegi din ACUM, PAS și DA, bucurați-vă că nu a ajuns la voi mașinăria asta. Că dacă ajunge la voi, o să vă vedem și pe voi cum o să fiți. De aceea voi gândiți-vă la viitor, cu cine o să construiți o coaliție majoritară. Voi gândiți-vă la viitor cu cine o să încercăm să schimbăm lucrurile.

Eu vă spun că noi cunoaștem multe lucruri. Întrebați-i pe colegii din PLDM, cum eu îi rugam. Întrebați-o pe doamna Palihovici, întrebați-l pe domnul Streleț și pe alții, cum eu încercam să-i conving să vină în alianță, fiindcă în opoziție n-o să reziste. Și unii dintr-înșii răcneau foarte tare că noi cu aceștia nu ne ducem... noi cu aceștia nu ne ducem, dar ei primii au trecut în cealaltă tabără.

Eu nu m-am ocupat în viața mea cu agitația unuia sau altui deputat să treacă la Partidul Democrat. Cu nimeni. O spun asta sigur, o spun asta convins și o spun asta cu capul sus. Pe nimeni.

N-am avut fericirea să fiu martor la multe discuții, evenimente și așa mai departe; cum pe domnul Voronin l-au pus să-și facă regulă în partid; cum au fost excluși echipa de talibani la indicația unor colegi de ai noștri; cum se lucrează cu unii colegi din partidele de dreapta... Știm, știm foarte bine și, dacă o să trebuiască, o să spunem și nume.

De aceea, stimați colegi, eu cred că noi trebuie să demonstrăm că fenomenul corupției în Parlamentul Republicii Moldova nu numai că stâlcește mintea și biografia unui deputat, creează o atmosferă de nesuportat în Republica Moldova. Oamenii, data viitoare când o să îi chemați voi sau voi, sau ceilalți la vot, ei o să-și pună întrebarea: pentru cine eu votez? Data trecută au votat pentru Partidul Democrat.

Unii colegi care au trecut pe listele Partidului Democrat s-au plimbat pe la discoteci și au fost o dată, de două ori pe la alegători. În viața lor nu i-au văzut alegătorii în față.

Noi, în Partidul Democrat, am muncit. Noi, în Partidul Democrat, am încercat să construim...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Diacov,

Vă rog să finalizați. 10 secunde.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, terminăm.

De aceea, eu înțeleg... Iată mă uit la o doamnă, care a fost în vreo 4 partide și tot se revoltă, da. *(Râsete și aplauze.)*

Vă rog, nu fiți adepții, nu fiți... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Eu n-am nominalizat pe nimeni. Nu fiți adepții acestui proces negativ, toxic... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamnă Maria,

Că de matală este vorba, da.

Partidul Democrat a fost, Partidul Democrat este și Partidul Democrat va fi. Va fi și va face totul posibil ca în Republica Moldova lucrurile să meargă spre bine.

Toată agentura asta pe care noi o vedem și care acum se revoltă de acolo, noi știm, cunoaștem, și noi vă dorim succese împreună cu tot lotul de deputați care au fost la licitațiile celea asigurate.

Mulțumesc. *(Aplauze și rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Astea au fost luările de cuvânt... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamnă Ciobanu,

Ați apăsător butonul. *(Rumoare în sală.)*

Stați, nu... dar eu nu pun la vot încă.

Calmați-vă, liniștiți-vă.

Doamnă Ciobanu... *(Rumoare în sală.)*

Am înțeles.

Domnule Candu,

Dumneavoastră ce vreți să spuneți?

Replică la replică nu există. *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi...

Stimați colegi deputați,

Toți voi singuri provocați, numiți nume, numiți fracțiuni. *(Gălăgie în sală.)*

Stimați colegi... *(Rumoare în sală.)*

Да вы же не слушаете что я хочу сказать, чего вы выступаете? Успокойтесь.

Domnule Candu,

Vă rog.

Dreptul la replică.

Am înțeles că domnul Novac l-a nominalizat. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă Președinte,

Dragi colegi.

Ca... și, probabil, ca replică. Nu știu dacă toți o să înțelegeți sau dumneata, domnule Novac, că dumneavoastră vă dau replică, în primul

rând. (*Rumoare în sală.*) Nu știu dacă o să înțelegeți acum, astăzi, așa de bine unele lucruri, după ce ați primit o palmă de la domnul Popșoi. Dar un Președinte american cu numele Ronald Reagan a spus o chestiune foarte importantă, la care trebuie, probabil, să se gândească fiecare din această sală, și el a spus: „Că nu eu am părăsit partidul, ci partidul m-a părăsit pe mine.”

Și iată la chestia asta să vă gândiți foarte bine fiecare din voi. Adică, fiecare din voi jucați un anumit rol și sunteți într-o echipă de partid.

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Ciobanu,

Vă rog.

Doamna Maria Ciobanu:

Tovarășe polcovnic Diacov, (*râsete și aplauze*)

Nu există în sala aceasta un deputat mai toxic decât dumneavoastră. Atât rău i-ați făcut imaginii Parlamentului Republicii Moldova, cât nu i-au făcut toți deputații la un loc. Să vă fie rușine! Și vă rog nu mai ieșiți la tribuna centrală a Parlamentului, că cetățenii s-au săturat „până în gât” de dumneavoastră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Nu insistați, vă rog.

Replică la replică nu există. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog.

Stimați colegi,

Haideți... (*Rumoare în sală.*) Calmați-vă, vă rog.

Stimați colegi...

Domnule Alaiba,

Nu vă ofer cuvântul. De procedură pe urmă, după votare.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Au fost... Eu vreau să întreb autorii. Au parvenit câteva propuneri, amendamente la proiect, vreau să întreb autorii: care amendament noi putem să-l punem la vot? Și atunci am să rog să fie dat citire acest amendament.

Domnule Jizdan,

Vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Doamnă Președinte,

Țin minte clar amendamentele domnului Slusari. Ele se acceptă. Nu vedem problemă să introducem aceste propuneri în această hotărâre a Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari,

Vă rog să dați citire, ca să pun votului amendamentul pe care l-ați propus dumneavoastră.

Domnul Alexandru Slusari:

Două amendamente. Primul alineat. Prima propoziție.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Fiți atenți.

Stimați autori...

Domnul Alexandru Slusari:

Prima propoziție se expune în următoarea redacție: „Deputații în Parlamentul Republicii Moldova condamnă cu vehemență acțiunile de traseism politic în forul legiuitor al țării pentru întreaga perioadă a parlamentarismului Republicii Moldova.” Mă rog, redacțional deja...

Și al doilea amendament...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari,

Vă rog foarte mult.

Îl punem la vot pe aceasta.

Domnul Alexandru Slusari:

A, OK.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cine este pentru amendamentul pe care l-a dat citire domnul Slusari, vă rog să votați.

Mi se pare că chiar unanim.

Al doilea amendament.

Domnul Alexandru Slusari:

Al doilea amendament. Alineatul (1) e suplinit cu propoziția în următoarea redacție: „Condamnăm pe cei care s-au lăsat convinși, cât și pe

acei care i-au acceptat." Iarăși, redacția. Poate lingviștii au să redacteze. Dar eu cred că sensul tuturor este mai mult decât clar.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Autorii?

Cine este pentru acest amendament, vă rog să votați.

Unanim, practic.

Stimați colegi,

Și acum supun votului adoptarea în întregime, cu suplimentele care au fost acceptate de către Parlament, a proiectului de Hotărâre pentru adoptarea Declarației... nr. 232 din 11 iunie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Practic, unanim.

Unanim așa trebuie să modificăm și legislația, ca să... (*Rumoare în sală.*) O să vedem. Dacă am votat unanim, o să vedem câți traseiști avem.

Stimați colegi...

Două secunde, domnule Alaiba.

De procedură.

Da, vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Eu am vrut... o mare rugămintă la dumneavoastră și la toți colegii, ca în contextul iată acestui vot pe care l-am dat, am vrut înainte, dar, vă rog, chiar și acum, ca să vadă cetățenii, haideți să ridicați mâna, să ridicăm mâna toți cei care și-au schimbat fracțiunea în decursul unui mandat, ca să vedem cine a votat această hotărâre a Parlamentului. Este sincer pentru cetățeni ca să vadă cine și-a schimbat mandatul... cine și-a schimbat fracțiunea în decursul unui mandat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

V-am auzit, domnule Alaiba. (*Rumoare în sală.*) Și nici n-o să supun votului. Fiindcă dacă vă referiți la Președintele Parlamentului, Președintele Parlamentului nu și-a schimbat niciodată fracțiunea. Niciodată.

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Continuăm ședința plenară a Parlamentului. Mergem pe subiectele care sunt în ordinea de zi.

Eu vă propun de procedură următoarea modalitate, fiți, vă rog, foarte atenți. Haideți să examinăm proiectele, fiindcă avem și Guvernul aici, care

este la tribuna parlamentară, care sunt în ordinea de zi, iar ora de vot s-o stabilim la ora 14.00. Se acceptă această propunere?

Cine este pentru, rog să votați. (*Rumoare în sală.*)

Majoritatea.

Numărați.

Proiectul de pe... (*Rumoare în sală.*) Proiectul de pe ordinea de zi este proiectul nr. 105 din 5 martie 2020 – autor doamna Viorica Dumbrăveanu, ministrul sănătății, muncii și protecției sociale.

Doamnă Dumbrăveanu,

Vă rog.

De procedură – domnul Candu.

Până vine doamna Dumbrăveanu la tribună.

Domnul Andrian Candu:

Ori masca încurcă, ori ceva se întâmplă, dar nu se aude în sală.

Noi solicităm, din numele fracțiunii, o pauză de 30 de minute.

Vă rugăm frumos. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pauză 30 de minute – până la 13.10. (*Rumoare în sală.*)

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi deputați,

Vă rog să vă ocupați locurile.

Pauza. Vă avertizez absolut pe toți, cei care la 13.10 nu erau prezenți în sală. Aproape 10 minute s-au depășit. Vă rog să vă încadrați.

Președinții de fracțiuni,

Vă rog să aveți grijă de deputații care trebuie să revină în sală.

În special... în special, stimați colegi, vă rog să...

Ира, ко мне лицом.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Haideți să fim noi disciplinați.

Domnule Furculiță,

Dacă noi trebuie să întreprindem ceva în fracțiunea noastră a socialiștilor, trebuie să întreprindem. Și aceasta este ultima avertizare pe care o fac public.

Doamnă ministru,

Vă rog, proiectul nr. 105.

Doamna Dumbrăveanu prezintă din partea Guvernului.

Doamna Viorica Dumbrăveanu – *ministru al sănătății, muncii și protecției sociale*:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative. Scopul proiectului constă în protecția socială a veteranilor de război, precum și a membrilor familiilor celor care sunt căzuți pe câmpul de luptă, a persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului, decedați, precum și a membrilor familiilor participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl, la fel care sunt decedați.

Obiectul de reglementare a acestui proiect constă în atribuirea statutului de persoană asigurată veteranilor de război și includerea acestora în categoria de persoane care sunt asigurate de către Guvern.

Totodată, proiectul prevede majorarea cuantumului alocațiilor lunare de stat de la 250 de lei la 500 de lei soților/soțiilor participanților la cel de-al Doilea Război Mondial sau la acțiuni de luptă în timp de pace căzuți la datorie, precum și ai persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului decedate sau ai participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl.

Această prevedere are acoperire financiară, atunci când s-a realizat rectificarea Legii bugetului de asigurări sociale de stat, linia bugetară existentă pentru implementarea prevederii vizate.

Rog susținerea proiectului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – doamna Macari.

Doamna Stela Macari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

Noi cunoaștem că toate guvernările, inclusiv cea de acum, au trebuit convinse de fiecare dată pentru a înțelege că și veteranii merită o viață mai bună.

Cred că suntem de acord că în toți acești ani, guvernării ca niște spectatori au urmărit cum acești oameni în stradă își revendică drepturile. Da, ei nu cer onoruri și slavă, dar ei nici nu merită să trăiască din pomană.

Unicul lucru pe care îl vor acești oameni, este ca autoritățile să se întoarcă cu fața spre ei. Sigur noi vom susține această inițiativă, prin care veteranilor li se acordă asigurare materială gratuită.

Dar vreau să vă spun că aceasta este foarte și foarte puțin. Fiindcă noi cunoaștem că medicamentele în Republica Moldova sunt foarte scumpe. Iar deseori un tratament de calitate este foarte și foarte costisitor.

Întrebarea mea este: dacă în Programul de acțiuni al Guvernului, prevăzut pentru perioada anilor 2020–2023, veți evalua inclusiv acordarea medicamentelor compensate sau gratuite?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă deputat,

Vă mulțumesc foarte mult pentru întrebarea pe care ați abordat-o. Într-adevăr, prin această măsură cu care se vine se va asigura statutul de persoană asigurată din contul statului, ceea ce va acorda dreptul la asistență medicală, pentru că, într-adevăr, există o listă a medicamentelor compensate la care au dreptul, inclusiv deci în cazul dat vorbim despre persoanele asigurate. Și aceasta va consolida asistența medicală care este acordată de către stat.

Dar pe lângă aceasta, vreau să menționez că există încă o platformă, încă un grup de lucru coordonat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, prin care de comun cu veteranii ne propunem ca să vedem care ar fi acele servicii de asistență medicală, la care au dreptul să accedă veteranii, unde sunt dificultăți în realizarea actului medical pentru acest grup de persoane.

Și în dependență de acele propuneri, vom veni sigur că în următoarea perioadă, prin consolidarea asistenței medicale pentru veterani.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Macari,

A doua întrebare.

Doamna Stela Macari:

Da, mulțumesc, doamnă Președinte.

A doua întrebare ține de modificarea articolului 2 alineatul (1), punctul 3) din Legea nr. 121/2001, prin care se stabilește un quantum de 500 de lei soților supraviețuitori în cazul participanților la cel de-al Doilea Război Mondial sau la acțiuni de luptă în timp de pace și căzuți la datorie.

Întrebarea mea ține de cazul soților supraviețuitori ai persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului decedate. Nu este clar, dacă aceasta include și soții supraviețuitori ai persoanelor cu dizabilități, decedate de pe urma acțiunilor de luptă în timp de pace. Fiindcă noi cunoaștem că avem foarte mulți veterani, de fapt, nu avem, au plecat în neființă mulți veterani schilodiți, pe parcursul acestor 30 de ani de la conflictul armat pe care l-am avut pe Nistru. Deci care va fi soarta acestor supraviețuitori?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Dacă atrageți atenția la structura normei juridice, într-adevăr, ea înglobează două aspecte. Este vorba despre acele persoane care au decedat pe câmpul de luptă. Dar și de consolidarea măsurilor de protecție socială pentru membrii familiei, adică soții supraviețuitori, haideți să spunem, deși nu mai utilizăm cuvântul acesta „supraviețuitor”.

În cazul în care persoana cu dizabilități de pe urma războiului, acțiunilor de luptă a decedat, deci ea se va răsfrânge și asupra acestor persoane.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Stimați colegi,

Noi ne-am înțeles, câte două întrebări, așa prevede Regulamentul.

Următoarea întrebare – doamna Glavan.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

În proiectul de lege pe care îl schimbați dumneavoastră, faceți o completare la articolul... alineatul (4), care prevede că Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de persoane neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova și aflate la evidența instituțiilor abilitate. Și aici există copiii până la 18 ani și multe altele.

Este salutar faptul că în această intenție se dorește a le oferi veteranilor dreptul de asigurare medicală. Doar că precizarea că propuneți introducerea lor la capitolul... la alineatul care prevede că Guvernul își asumă responsabilitatea față de ei, doar dacă aceștia sunt neangajați, practic nu le rezolvă problema. Și vă spun de ce.

Acei care sunt veterani ai celui de-al Doilea Război Mondial, fie sunt pensionari și deja nu sunt angajați și sunt asigurați de stat. Cei care sunt veterani de pe urma conflictului din Transnistria sau au participat în Afganistan sunt încă în vârstă aptă de muncă. Cei din ei care au dizabilitate, au certificat de dizabilitate și se încadrează, deci au asigurarea. Respectiv, logic presupunem că dumneavoastră propuneți această modificare, pentru veteranii care sunt astăzi apti de muncă.

Și atunci întrebarea mea: dacă ei sunt în vârstă aptă de muncă, dacă ei nu sunt cu dizabilitate după conflictul din Transnistria sau din Afganistan, sau unde au mai manifestat ei acte de eroism față de țară, cu ce îi ajută faptul că îi introducem în categoria celor care au asigurare pe viață, în condițiile în care sunt doar neangajați?

Astăzi, ei sunt angajați și ei contribuie prin plata procentuală lunară la asigurarea medicală.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă deputat,

Vreau să menționez că la această întrebare am răspuns și în cadrul comisiei parlamentare și atunci... aveți dreptate. Într-adevăr, statutul persoanei determină în cazul dat și statutul de persoană asigurată, fie că este vorba că este angajată și, într-adevăr, achită, deci în cazul respectiv are statut de persoană asigurată medical, fie că este persoană cu dizabilitate și ea cade sub incidența unui alt punct, pentru că este cu dizabilitate, fie că are statut de șomer.

Apropo, pentru că poate fi o persoană care este în căutarea unui loc de muncă sau poate fi chiar cu statut... deci un alt statut ocupațional determinat.

Această propunere vine din partea veteranilor și este vorba, în mod special, despre acele persoane, care activează pe cont propriu, în special vorbim despre prelucrarea terenului de pe lângă casă sau alte aspecte. Și numărul acestora, când a fost estimat, nu este atât de impunător. Dar noi considerăm... pentru că foarte mulți din ei, apropo, sunt și locuitori în regiunea din stânga Nistrului și menționau despre anumite dificultăți pentru a-și determina un statut ocupațional, dar ar accede, în cazul dat, la serviciile medicale ca și persoană, care este asigurată de către Guvern.

Dar aveți dreptate, este vorba de acele persoane, cu adevărat, care nu sunt angajate, nu au grad de dizabilitate determinat sau nu au statut

ocupational, de exemplu, ca și șomer, ca o persoană în căutarea unui loc de muncă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A doua întrebare, vă rog.

Doamna Ruxanda Glavan:

Din răspunsul oferit de dumneavoastră, înțeleg că, de fapt, vreți să aprofundăm o discriminare, pentru că dacă astăzi veteranul de război nu este cu dizabilitate, nu este șomer, nu se încadrează în celelalte, dar are o activitate individuală sub formă de patentar, deci noi îl excludem de acolo și-i oferim gratuit, iar pe cei care astăzi sunt angajați și plătesc contribuții, nu vrem să-i băgăm în seamă.

Întrebarea mea vine în contextul în care vreau un răspuns clar, poziția dumneavoastră. Cum considerați, nu este oare mai corect să le apreciem eroismul și meritul care l-au dat dovadă față de noi toți, atunci când au luptat pentru Patrie, ca să le oferim acest drept, indiferent de faptul este sau nu angajat și, respectiv, să îi scutim de plata contribuției procentuale lunare pe cei care astăzi sunt angajați și li se oprește această cotă procentuală din salariu?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Dacă vreți, în opinia mea, consider că nu aprofundăm, cu adevărat, discriminarea. Intenția și scopul acestui proiect, iarăși reiterez, a fost coordonată cu veteranii de război, care au solicitat această măsură de protecție socială. Ei nu sunt patentari, în cazul dat, în mare parte.

Dar ceea ce menționați, da, apreciem enorm de mult și vreau să vă spun că nu sunt cuvinte aruncate în gol, și sunt de acord în cazul respectiv și cu dumneavoastră, și cu ceilalți colegi că merită mult mai mult. De aceea toate măsurile pe care ni le propunem în continuare de a fi elaborate, și o să vedeți că o să venim cu un șir de alte măsuri, sunt anume pentru a aprecia, cu adevărat, eroismul și dedicația pe care au avut-o față de țară și față de noi. Dar mai sunt și un șir de alte măsuri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Grosu.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

Noi o să susținem acest proiect. Sigur că este important pentru această categorie socială, pentru aceste persoane.

Dar eu vreau să-mi cer permisiunea și de la doamnă Președinte, și de la toți colegii, și vreau să profit de faptul că dumneavoastră sunteți aici. Noi cu toții mergem prin teritoriu și trebuie să limpezim, din prima sursă, niște minciuni, care sunt tirajate acum în teritoriu. E legat de COVID, e legat de situația... Și noi avem astfel de semnale că, chipurile, oamenii sunt încurajați să declare pe cei care au plecat în altă... din lumea noastră, în lumea celor dreپți, să-i declare că sunt bolnavi de COVID, fiind, cumva, motivați să facă lucrul ăsta.

Deci pentru mine și eu de fiecare dată am încercat să le explic că sună aberant lucrul ăsta, și nu văd ce i-ar motiva pe oameni să facă astfel de declarații. Am văzut că și în spațiul virtual au apărut tot felul de reportaje, nu știu cum să le zic.

Haideți, vă rog, din prima sursă, spuneți ce-i cu asta, ca să combatem odată astfel de minciuni.

Vă mulțumesc.

Și scuzați că am intervenit...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Nu chiar este la subiect, dar, doamnă ministru, dacă sunteți gata să oferiți un răspuns, vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Da. Chiar vă mulțumesc pentru întrebarea abordată.

Într-adevăr, este un subiect foarte sensibil. Și vreau să vă spun că am examinat... în mare parte, cazurile care au fost diseminate prin rețelele de socializare, chiar și ultima înregistrare video, care a fost făcută. Am analizat de comun cu specialiștii.

Și aveți perfectă dreptate, este un fals, sunt niște informații denaturate și nu există nicio motivare, în cazul dat, pentru personalul medical, ca să înregistreze cazurile respective, dar este și imposibil ca fiind non-COVID și să le înregistreze ca și COVID, asta este imposibil.

Dar vreau să vă spun că am examinat două cazuri de deces. Apropo, la fel de pe rețelele de socializare. Și specialiștii într-un caz s-au expus că era vorba de o doamnă, care a decedat de COVID, dar reieșind din faptul că avem stigma și discriminarea în comunități, cu adevărat, rudele au aruncat această informație denaturată, pentru ca să aibă posibilitate să petreacă fără discriminare, fără... așa, criticile abuzive din partea comunității pe cel trecut în neființă.

Dar pe lângă informația denaturată... apropo, și celălalt caz, când vorbim despre înregistrarea video, care a fost diseminată pe rețelele de socializare, noi ne-am autosesizat și am sesizat și organele de drept, care

investighează acest caz, și mă bucură foarte mult că persoana, din momentul în care s-au autosesizat organele de drept pe această înregistrare video, imediat a șters acel video, dar, cu regret, acest video a fost văzut de foarte mulți, și aceasta și mai mult distorsionează situația existentă.

Dar pe lângă aspectul dat, pe care l-ați invocat dumneavoastră, și vreau să vă spun că nu există nicio argumentare, nu există nicio motivare pentru personalul medical, noi calificăm, cei din sistemul de sănătate, ca fiind și o ofensă pentru cei care lucrează în prima linie în aceste momente deloc simple.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua?

Domnul Igor Grosu:

Precizare. Eu vă mulțumesc că ați făcut lucrul ăsta, pentru că și nouă ne vine greu să le explicăm la oameni că-i absurd... că, domnule, ei ar primi bani... Zic: nimeni nu-ți dă. Dacă voi declarați sau altcineva vrea să declare mai multe cazuri într-un sat de ăsta, satul se închide în carantină.

Iată asta e tot cadoul care vi-l faceți voi, dacă sunt de ăștia care tirajează minciuni de felul ăsta. De aceea eu, vă rog, de fiecare dată când apar, nu lăsăm până apucă... se face într-un val de... dar ieșim, explicăm, pentru că-i nonsens. Iată în cazul ăsta, chiar îi un nonsens.

Și așa trebuie să ne concentrăm pe alte subiecte.

Mersi.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Jizdan.

Domnul Alexandru Jizdan:

Doamnă ministru,

În spațiul public, ceva timp în urmă, a apărut o informație precum că în cadrul unei ședințe, care s-a desfășurat la Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, s-a examinat privatizarea la CREPOR.

Eu vă rog, astăzi, în plenum Parlamentului, să ne spuneți: dacă sunt astfel de intenții? Și să facem claritate pentru totdeauna în acest subiect.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult. Și chiar vă mulțumesc pentru întrebarea respectivă.

În anul 2019, Întreprinderea de Stat... apropo, atrag atenția la forma de organizare a CREPOR-ului care era, a fost reorganizată cu statut de instituție publică prestatoare de servicii socio-medicale, în mod special, de reabilitare. Într-adevăr, cu un grup clar determinat, nu doar veterani, vorbim și de persoane cu dizabilități, persoanele vârstnice. Și noi am dat răspuns, și am publicat și în spațiul public acest răspuns. Categorie, nu se examinează și nu este în lista acelor obiecte, care sunt supuse privatizării. CREPOR-ul rămâne a fi, apropo, vreau să vă spun, o instituție unicul de felul său în Republica Moldova, o astfel de instituție nu există în complexitatea serviciilor pe care le prestează. Este necesară. Și noi, dimpotrivă, de la an la an, consolidăm instituția respectivă pentru a presta o gamă mai largă de servicii de reabilitare, de protezare, de confecționare a protezelor, ortezelor, or, aceasta este o necesitate, de fapt. Și, în cazul dat, categoric nu poate fi vorba de privatizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, a doua întrebare.

Domnul Alexandru Jizdan:

Este o rugămintă.

Săptămâna trecută eu am participat la Consiliul Național al Veteranilor, unde au fost și reprezentanții Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, secretarul de stat. (*Voce nedeslușită din sală.*)

A parvenit o rugămintă din partea veteranilor, este vorba despre atitudinea medicilor față de veterani. La ce mă refer? Unii spun că, atunci când se prezintă în instituția medicală și spun că eu sunt veteran de război, acest lucru este trecut cu vederea. Aici nu necesită bani, doamnă ministru, și nu necesită... necesită bunul simț și, probabil, uneori niște protocoale, care ar trebui instituite în Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

De aceea eu spun cu voce acest lucru și vin cu rugămintea ca instituțiile medicale să ia în calcul faptul, atunci când se prezintă o persoană că a luptat la război pentru integritatea Republicii Moldova, atitudinea medicilor să fie una, cum îi numim noi astăzi, să-i tratăm ca pe niște eroi și să nu-i ținem în rânduri, așa cum uneori se țin ei. Nu este o obiecție, este o rugămintă, de fapt.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimate domnule deputat,

Vreau să vă zic că această solicitare este valabilă nu doar pentru sistemul medical, pentru că avem anumite semnale și către alte autorități atunci când se adresează, indiferent că este vorba despre veterani, despre oricare altă persoană cu dizabilitate sau chiar și de către un vârstnic. Și eu

am să vă asigur că o să atragem atenția la acest aspect, dar important este ca atitudinea să o pornim de la noi. Și eu vă asigur că... sigur că este un subiect destul de actual și va fi la control.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă ministru,

Evident că noi vom susține acest proiect. Am spus, chiar dacă considerăm că este o mare întârziere și este foarte puțin, doar...

Tot am vrut să pun doar o singură întrebare, care deviază de la acest subiect, pur și simplu, suntem acum foarte des întrebați, după apariția unor informații în spațiul public, despre Laboratorul ANSP: dacă, într-adevăr, acest laborator nu este acreditat și nu răspunde pentru prelevarea probelor? Vă adresez această întrebare, vă dați bine seama că am avut colaborare nu tocmai reușită cu acest laborator, că a fost test pozitiv la un angajat al fracțiunii, pe urmă la alt laborator a fost test negativ. Vreau ca dumneavoastră să ne iluminați pe noi, totuși, care este adevărul?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc, stimate domnule vicepreședinte.

Vreau să vă spun că orice critică care este constructivă clar că este analizată și la fel poate contribui și la îmbunătățirea unor aspecte.

Ceea ce ține despre faptul de acreditare a Laboratorului pentru COVID. Deci astăzi am discutat cu specialiștii OMS și eu vreau să vă spun că nu există în regiune nici un laborator care să fie acreditat pentru COVID, dar el este laborator care are acreditare pentru restul serviciilor pe care le realizează.

Și vreau să vă spun că noi suntem în așteptarea concluziei, actualmente, de la OMS, pentru că noi am participat într-un control extern, pentru că știu că foarte mult s-a menționat despre calitatea testelor care sunt efectuate.

În controlul extern au participat peste 40 de țări, peste 40... nu vreau să dau cifra acum exactă. Din laborator, au fost preluate 6 teste, care au fost procesate și aici ne referim concret la COVID. Și noi suntem în... deci avem rezultatul preventiv și eu pot să vă spun că calitatea testelor sau, mai bine zis, procesul de laborator activează corespunzător, și calitatea aspectului de procesare a testelor este corespunzător la toate standardele existente. Dar eu am să prezint în momentul în care vom primi această informație oficial de la OMS, vizavi de acest control extern, oficial am să fac public acest document.

De ceea ce ține... dar vreau tot foarte autocritic să spun vizavi de acreditarea internă existentă, pentru că noi știm că, actualmente,

laboratoarele... și dacă vorbim de laboratoarele ANSP, deci ele au această acreditare națională pe anumite domenii care este asigurată de către MOLDAC, inclusiv de către unele laboratoare private, apropo, dar ceea ce este restant și eu am promis de fiecare dată că am să fiu autocritică, și am să recunosc existența unor lacune în sistem, este vorba despre procesul de evaluare și acreditare a laboratoarelor de către Consiliul Național de Evaluare și Acreditare, care este parte componentă a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, și există un conflict de interese pentru a realiza acreditarea laboratoarelor tot de către instituția în subordinea cui este acest consiliu.

Și eu vreau să vă asigur că noi deja avem proiectul de lege, cu care în curând venim în plenul Parlamentului, și o să excludem acest conflict de interese din partea Consiliului Național de Evaluare și Acreditare. Iată cu această acreditare națională eu vă spun foarte franc, cu adevărat, există o problemă. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Noi venim cu un proiect, pentru că acolo era vorba despre Consiliul Național de Acreditare în Sănătate și Asistență Socială.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Vă rog să vă calmați.

Eu am permis unui deputat și apoi altui deputat să abordeze problema cu COVID-ul. Noi discutăm absolut alt subiect. Haideți să ne axăm supra subiectului pe care-l discutăm și pe urmă, dacă va fi necesar, doamna ministru va fi gata să vină cu informații la acest subiect absolut... (*Rumoare în sală.*)

Următoarea întrebare – domnul Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

Doamnă ministru,

Aș avea și eu o solicitare respectuoasă și vreau să aflu poziția, dar și indicația dumneavoastră vizavi de faptul că 2 colegi parlamentari, astăzi... n-au trecut... *perioada de 14 zile de carantină...* (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare...

Doamnă ministru,

Nu este la subiect.

Următoarea întrebare... noi am discutat două ore de dimineață subiectul respectiv.

Domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Noi astăzi examinăm proiectul nr. 105. Eu văd că majoritatea întrebărilor la proiect au fost doar 2 întrebări, dar restul am vorbit despre toate și nimic.

De aceea eu propun 108, că nu avem ce discuta și întrebări la proiectul nr. 105, eu nu văd ca să fie.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cine este pentru această propunere, rog să votați.

Da. Mulțumesc, doamnă ministru.

Vă rog să luați loc.

Din partea comisiei, raportul... președintele comisiei – domnul Ghenadie Buza.

Domnul Ghenadie Buza:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie prezintă raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 105 din 05.03.2020, lectura întâi.

În conformitate cu prevederile articolului 49 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, Comisia protecție socială, sănătate și familie a fost sesizată spre dezbateri în fond cu proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern.

Proiectul de lege supus dezbaterii are ca obiect de reglementare amendarea Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală și Legii nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, în scopul susținerii veteranilor de război prin garantarea asigurării obligatorii de asistență medicală din partea Guvernului Republicii Moldova, precum și în scopul sporirii protecției sociale ai membrilor familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă, a persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului decedate și a membrilor familiilor participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl decedați,

prin majorarea cuantumului alocației lunare de stat de la 250 la 500 de lei soților/soțiilor supraviețuitori ai acestora.

În raport cu obiectul de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice și urmează a fi adoptat după dezbaterile acestuia în cel puțin două lecturi.

Proiectul de lege a fost supus avizării de către comisiile parlamentare și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Potrivit dispozițiilor articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, comisia sesizată în fond a dezbătut inițiativa legislativă menționată supra în ședința din 20 mai 2020. La lucrările comisiei s-au prezentat 8 deputați din totalul de 9.

În urma finalizării dezbaterilor, deputații prezenți la ședință au hotărât, cu unanimitate de voturi, să propună plenului Parlamentului spre aprobare în primă lectură proiectul de Lege nr. 105 din 05.03.2020 pentru modificarea unor acte normative.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, domnule președinte.

Nu aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Până la pauză noi am convenit că examinăm câteva proiecte de legi, cu atât mai mult că sunt similare și pe urmă le punem la vot. Eu propun ora votului la 14.30. De acord?

Voci din sală:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cine este pentru, rog să votați.

Văd că de acord, dar...

Da. La 14.30 – ora votului.

Acum se propune examinării proiectul... tot la subiectul de genul acesta cu veteranii. Sunt niște proiecte identice venite și de la deputați.

Proiectul nr. 33 din 6 februarie 2020 – domnul Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уважаемые коллеги,

Я буду краток. Проект также похож, речь идет о пенсии, о людях, о пенсионерах, вышедших на пенсию, но получающих одновременно пенсию не только у нас, а получающих пенсию и в другой стране. Такие

люди на сегодняшний день есть, что касается количества потенциальных получателей этой услуги на сегодняшний день, – сказать сложно, потому что кассами соцстрахования это вопрос будет дополнительно проанализирован, и будут предоставлены дополнительные данные; соответственно и просчитать сумму расходов тоже сложно.

На сегодняшний день речь идет о том, что пенсионер, который получает пенсию за границей, в любом другом государстве, не имеет у нас, в родном государстве, в нашей Республике Молдова, бесплатного полиса медицинского страхования. То есть, этот человек по закону на сегодняшний день лишен права получать бесплатную медицинскую помощь, при том, что он, во-первых, гражданин Республики Молдова, во-вторых, выплачивал взносы в Кассу социального страхования Республики Молдова и имеет полное конституционное право на обеспечение бесплатным медполисом.

Мы предлагаем внести справедливость в этот вопрос, чтобы эта категория людей – повторяюсь, пока не ясно, сколько таких получателей будет, но это явно будет более тысячи человек – имела возможность бесплатно получать медицинские услуги в Республики Молдова. Просьба поддержать.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, domnule Odnostalco, vă rog să menționați doar dacă aveți avizul Guvernului. Sau asta comisia prezintă? Comisia prezintă.

Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Comisia protecție socială, sănătate și familie.

Domnule Buzu,

Vă rog. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Se poate și de pe loc. Cum decideți dumneavoastră, eu nu...

Domnule Buzu,

Vă rog.

Domnul Ghenadie Buza:

Buza.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Buza. Cer scuze.

Domnul Ghenadie Buza:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie prezintă raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr. 33 din 06.02.2020. Lectura întâi.

În conformitate cu prevederile articolului 49 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, Comisia protecție socială, sănătate și familie a fost sesizată spre dezbateri în fond cu proiectul de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați.

Proiectul de lege supus dezbaterii are ca obiect de reglementare amendarea Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală în scopul susținerii pensionarilor domiciliați în Republica Moldova, dar care beneficiază și de pensie din partea altui stat, prin garantarea asigurării obligatorii de asistență medicală din partea Guvernului Republicii Moldova.

În raport cu obiectul de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice și urmează a fi adoptat după dezbateri acestuia în cel puțin două lecturi.

Proiectul de lege a fost supus avizării de către comisiile permanente, Guvernul Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Potrivit dispozițiilor articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, comisia sesizată în fond a dezbătut inițiativa legislativă menționată în ședință din 20 mai 2020. La lucrările comisiei și-au înregistrat prezența un număr de 8 deputați din totalul de 9.

În urma finalizării dezbaterilor, deputații prezenți la ședință au hotărât, cu unanimitate de voturi, să propună plenului Parlamentului spre aprobare în prima lectură proiectul de Lege nr. 33 din 06.02.2020 pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu sunt.

Următorul subiect pe care îl supunem dezbaterii este proiectul nr. 88 din 28 februarie 2020.

Inițiativa domnului Filip.

Domnul Pavel Filip:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Foarte succint vă prezint proiectul de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Acest proiect a fost elaborat în scopul sporirii accesului la servicii medicale al veteranilor de război, fiind un răspuns, în primul rând, la solicitările veteranilor participanți la conflictul militar de pe Nistru. Este, dacă doriți, și o obligațiune morală a statului să susțină această categorie de cetățeni, menționând în mod special pe acei care au participat la apărarea integrității teritoriale a Republicii Moldova, și cunosc aceste probleme nu din auzite.

Iată de ce proiectul dat propune modificarea la articolul 4 al Legii nr. 1585 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, completând cu o categorie nouă „veteranii de război”, astfel atribuindu-le acestora statutul de persoană asigurată de către Guvern.

Proiectul a fost susținut, prin aviz pozitiv, de către Guvern. Mai mult decât atât, Guvernul deja a prezentat un alt proiect mai amplu, unde se regăsește și această propunere. Și înțelegem că ambele proiecte vor fi comasate pentru lectura a doua.

Sunt sigur că acest proiect de lege va fi susținut de plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule deputat,

Aveți o întrebare.

Doamna Glavan.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Noi avem un amendament care a fost înregistrat în mod regulamentar și el vine în contextul discuțiilor care au avut loc și cu Guvernul la acest subiect. Noi susținem și salutăm faptul că în alineatul (4) se introduce categoria nouă „veteranii de război”. Doar dacă e să urmărim care este scopul introducerii în acest alineat, de fapt, vedem că doar cu asemenea mișcare legislativă nu le rezolvăm problema.

Or, repet, dacă ei sunt pensionari de categoria de vârstă, ei sunt asigurați, dacă ei au o dizabilitate demonstrată, ei sunt asigurați, dacă ei sunt șomeri, ei sunt asigurați. Problema pe care o ridică veteranii este, de fapt, cei

care sunt în vârstă aptă de muncă și care muncesc, iar din salariile lor se rețin aceste contribuții.

Tocmai pentru a-i ajuta și a le demonstra că eroismul lor cu adevărat a contat pentru noi, dar și pentru a face o anumită corectare legată de alte două categorii din această lege, noi propunem ca să fie incluși suplimentar: veteranii de război, donatorii de organe pe viață și părintele, inclusiv adoptiv, care exercită în mod efectiv creșterea a patru și mai mulți copii, să fie separați într-un alineat care să beneficieze de asigurare medicală indiferent de statut: este angajat sau nu este angajat.

În această manieră noi considerăm că cei care au luptat în Transnistria, în Afganistan, fiind tineri și apți de muncă, mare parte din ei și membri ai Parlamentului, vor fi scutiți de plata a celor 4,5 la sută, taxa, contribuția lunară pentru asigurarea medicală și vor simți, poate simbolic, dar vor simți că apreciem gestul lor.

Amendamentul a fost înregistrat în mod corespunzător, scontând pe sprijinul și pe acceptarea din partea autorului și din partea colegilor deputați.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Filip – din partea autorului.

Dar cred că decizia aparține comisiei, membrilor Comisiei protecție socială, sănătate și familie, când va examina pentru lectura a doua. Cu atât mai mult că dumneavoastră ați menționat că amendamentul a fost înregistrat.

Domnul Pavel Filip:

Da. Și cred că este nevoie și de avizul Guvernului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, comisia să aibă grijă.

Domnule Filip,

Alte întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Comisia.

Vă rog, domnule Buza.

Domnul Ghenadie Buza:

Domnilor deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie propune raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr. 88 din 28.02.2020. Lectura întâi.

În conformitate cu prevederile articolului 49 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, Comisia protecție socială, sănătate și familie a fost sesizată spre dezbateri în fond cu proiectul de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Pavel Filip, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

Proiectul de lege supus dezbaterii are ca obiect de reglementare amendarea Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală în scopul susținerii veteranilor de război, prin garantarea asigurării obligatorii de asistență medicală din partea Guvernului Republicii Moldova.

În raport cu obiectul de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice și urmează a fi adoptat după dezbateri în cel puțin două lecturi.

Proiectul de lege a fost supus avizării de către comisiile permanente, Guvernul Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Potrivit dispozițiilor articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, comisia sesizată în fond a dezbătut inițiativa legislativă menționată supra în ședința din 20 mai 2020. La lucrările comisiei și-au înregistrat prezența un număr de 8 deputați din totalul de 9 membri.

În urma finalizării dezbaterilor, deputații prezenți la ședință au hotărât, cu unanimitate de voturi, să propună plenului Parlamentului spre aprobare în prima lectură proiectul de Lege nr. 88 din 28.02.2020 pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Concomitent, pentru examinarea în lectura a doua, în temeiul dispozițiilor articolului 56 alineatul (5) din Regulamentul Parlamentului, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune comasarea proiectului de lege menționat supra cu proiectul de Lege nr. 33 din 06.02.2020 și proiectul de Lege nr. 105 din 05.03.2020, ultimul fiind de bază.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule președinte,

Întrebări nu aveți.

Propunerea a fost ca să fie...

Stimați colegi,

Examinăm mai departe și pe urmă supunem votului inclusiv propunerea de comasare pentru lectura a doua. Așa-i corect? Așa-i corect.

Următorul proiect... o să dăm voie. Ministerul Justiției mă roagă.

Este proiectul nr. 138 din 26 martie 2020.

Prezintă, din partea Ministerului Justiției, domnul Foltea, secretar de stat. (*Rumoare în sală.*) Următorul.

Stimați colegi,

Ajungem și la... dacă nu facem mare gălăgie și-l ascultăm pe domnul Foltea repede.

Domnul Radu Foltea – *secretar de stat al Ministerului Justiției:*

Foarte repede.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următorul este nr. 109.

Vă consolidează cumva?

Da, vă rog, domnule Foltea.

Domnule Foltea,

Vă rog.

Domnul Radu Foltea:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați domni deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, în speță monitorizarea electronică a agresorilor familiali.

Deci se propune a fi amendat articolul... completat articolul 215¹ din Codul de procedură penală, articolul 278⁷ din Codul de procedură civilă, articolul 271¹ din Codul de executare, precum și Legea-cadru cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.

Prezentul proiect de lege urmărește atingerea mai multor obiective și soluționarea unui șir de deficiențe, identificate în practica aplicărilor unor prevederi legale.

Statistic, în urma analizei datelor statistice, oferite de Inspectoratul General de Poliție, privind numărul ordonanțelor de protecție emise de instanța de judecată și aplicarea măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie, pentru anii 2018–2019, s-au constatat următoarele.

Pe parcursul anului 2018 au fost pronunțate 666 ordonanțe de protecție a victimelor violențelor în familie, dintre care au fost respectate de către agresori doar 239 de ordonanțe de protecție.

Principalele prevederi ale proiectului deja le-am menționat. Scopul de bază vizează perfecționarea prevederilor legale referitoare la măsurile de protecție a victimelor violenței în familie.

În speță, îl am cu mine pe domnul Andrei Iavorschi, directorul Inspectoratului Național de Probațiune, avem și acele brățări-model electronice. Dacă aveți careva întrebări, rog.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, aveți întrebare.

Doamna Gherman.

Doamna Doina Gherman:

Doamna Președinte,

Domnule Secretar de stat,

Cu adevărat, acest proiect de lege este binevenit în Parlament, pentru că violența domestică este, cu adevărat, o realitate terifiantă în țara noastră. Și monitorizarea electronică este, cu siguranță, o modificare binevenită, deși mult întârziată în Republica Moldova, pentru că în lume această tehnologie a fost folosită încă cu 20 de ani în urmă.

Totuși, sunt anumite aspecte care cumva trezesc niște motive de îngrijorare, pentru că un experiment pe scară largă, la nivel internațional, a arătat foarte clar că mai multe... deci cumva când erau aceste alerte declanșate, nu neapărat toate erau cu succes. Pentru că doar în jumătate din toate încălcările simulate se activau, iar o încălcare din patru deloc, în genere, nu era detectată.

Deci echipamentele de monitorizare electronică neapărat urmează să fie standardizate. Deci ele trebuie testate, astfel ca noi să ne putem convinge că sunt de încredere.

Eu aș vrea să vă întreb, dacă dumneavoastră ați întreprins careva măsuri sau ce măsuri intenționați să întreprindeți în această privință? Și dacă, în genere, au fost incluse în planul dumneavoastră de acțiuni?

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Radu Foltea:

Vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare, doamnă deputat.

Dacă îmi permiteți, am să-l rog pe domnul Iavorschi să se refere, pentru că este o chestiune tehnică, ține de...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Iavorschi.

Vă rog să conectați la tribuna guvernamentală.

Domnul Andrei Iavorschi – *director al Inspectoratului Național de Probațiune*:

Da, mulțumesc de întrebare.

Doamnă deputat,

Cu adevărat, vă confirm, într-adevăr, au fost cazuri similare ce țin de erori multiple. Însă, datorită ultimelor tehnologii de care noi am dispus pe parcursul a 2019, am avut posibilitatea de a perfecționa acest cadru.

Și achiziționarea... și nu doar achiziționarea noilor tipuri de brățări, ci și a le testa. Lucru care fost deja realizat, pe parcursul a 2019. Dacă facem o matematică simplă, o să vedeți că, de fapt, noi avem circa 12 luni deja de când am pus în testare. Fapt care... și am reușit să eliminăm orice eroare a sistemelor informaționale, cât și a brățărilor sau a alertelor eronate. Adică practic această problemă nu există, este eliminată prin definiție.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Doamna Gherman – a doua întrebare.

Doamna Doina Gherman:

Înțeleg că domnul Foltea a spus că aveți și un model? Puteți să... OK.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog să puneți a doua întrebare concret. Și pe urmă va răspunde.

Nu aveți a doua întrebare.

Vă rog, doamnă Gherman, a doua întrebare.

Doamna Doina Gherman:

Păi, permiteți-mi. Și va fi a doua întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Doina Gherman:

Noi neapărat vrem să vedem această mostră, dacă a fost adusă aici în plenul Parlamentului. OK. Atunci a doua întrebare probabil că tot este tehnică și am să mă adresez domnului Iavorschi.

Un alt aspect care nu trebuie ignorat, după mine, este instruirea persoanelor ce urmează să poarte acest echipament, chiar și a victimelor violenței domestice.

Pentru că mai multe studii, de fapt, au arătat faptul că femeile oferă sugestii pentru îmbunătățirile acestui program. Și ele ar aprecia un ghid sau un manual care detaliază modul de funcționare a echipamentului, unde s-ar găsi instrucțiuni importante de urmat, iar regulile de program pe care trebuie

să le respecte, ar fi foarte țargetate. Astfel, un grup de sprijin, format din alte femei care au trecut prin asemenea experiențe, la fel ar fi foarte util.

Deci întrebarea este dacă dumneavoastră ați prevăzut resurse pentru asemenea propuneri?

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Iavorschi,

Vă rog, răspunsul.

Domnul Andrei Iavorschi:

Vă mulțumesc de întrebare, doamnă deputat.

Deci în partea ce ține de instruire sau despre ghidarea atât a victimelor, cât și a autorului, potrivit amendamentelor și nu atât a amendamentelor, cât a proiectului de hotărâre de Guvern privind monitorizarea electronică, pe lângă faptul de angajament care este semnat de către fiecare parte, fie este autor, fie este victimă, este instruit privind utilizarea.

Totodată, monitorizarea electronică în Republica Moldova este implementată din 2017, ceea ce ne-a permis, de fapt, să racordăm cadrul normativ și operațional ce ține de aplicarea, monitorizarea și identificarea cazurilor care există.

Totodată, țin să menționez referitor la întrebarea dumneavoastră cu arie mai extinsă un pic. De fapt, noi prezentăm, care v-am arătat aici aceste două dispozitive, nu fac altceva decât să extindă aria de monitorizare, adică avem o brățară care este aplicată obligatoriu inculpatului/invinuitului în cazul nostru, dacă vorbim despre ordonanță de protecție și al doilea tracker este aplicat victimei, care va fi alertată prin 3 modalități:

Prima – sonor, când va fi alertată, în primul rând, brățara propriu-zisă odată nerespectată interdicția.

A doua – prin SMS, care va veni la victimă sau persoana care este protejată.

Și a treia – un sunet GSM, va suna tracker-ul, de fapt, la telefonul mobil al victimei, care va fi anunțat, printr-un semnal sonor, privind pericolul căruia este expus să asigure securitatea.

Sper că v-am răspuns la... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, domnule Foltea,

Vă rog, foarte succint.

Domnul Radu Foltea:

Doar să-l completez pe domnul Iavorschi la doamna...

Stimată deputat,

Ceea ce v-ați referit cu privire la instruire sau formare... vreau să menționez că Inspectoratul Național de Probațiune este în cooperare sau cooperează cu asociațiile obștești specializate în prevenirea și combaterea violenței în familie. Respectiv, acest gen de activități, la sigur, se vor efectua în comun, împreună cu societatea civilă, care este specializată în acest domeniu.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Mulțumesc.

Violența domestică este o problemă și e bine că avem aceste conversații. Chiar în nota dumneavoastră cam reiese că, odată la câteva ore, o femeie... de obicei, femeile apelează poliția. În medie, două ordonanțe pe an sunt eliberate... două ordonanțe pe zi sunt eliberate, 600 și ceva în 2018, dacă nu greșesc. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Întrebarea, de asemenea, din notă... amintesc, costul estimat este de 1,8 milioane. Puteți să ne spuneți de unde intenționați să identificați aceste surse și cum anume?

Domnul Radu Foltea:

O să înceapă domnul Iavorschi și eu îl completez, dacă îmi permiteți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Iavorschi,

Vă rog.

Domnul Andrei Iavorschi:

Da. Mulțumesc de întrebare, domnule deputat.

Deci cum este menționat și în nota informativă, de fapt, noi avem asigurată din surse externe și backup-ul din surse interne.

Totodată, țin să vă anunț, de fapt... prezentul proiect, când a fost elaborat, a fost urmare a negocierilor cu partenerii externi, care și-au luat angajamentul privind asigurarea cu cantitatea necesară pentru aplicarea monitorizării electronice. Or, backup-ul care urmează să fie asigurat de către Inspectoratul Național de Probațiune este deja prevăzut în proiectul bugetar din 2020 și careva costuri suplimentare nu sunt, adică, practic, suntem într-o zonă de acoperire bugetară totală.

Sper că v-am răspuns la întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Doar o precizare/concretizare. Ca și sugestie, puteți să faceți demersuri la Colegiul din Ministerul Afacerilor Interne să-l amendeze pe cetățeanul Dodon, care deja datorează 1,4 milioane de lei... pentru încălcarea regimului...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Frunze.

Domnul Petru Frunze:

Domnule secretar de stat,

Spuneți, vă rog, în cazul în care victima, împreună cu agresorul, locuiesc în aceeași locuință, în aceeași cameră, care ar fi eficiența la aceste unități electronice?

Domnul Radu Foltea:

Domnule lavorschi,

Din practică, vă rog.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule lavorschi,

Vă rog.

Domnul Andrei Lavorschi:

Da. Vă mulțumesc pentru întrebare.

Domnule deputat,

Dacă ați observat în prevederile Codului de procedură penală și mă refer aici la 215¹, noi, când facem amendamente, adăugăm, în primul rând, sintagma „literele a), b), c)”, adică interdicția... obligația de a părăsi domiciliul, obligația de a nu se apropia de victimă, interdicția de a se apropia de aceasta la locul de muncă și așa mai departe. Adică în conținutul ordonanței de protecție propriu-zis este, de fapt, menționat că el este obligat să părăsească domiciliul, dacă la asta este întrebarea, or, monitorizarea electronică ne permite, de fapt, operaționalizarea acestei ordonanțe de protecție și asigurarea implementării și punerii în executare a acestei ordonanțe.

Vă mulțumesc de întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Precizare? Precizare noi ne-am înțeles că nu avem.

Ne-am înțeles, așa-i scris în Regulament. Așa-i scris în Regulament – două întrebări. (*Gălăgie în sală.*)

Tot timpul era, așa cum ați scris în Regulament, așa este, cum ați votat Regulamentul.

Următoarea întrebare – domnul Jizdan.

Domnule Jizdan,

Vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule secretar de stat,

Eu mai mult tehnic aș vrea să vorbim despre acest aspect.

În linii generale, colegii au adresat întrebări care mi-au adus și claritate. Vreau să înțeleg, dacă dumneavoastră aveți deja softul, cine monitorizează tehnic, atunci când agresorul se apropie? Am auzit despre victimă că ea... dânsa este avertizată. Dar ce facem atunci când, la ora două de noapte, agresorul, în stare de ebrietate, vine și începe a rupe ușa? Dacă voi aveți deja avansat cine monitorizează acest proces, dacă este softul și care este sistemul de reacție la acțiunile agresorului?

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnule Iavorschi,

Vă rog.

Domnul Andrei Iavorschi:

Da, domnule deputat, vă mulțumesc pentru întrebare.

Prima parte a întrebării ce ține de softul R, țin să vă anunț că, de fapt, noi am achiziționat în 2019 softul... suntem proprietari, adică noi am eliminat partea ce ține de licențe, locațiune sau alte minuni..., adică proprietar al sistemului informațional este Inspectoratul Național de Probațiune cu exclusivitate, pentru că acesta este și cadrul legislativ care prevede.

Totodată, pe parcursul 2019, noi am încheiat un Acord cu Inspectoratul Național de Poliție, prin care asigurăm interoperabilitatea interinstituțională și aici mă refer și la reacție. Deci potrivit legislației, sesizarea este emisă, de fapt, de către organele de poliție, care sesizează actele de violență și, potrivit legislației în vigoare, supravegherea îi revine tot

acesteia. Noi venim cu amendamente întru a asigura suportul Inspectoratului Național de Poliție ce ține de respectarea acestei obligații.

Totodată, urmează... de ce ne-am lăsat și această rezervă de 6 luni pentru implementare, urmează să asigurăm cu interfața sistemului informațional atât fiecare Inspectorat de Poliție teritorial, cât și șefii de sectoare, care... pentru că aplicația pe care noi am achiziționat-o, de fapt, permite și suport Android. Adică, practic, o să avem... o să reușim să monitorizăm triplat în cazul nostru. Mai mult decât atât, avem Centrul de monitorizare care este, iarăși, operaționalizat în 2019 prin hotărâre de Guvern și avem tot softul la Centrul de monitorizare electronică a Inspectoratului Național de Probațiune, cu backup-ul cu poliția, și atunci noi o să reușim și reușim, de fapt, în continuare să asigurăm intervenția operativă.

Totodată, noi avem deja primul exercițiu realizat și aici mă refer la faza de urmărire penală, când este aplicată măsura... interdicția de a părăsi domiciliul în faza de urmărire penală cu monitorizarea electronică, unde noi am asigurat în mai multe raioane ca și pilotare atât ofițerilor de urmărire penală, cât și învinuirii, în cazul nostru, procurorului această platformă, ca să reușim intervenția în timp real.

Până acum nu am avut cazuri de evadare, dacă asta ar fi următoarea întrebare. (*Râde.*) Mai mult decât atât, am reușit, de fapt, cazuri excepționale au fost două timp de 2 ani de zile, adică sistemul funcționează. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Grosu.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule secretar,

Noi o să susținem proiectul, bineînțeles, pentru că vizează un fenomen foarte rușinos arhaic – violența domestică, în care, de regulă, victimele sunt doamnele și este o rușine a secolului.

Cu toate astea, vreau să întreb, ținând cont de faptul că agresorii sunt... așa, niște indivizi foarte creativi de felul lor, întrebarea este: v-ați gândit la situații când ar vrea să fenteze sistemul, nu știu, să-l bruieze, să-l scoată de unde e fixat el, da, astfel încât, nestingherit, să se plimbe pe unde are de plimbat. Deci eu bănuiesc că dumneavoastră ați prevăzut astfel de situații și dacă ați putea să dați puține detalii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Iavorschi.

Domnul Andrei Iavorschi:

Da. Vă mulțumesc pentru întrebare, domnule deputat.

Tentative tot timpul există, cum ați spus și dumneavoastră, de a realiza aceste acțiuni. Însă, practica din anii precedenți ne-a arătat că odată ajuns subiectul de probațiune în custodia noastră și înțelege, de fapt, că aceasta este ultima șansă, tentativele sunt de o cantitate extrem de redusă.

Totodată, noul sistem, despre care v-am prezentat și aici aveți exemplele, dă alarmă la orice tentativă de extraneitate, să spunem așa ipotetic, de a bruia, adică odată venind tentativa de bruiere sau dispare semnalul, automat vine alarma. Adică... practic, nu-i... posibilitatea de a se eschiva, de a se... de a fenta sistemul este extrem, extrem de mică. Or, costurile pentru a bruia sau a realiza aceste acțiuni sunt mult, mult prea mari, adică și dispun doar câteva servicii, să spunem așa în... nu doar în Republica Moldova... și posibilitatea de a realiza acest lucru este practic nulă. Sper că v-am răspuns la întrebare.

Totodată, să vă mai menționez încă o dată, de fapt, monitorizarea electronică este implementată din 2017, fapt care ne-a permis până acum să identificăm și să eliminăm toate lacunele. De aceea și am venit cu proiectul de monitorizare electronică la victime, odată ce am reușit și eliminarea acestor lacune, altfel avea să fie un pic mai târziu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Alte întrebări nu sunt.

Domnule Foltea,

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia juridică, numiri și imunități, domnule Bolea, prezentați raportul comisiei.

De pe loc, domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Se poate, da?

Mersi mult, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Prezint atenției dumneavoastră raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, înregistrat sub nr. 138 din 26 martie 2020.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea ajustării și perfecționării cadrului legal național în scopul contracarării mai eficiente a fenomenului infracțional de violență în familie, precum și în vederea perfecționării prevederilor legale referitoare la măsurile de protecție aplicabile victimelor violenței în familie.

În rezultatul dezbaterilor, în lipsa propunerilor și amendamentelor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți – 8 voturi „pentru”, propune proiectul de Lege nr. 138 din 26 martie 2020 spre examinare și adoptare în prima și a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Vă mulțumim, domnule președinte.

Întrebări n-aveți.

Stimați colegi,

Mai sunt 9 minute până la 14.30, când am stabilit ora votului. De aceea eu propun acum să începem procedura de vot asupra proiectelor pe care le-am votat și o să mergem la următoarele proiecte.

Vă rog, președinții de comisii, să rechemați deputații să revină în sală. Pe unde sunt?

Fracțiunea Partidului Socialiștilor,

Vă rog să-l găsiți pe Golovatiuc.

Pe cine nu mai văd?

Stimați colegi,

Începem procedura de vot.

Se supune votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 138 din 26 martie 2020, pe care l-am examinat numai ce, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea ori, probabil, chiar unanim.

Acum se supune votului acest proiect, conform propunerii Comisiei juridice, numiri și imunități, pentru a fi votat în lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Votarea în lectura a doua, proiectul nr. 138 din 26 martie 2020.

Rog, numărătorii, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 39.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 39.

Sectorul nr. 3,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 21.

Domnule Leucă,

Sunteți sectorul nr. 3?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, e sectorul nr. 2, s-a numărat în sectorul nr. 2.

Cu 88 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Următorul proiect care se supune votului este proiectul de Lege...

Stimați colegi,

Fiți atenți, vă rog.

Proiectul de Lege nr. 105 din 5 martie 2020, autor – Guvernul.

Noi am audiat-o pe doamna ministru Dumbrăveanu.

Cine este pentru a fi votat acest proiect de lege în prima lectură, rog să votați.

Majoritatea deputaților, prima lectură.

Comisia a propus pentru prima lectură.

Acum se supune votului inițiativa legislativă a unui grup de deputați sub nr. 33 din 6 februarie 2020, prezentat de domnul Odnostalco. Prima lectură.

Cine este pentru?

Comisia a propus pentru prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților, votat în prima lectură... prima lectură.

Următorul proiect este proiectul nr. 88 din 28 februarie 2020, prezentat de domnul Filip, prima lectură. Propunerea comisiei – prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Acum, stimați colegi, Comisia protecție socială, sănătate și familie a propus ca aceste 3 proiecte: nr. 88, nr. 33 și nr. 105 să fie comasate într-un singur proiect, de bază fiind proiectul nr. 105.

Cine este pentru această propunere a comisiei, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

De aceea rog comisia pentru lectura a doua să fie comasate aceste 3 proiecte, ca să veniți cu propunerea pentru a fi examinat în ședința plenară.

Stimați colegi,

Următorul proiect de pe ordinea de zi, pentru lectura a doua, este proiectul nr. 109 din 3 aprilie 2018.

Comisia juridică, numiri și imunități.

Vă rog să prezentați raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Atenției dumneavoastră prezint raportul la proiectul de Lege cu privire la organizațiile necomerciale nr. 109 din 03.04.2018, lectura a doua.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege cu privire la organizațiile necomerciale, inițiativa legislativă a Guvernului, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop îmbunătățirea cadrului legal cu privire la organizațiile necomerciale pentru a corespunde standardelor internaționale și europene privind libertatea de asociere. Proiectul stabilește principiile de constituire, înregistrare și lichidare a organizațiilor necomerciale, de desfășurare a activității acestora, precum și procedura de obținere a statutului de utilitate publică.

Proiectul de lege a fost aprobat în lectura întâi în ședința plenară din 3 mai 2018.

La pregătirea proiectului de lege pentru dezbateri în lectură a doua, comisia a examinat amendamentele deputaților, obiecțiile de ordin tehnico-legislativ ale Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, propunerile și avizele din partea organizațiilor societății civile care se conțin în sinteză, parte integrantă a prezentului raport.

Comisia nu a luat nici o decizie privind intrarea în vigoare a legii și aceasta rămâne la latitudinea plenului Parlamentului.

În rezultatul dezbaterilor din 28 mai 2020, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți (8 prezenți din 9), a propus proiectul de Lege nr. 109 din 3 aprilie 2018 spre adoptare în lectura a doua în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

După ședința din 28 mai 2020, în Comisia juridică, numiri și imunități au parvenit amendamentele din partea unor deputați și care au fost incluse în tabela de sinteză cu nr. 21¹, 24¹, 28¹, 28², 28³, 39¹, 53¹, 67¹, 90¹, 104¹ și 108. Examinarea acestor amendamente era prevăzută în ședința Comisiei juridice, numiri și imunități din data de 10 iunie 2020, însă, care nu avut loc din motivul neacceptării ordinii de zi.

Astfel, comisia a fost în incapacitate de a examina amendamentele deputaților parvenite suplimentar după data de 28 mai 2020 și decizia acceptării sau neacceptării acestor amendamente rămâne la latitudinea plenului Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule președinte,

Dar eu cred că, până a oferi deputaților posibilitatea să vă pună întrebări, acele amendamente care nu au fost examinate în cadrul comisiei să... (*Rumoare în sală.*) Nu, nu punem în... Lectura a doua... (*Rumoare în sală.*) Lectura a doua au dreptul...

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Eu vă rog, domnule Bolea, să dați o claritate, acelea, în primul rând, amendamente care au parvenit din partea deputaților și comisia nu le-a acceptat, cineva insistă la aceste amendamente?

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

Au existat amendamente care au fost dezbătute în data de 28 mai 2020 și care nu au fost acceptate unele din ele. Deci deputații dacă insistă, ele pot să fie vociferate și plenul să voteze.

Și rog ca acele amendamente care au fost depuse după data de 28 mai 2020, eu am să le dau citire, la acelea care insistă sau nu insistă deputații și ele să fie supuse dezbaterilor.

Mulțumesc.

Supuse votului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Vă rog calm. Noi vrem să adoptăm cu dumneavoastră o lege care să fie funcțională. De aceea haideți să nu facem panică din aceasta, dar foarte calm să discutăm. De acord?

De procedură – domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Doamnă Președinte,

Vă mulțumesc mult.

Вчера на заседании постоянного Бюро большинством голосов было принято решение не представлять на пленарном заседании проекты законов или изменения к законам, не имеющие рапортов комиссии, неважно каких – положительных или отрицательных.

Синтеза, которая сейчас представлена господином Боля, не имеет рапорта – ни положительного, ни отрицательного. Предложения депутата не были включены в повестку дня, не были рассмотрены и не были поставлены на голосование в ходе заседания юридической комиссии. Поэтому все, что не было представлено и находится в рапорте юридической комиссии от от 28 мая не может быть рассмотрено на пленарном заседании.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dumneavoastră vreți să blocați examinarea acestui proiect de lege în ședința plenară?

Da, eu... (*Rumoare în sală.*) Raportul comisiei numai ce a fost prezentat și s-a menționat foarte clar, acele amendamente care au venit după data raportului o să le examinăm în ședința plenară. De acord?

Domnul Vasile Bolea:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De acord.

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ați avut amendament.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Am și amendamente, dar o chestiune de principiu. Data trecută, la ședința precedentă, am avut exact așa o situație, proiectul de Hotărâre a Parlamentului cu privire la stabilirea datei alegerilor a fost înregistrat, a fost aprobat proiectul... a fost aprobat raportul, după care în ședință, după ce a fost aprobat raportul, eu am înaintat un amendament, l-am înregistrat la comisie. Aici, în ședința plenară, eu am ridicat această problemă, dumneavoastră mi-ați spus că, atâta timp cât amendamentul nu a fost examinat de comisie, nici nu îl punem la vot. Este o situație similară și haideți să procedăm în mod similar.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă îmi permiteți...

Domnul Sergiu Litvinenco:

Nu avem ce examina amendamente care au fost depuse după expirarea termenului, după ce comisia s-a expus printr-un raport. Și nu există un alt raport care să anuleze precedentul raport.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Litvinenco,

Noi cu legea în cauză... cu proiectul de lege în cauză avem o situație, una foarte... da, acuși vă permit, una foarte interesantă. De aceea dacă noi vrem să aprobăm acest proiect de lege, să-l aprobăm așa cum se cade, ca să fie funcțional, atunci dezbatem, dacă nu, la propunerea dumneavoastră, îl excludem de pe ordinea de zi.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Nu e propunerea mea, propunerea mea e să respectăm legea, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Respectăm legea.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Nu respectați legea, faceți...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

O mică claritate.

Domnule Litvinenco,

Dumneavoastră la acel proiect, despre care ați vorbit, ați înregistrat amendamentul respectiv exact în ziua când el era dezbătut. Aici amendamentele au venit mult înainte de ziua de astăzi, ele au fost inserate în sinteza amendamentelor, la care în raport am dat citire că nu au fost dezbătute în ședință, și plenul Parlamentului urmează să ia decizie. Care este problema?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ne mișcăm înainte.

Domnule Sîrbu,

Ați avut amendament care n-a fost acceptat?

Da, vă rog, domnule Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

În primul rând, potrivit Regulamentului Parlamentului, într-adevăr, plenul Parlamentului poate dezbate toate amendamentele neacceptate, doar dacă ele au fost examinate în comisie. În comisie aceste amendamente nu au fost examinate, nu pot fi supuse votului, dacă să respectăm întru tocmăi norma legală.

Dar întrebarea mea este alta. Am primit o sinteză de amendamente care este, pur și simplu, falsificată grav și vă dau câteva exemple. În primul rând, eu am fost introdus ca autor al amendamentelor pe care nu le-am făcut, foarte multe, și care nu s-au acceptat, dar eu nu le-am făcut. Am fost introdus ca autor al amendamentelor care s-au acceptat, dar eu nu le-am făcut.

Și vreau să vă amintesc că, potrivit Regulamentului, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, autorul amendamentelor poate fi doar subiectul care are drept de inițiativă legislativă, toate celelalte entități, asociații obștești, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului nu au drept de inițiativă legislativă, nu sunt în drept să înainteze amendamente dacă nu sunt preluate de anumiți deputați. Eu nu am preluat nici un amendament, iar eu am fost introdus ca autor. Repet, sinteza este profund falsificată.

Și mai mult decât atât, celelalte amendamente, care au fost depuse după ședința Comisiei juridice, au apărut în sinteză și, culmea, la decizia comisiei, se arată că se acceptă. Deci nu mai înțeleg nimic.

Dragi colegi,

Ori noi ne jucăm de-a țara, dar un act atât de important care este supus unor falsuri atât de grosolane, cred că deja întrece orice limite. Eu propun celor care au introdus și au falsificat acest amendament imediat să-și dea demisia, iar acele amendamente să fie retrase.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule președinte,

Dacă aveți ceva să comentați, dacă nu, vă rog să convocați Comisia juridică și să clarificați, de ce domnul Sîrbu n-a făcut amendamente și a apărut ca autor de amendamente?

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

Există de mulți ani o cutumă, sunt, într-adevăr, unele amendamente, propuneri care vin din partea societății civile sau, bunăoară, Direcției generale juridice și ele sunt preluate de către deputații în Parlament. În cadrul ședinței din data de 28, noi am repartizat aceste amendamente și este chiar și stenograma, și video unde domnul Sîrbu a acceptat aceste amendamente, la fel ca și ceilalți deputați de fapt.

De aceea ceea ce a vorbit domnul Sîrbu, pur și simplu, este o încercare de a face show. Eu propun să mergem pe sinteza amendamentelor (*rumoare în sală*) care este prezentată și să votăm legea în lectura a doua. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Diacov,

Vă rog.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, noi cunoaștem mulți „meșteri” care au experiență de a face amendamente și de a prezenta lucrurile că nu stau așa. Eu tot am înaintat câteva amendamente târziu, recunosc, sâmbătă am trimis o serie de amendamente și domnului Bolea, și domnului Litvinenco și am spus: dacă este posibil. Amendamentele nu se referă la articole de acestea mai complicate care trezesc discuții, dar la rugămintea unor organizații neguvernamentale, le-am formulat și le-am trimis.

Domnul Litvinenco și domnul Bolea au spus că unele dintr-însele au fost acceptate. Acum eu vreau să mă interesez, pur și simplu, ele intră în amendamentele discutate și acceptate? Nu intră. (*Rumoare în sală.*) Bine.

Dumneavoastră aveți temerea că domnul Bolea o să-și propună articolele cele buclucașe și din cauza asta sunteți gata să aruncați și „copilul împreună cu apa” sau care-i problema?

Fiindcă eu nu înțeleg, noi avem o majoritate în sala aceasta care s-a înțeles să votăm această lege, s-o votăm acum în jumătate de oră. E greu să enumerăm toate articolele și care au consens. Iată domnul Litvinenco o să spună din partea dreaptă: amendamentul acesta este acceptat, atunci noi îl votăm; amendamentul nu este acceptat, atunci noi nu votăm. Și noi mergem constructiv pe toată lista aceasta. Deci suspiciunea că cumva Bolea o să-și bage un amendament, ele nu trec dacă n-au fost acceptate.

Eu vreau ca această lege să fie votată în consens de toate fracțiunile parlamentare. Haideți să trecem chestia aceasta. Eu nu văd nici un risc că noi riscăm să bângăm pe neprins de veste un amendament.

De acum a ajuns ca Serioja să se refuze de la amendamentele pe care el le-a făcut.

Domnul Vasile Bolea:

Le-ați acceptat, domnule Sîrbu, le-ați acceptat. Este și video deja, de mai mult de o săptămână, două săptămâni este plasat.

Mersi.

Doamnă Președinte,

Dacă îmi permiteți să dau citire acelor amendamente...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Haideți să... haideți să...

Domnul Vasile Bolea:

... care au venit după data de 28 și să le supunem votului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Haideți să mergem, ca să avem o claritate. Eu vă rog să vă calmați. Ca să avem o claritate, haideți să dea citire domnul Bolea amendamentelor care au venit după data de 28. Le acceptăm sau nu le acceptăm, noi decidem.

Pe urmă, dacă o să apară careva suplimentar, atunci decidem. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Vasile Bolea:

După asta. După asta o să vă dăm cuvântul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

După aceea le votăm și pe acelelalte. Eu vă rog să aveți o înțelegere. De acord?

Domnul Vasile Bolea:

Da, mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Stimați colegi,

Atenției dumneavoastră...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Vă rog, atenție, pe urmă o să spuneți că...

Domnul Vasile Bolea:

La pagina 12 din sinteză, amendamentul înregistrat sub nr. 21¹ al doamnei Monica Babuc și domnului Igor Vrenea.

Amendamentul sună în felul următor. Prevederea legală din... Stop, cer scuze.

„Organizația necomercială poate avea simbolică proprie care nu coincide cu simbolică de stat a Republicii Moldova, a altor state sau a altor entități. Simbolică organizației necomerciale nu poate coincide cu simbolicele interzise în Republica Moldova și/sau cu simbolică entităților care sunt interzise în Republica Moldova.”

De fapt, este o reformulare, să-i spunem pentru acuratețe, pentru ca acest alineat (6) la articolul 4 să fie înțeles pentru toți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Haideți să supunem votului.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Fiți foarte atenți. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vasile Bolea:

Sinteza amendamentelor este prezentată, domnule. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Domnul Vasile Bolea:

Încă de ieri... încă de ieri... încă de ieri. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Amânăm pentru ședința de mâine? (*Rumoare în sală.*)

Dacă nu amânăm nimic, atunci vă rog să examinăm. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog să vă calmați. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog să vă calmați.

Domnule Litvinenco,

Amendamentele, toată sinteza ați primit-o din ziua de ieri.

Domnul Vasile Bolea:

Dumneavoastră amendamentele le-ați primit, sinteza încă cu două zile în urmă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Domnul Vasile Bolea:

Pentru a vă pregăti de ședința comisiei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Mai ales acei colegi din Comisia juridică, numiri și imunități, dumneavoastră cunoașteți foarte bine subiectul, ați examinat interminabil.

Amendamentul a fost dat citire de către domnul Bolea.

Supun votului, cine este pentru a fi aprobat amendamentul la articolul menționat. Care?

Menționați, domnule Bolea, încă o dată la care articol.

Domnul Vasile Bolea:

La articolul 4 alineatul (6) amendamentul propus de doamna Babuc și de domnul Vredea sună în felul următor:

„Organizația necomercială poate avea simbolică proprie care nu coincide cu simbolica de stat a Republicii Moldova, a altor state sau a altor

entități. Simbolica organizației necomerciale nu poate coincide cu simbolicele interzise în Republica Moldova și/sau cu simbolica entităților care sunt interzise în Republica Moldova.”

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Cine este... *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi aprobat acest amendament care numai ce a fost dat citire, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Domnul Vasile Bolea:

Următorul amendament de la pagina 15, amendamentul nr. 24¹ al deputatului Bolea, a fost înaintat.

Vreau să vă spun aici pentru stenogramă: că nu insist pentru acest amendament și rog să fie retras. *(Rumoare în sală.)*

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Deputații au discutat între ei și n-au auzit absolut nimic. Care amendament anume al dumneavoastră l-ați retras?

Domnul Vasile Bolea:

Mersi mult.

Repet încă o dată, dacă deputații o să tacă. *(Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ascultați, vă rog, și atunci spuneți pagina, numărul.

Domnul Vasile Bolea:

Pagina 15 din sinteză. Amendamentul nr. 24¹ al deputatului Bolea, care a fost inserat. Deputatul Bolea nu insistă asupra acestui amendament și-l retrage.

Vă mulțumesc. *(Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următorul amendament.

Domnul Vasile Bolea:

Următorul amendament la pagina 20, amendamentul nr. 28¹. Deci a fost depus la articolul 6 alineatul (4). Deci se propune următoarea redacție a amendamentului.

„Organizația necomercială nu poate susține material, precum și nu poate acorda servicii partidelor politice și organizațiilor social-politice. Organizațiile necomerciale constituite de partidele politice și organizațiile social-politice pot presta servicii partidelor și organizațiilor social-politice în scopul consolidării capacităților organizaționale ale acestora.”

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

E clar amendamentul?

Domnul Vasile Bolea:

Încă o dată dau citire. Dar este sinteza amendamentelor, puteți citi, stimați colegi. (*Rumoare în sală.*)

Diferența este că se exclude cuvântul „gratuit”.

Deci la a doua propoziție, unde este scris că:

„Organizațiile necomerciale constituite de partidele politice și organizațiile social-politice pot presta servicii partidelor politice și organizațiilor social-politice în scopul consolidării capacităților organizaționale ale acestora.”

Din această propoziție a fost scos cuvântul „gratuit”.

Mersi. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Deci, domnule Litvinenco,

Organizația necomercială nu poate susține material, precum și nu poate acorda servicii partidelor politice și organizațiilor social-politice.

De fapt, această prevedere este și în Codul electoral, unde sub nici o formă organizațiile necomerciale nu pot participa sau face agitație pentru partide.

Iar organizațiile necomerciale, constituite de partidele politice... În lege este scris că pot presta gratuit servicii. Noi indicăm că pot presta servicii, dar nu gratuit.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Cine este pentru acest amendament, vă rog să... (*Voci nedeslușite din sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Vasile Bolea:

Dacă ați dat amendamente, da, puteți să... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stați puțin. Noi discutăm.

Domnul Vasile Bolea:

Amendamentele pe care le-ați propus și n-au trecut.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi... *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

Haideți noi să ajungem la un consens într-adevăr.

Domnul Bolea a propus... a dat citire amendamentului care este. Întrebări la acest amendament sunt? *(Rumoare în sală.)*

D-apoi nu strigați toți odată, că nu vă înțeleg ce vreți. Discutați între voi, strigați, ridicați mâinile.

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Eu mă uit în redacția actuală a acestui alineat și din câte înțeleg, și vreau ca domnul Bolea să confirme, doar se exclude cuvântul „gratuit”, aceasta însemnând că organizațiile necomerciale nu vor putea presta servicii nici gratuit, nici contra plată.

Aceasta este esența amendamentului sau mai este vreo „șopârlică” băgată undeva? Că noi trebuie să verificăm fiecare virgulă, după ceea ce faceți voi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Vă rog.

Sau cine poate?

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Litvinenco,

În proiect este prevăzut că organizația necomercială nu poate susține material sau nu poate presta gratuit servicii partidelor și organizațiilor social-politice, ceea ce se propune că organizația necomercială nu poate

susține material, precum și nu poate acorda servicii partidelor politice.
(*Gălăgie în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Servicii nu poate acorda.

Domnul Vasile Bolea:

Dar dumneavoastră propuneți ca să poată acorda servicii, numai cu titlu gratuit.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Doi juriști, zece opinii.

Domnul Sergiu Litvinenco:

La mine a fost... asta a fost întrebarea, domnule Bolea. Și dumneavoastră trebuie să confirmați. Da, conform acestei prevederi, organizația necomercială nu va mai putea presta servicii nici gratuit, nici cu plată partidelor. Și mergem deja la propoziția a doua care, cumva, clarifică, mă rog, excepția, cumva, de la regula respectivă.

Domnul Vasile Bolea:

Dar dumneavoastră ce, nu înțelegeți ceea ce citiți?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Este acceptabil acest amendament, după mine, dar..

Domnul Vasile Bolea:

Se acceptă acest amendament? (*Voci nedeslușite din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Am înțeles.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Litvinenco,

Se acceptă acest amendament?

OK. Punem la vot.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Deci împreună cu a doua propoziție.

Domnule Bolea,

A doua propoziție rămâne, da, fix așa cum este în text.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Litvinenco,

Încă o dată, stimați colegi, pentru toți, dar fiți, vă rog, atenți. Amendamentul 28¹, îi dau citire, dacă la coloana din dreapta nu ați citit. „Organizația necomercială nu poate susține material, precum și nu poate acorda servicii partidelor politice și organizațiilor social-politice.”

A doua propoziție: „Organizațiile necomerciale constituite de partidele politice și organizațiile social-politice pot presta servicii partidelor politice și organizațiilor social-politice în scopul consolidării capacităților organizaționale ale acestora”.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Îi bun, îi bun, îi bun. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Popșoi,

Vă rog, pentru clarificare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

A doua propoziție...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Popșoi,

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Bolea,

Așa o întrebare. O organizație necomercială, să-i spunem „Organizația obștească pentru modernizarea Moldovei”, da, fondată de un deputat, să presupunem, nu, de domnul Novac fondată, ca și „Garda tânără”, fondată de domnul Novac. *(Rumoare în sală.)* Dar să spunem, o organizație necomercială este contractată de către un partid politic pentru a face un studiu de politici publice. Conform amendamentului dumneavoastră, acest lucru va fi posibil sau nu va fi posibil?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Încă o dată dau citire: „Organizațiile necomerciale *(râsete în sală)* care nu sunt fondate de partide, nu pot susține material, nici presta servicii de orice natură partidelor politice”. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Mihail Popșoi:

Deci partidele nu vor putea solicita expertiză, contracost de la organizațiile noncomerciale care dețin această expertiză, conform amendamentului dumneavoastră?

Domnul Vasile Bolea:

Doar organizațiilor necomerciale constituite de partidele politice.

Domnul Mihail Popșoi:

Deci ONG-urile cu expertiză în domeniul de mediu, în domeniul de sănătate, în domeniul de combatere a corupției, de drepturile copiilor nu vor putea presta servicii contracost în domeniul de politici publice pentru partidele politice, așa am înțeles, conform acestui amendament? Acest amendament este profund antidemocratic și antieuropean. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Domnule Candu,

Vă rog.

Tot la acest subiect?

Da, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Cu toate scuzele de rigoare, acest amendament n-a fost examinat, așa vedem noi în sinteză, de aceea permiteți-ne, într-adevăr, să punem întrebări.

Domnule Popșoi... domnule vicepreședinte,

Ați înțeles foarte bine, asta înseamnă că niciun ONG, care este specializat într-un anumit domeniu, ori că ne referim la protecția copilului, ori că ne referim la mediul înconjurător, ori la drepturile omului, nu va putea presta niciun serviciu, nici cu plată, nici gratuit pentru partide politice.

Șmecheria, însă, este, potrivit acestui amendament, că partidul politic își va înființa un ONG, care va contracta acelălalt ONG de specialitate și, astfel, poftim, poți să organizezi și o spălare de bani, dacă vrei. Este foarte simplu. (*Rumoare în sală.*)

Voce din sală:

Разбирается человек... (Rumoare și râsete în sală.)

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Luând în considerare că e o confuzie mare, propunerea strict de procedură ar fi fost, potrivit Regulamentului Parlamentului... ar fi fost foarte bine să trecem, așa cum prevede Regulamentul Parlamentului, articol cu articol, în situația în care există o astfel de confuzie cu amendamentele.

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, și eu vă mulțumesc.

Domnule Vremea,

Ați apăsător.

Ați vrut să aduceți o claritate? Nu.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă îmi permiteți, doamnă Președinte, eu pentru colegi care nu au citit inițial legea, dau citire cum acum sună articolul 4, prima propoziție: „Organizația necomercială nu poate susține material sau nu poate presta servicii... presta gratuit servicii partidelor politice și organizațiilor social-politice.” (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

... Iar dacă un partid vrea să angajeze... o organizație... 20 de ani deja... protecția copilului pentru expertiză, pentru un sondaj, care-i problema?

Domnul Mihail Popșoi:

Gratuit, aveți dreptate, gratuit e problemă. Dar negratuit, transparent... (Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi, (*Voce nedeslușită din sală.*)

Pe rând, la toți, vă ofer cuvântul.

Altfel, închid ședința și legea nu este aprobată. (*Strigăte din sală.*)

Nu-i șantaj, este o realitate.

Haideți să ne apucăm să lucrăm. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Stimați colegi,

Apar întrebări, dar nu faceți gălăgie, dacă vreți să vă clarificați.

Da, domnule Candu,

Precizare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Cu titlu de precizare.

Dragi colegi,

Onorat Plen,

Acest proiect de lege a apărut cu un scop fundamental de a aduce o legislație care să ajute ONG-urile să se dezvolte, inclusiv să se dezvolte ca și capacități, ceea ce înseamnă că trebuie să le dai posibilitatea să presteze servicii cu plată, ca să aibă bani, ulterior să aducă alți specialiști. Se întâmplă în toată lumea acest lucru.

Și acuma, prin acest amendament...

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Candu,

... numai partidele politice la noi...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Nu mă întrerupeți, vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Vă rog...

Domnul Andrian Candu:

Haideți, terminați puțin.

Lăsați oamenii specialiști să discute, nu începeți dumneavoastră, că... sunteți un profan. (*Rumoare în sală.*)

Da, fiindcă... Nu...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu vă insultați.

Stimați deputați,

Nu vă insultați. Nu vă insultați.

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Domnul Grigore Novac:

Serioja Sîrbu,

Ești un profan...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Novac,

Eu am să aștept să vă calmați cu toții. (*Rumoare în sală.*) Am să aștept să vă calmați cu toții.

Domnule Diacov,

Vă rog să expuneți la acest subiect poziția fracțiunii.

Domnul Dumitru Diacov:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Eu vă rog foarte frumos.

Sunt câteva detalii care trebuiesc precizate de către colegii care s-au ocupat cu această lege. De aceea haideți să facem o întrerupere de jumătate de oră.

Vă rugăm foarte mult, amendamentele care pot să îmbunătățească legea. Nu băgați și nu încercați să schimonosiți, să schimbați. Vă opriți la aceste amendamente.

Duceți-vă în comisie...

Doamnă Președinte,

Lasă să adune comisia, să examineze liniștit. Și ne adunăm în Parlament, și revenim asupra proiectelor, și punem la vot în discuții proiectele care sunt agreate de toți colegii.

Eu vă rog foarte mult.

Acum, jumătate de oră, eu cred că nu ne strică.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Se anunță pauză de 30 de minute, acum 15, până la 15.30.

Se convoacă Comisia juridică, numiri și imunități.

Vă rog să menționați, domnule Bolea, unde vă convocați.

Membrii comisiei juridice.

Domnul Vasile Bolea:

În 302, anexă.

Membrii Comisiei juridice,

Vă rog să vă convocați.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Unde?

Domnul Vasile Bolea:

În 302, anexă...

Doamna Zinaida Greceanîi:

În 302, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, vă rog să vă convocați.

Voce din sală:

Doamnă Președinte...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanîi:

... proiectului 109.

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Domnule Bolea,

Vă rog să continuați după ședința comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități s-a întrunit în ședință pentru a examina amendamentele care au parvenit după data de 28 mai, și anume: amendamentele 21¹, 24¹, 28¹, 28², 28³, 39¹, 53¹, 67¹, 90¹, 104¹ și 108.

Amendamentele 21¹ și 24¹ au fost examinate în plenul Parlamentului și supuse votului.

În cadrul ședinței comisiei amendamentul 28¹ s-a acceptat cu următorul cuprins: „Organizația necomercială nu poate susține material sau nu poate retrage... presta gratuit servicii partidelor politice și organizațiilor social-politice. Organizațiile necomerciale constituite de partidele politice și organizațiile social-politice pot presta servicii partidelor politice și organizațiilor social-politice în scopul consolidării capacităților organizaționale ale acestora.”

Pentru stenogramă. Acest amendament 28¹ care inițial a fost acceptat în ședința Comisiei juridice, în plenul Parlamentului, deputatul Bolea refuză de acest amendament și... deci... se retrage.

Da. Rămânând textul inițial al proiectului.

Amendamentele 28² și 90¹ se acceptă în redacția propusă.

Amendamentele 28³ și 39¹, 53¹ și 108 nu se acceptă.

Amendamentul 67¹ se acceptă parțial și va avea următorul cuprins: „Organizația necomercială este administrată de către administrator, numit în modul prevăzut de statut. Denumirea specifică a administratorului este prevăzută în statut.”

Amendamentul 104¹ a deputatului Bolea a fost retras.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, propune proiectul de Lege nr. 109 din 03.04.2018 spre adoptare în lectura a doua în cadrul ședinței plenare a Parlamentului. Asta cu referire la amendamentele suplimentare care au fost dezbătute astăzi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

La acest subiect cu amendamentele suplimentare care au fost dezbătute, domnule Litvinenco, aici aveți obiecții? Parcă ați stat până acum și ați discutat. Eu am crezut că de acum ați convenit la ceva.

Da, vă rog, domnule Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

Redacția... faptul că domnul Bolea și-a retras amendamentul 28¹ este foarte bine. Și ar fi bine ca același lucru să se întâmple și cu amendamentul 28², pentru că pentru noi nu este acceptabil acest amendament. Pot să explic dacă să intrăm în detalii, dar cred că nu are sens.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă îmi permiteți, eu am să dau citire acestui amendament, pentru ca toți deputații să înțeleagă referitor la ce noi vorbim. Deci amendamentul sună în felul următor.

„În perioada campaniei electorale, organizația necomercială nu poate presta servicii și/sau susține material sau gratuit concurenții electorali și nu poate face agitație electorală. Organizația necomercială poate întreprinde acțiuni de promovare a alegerilor, organiza dezbateri între concurenții electorali și monitoriza campaniile electorale și alegerile în condițiile stabilite de Codul electoral și regulamentele Comisiei Electorale Centrale.”

Doamna Zinaida Greceanîi:

Se acceptă?

Voce din sală:

Nu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De ce? De ce? (*Rumoare în sală.*)

Da, vă rog.

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

O astfel de prevedere există și la momentul de față, concretizarea respectivă s-a făcut în scopul de a exclude situații când Comisia Electorală Centrală, pur și simplu, a interzis printr-un regulament anumite rapoarte de monitorizare la începutul campaniei sau/și la sfârșitul campaniei. Foarte simplu.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă vă deranjează regulamentele Comisiei Electorale Centrale, noi putem să excludem „regulamentele Comisiei Electorale Centrale”, dar să menținem „în condițiile stabilite de Codul electoral”.

Doamna Zinaida Greceanîi:

În condițiile stabilite de Codul electoral, ce strică asta? (*Voci nedeslușite din sală.*)

Domnul Vasile Bolea:

Deci, stimați colegi, în orice proces de organizare a dezbaterilor electorale, între concurenții de promovare a alegerilor, sunt niște reguli clar stabilite și, în cazul respectiv, aceste reguli sunt stabilite de Codul electoral. Să nu existe situații când orice organizație, de exemplu, care este constituită pentru... nu știu, a susține protejarea mediului, să vrea să organizeze dezbateri electorale așa cum dorește ea, fără ca să țină cont de prevederile Codului electoral. Or, prevederile Codului electoral spun foarte simplu că trebuie de dat tuturor concurenților electorali drepturi și șanse egale, și toate celelalte lucruri. Deci noi introducem sintagma „în condițiile Codului electoral.” Dumneavoastră sunteți împotriva?

Domnul Mihail Popșoi:

Da.

Domnul Vasile Bolea:

Aha.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De ce, domnule Popșoi?

Da, vă rog, domnule Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Pentru că dacă suntem juriști, orice activitate electorală este în condițiile Codului electoral. Să limităm dreptul unui ONG de media, așa cum spuneți dumneavoastră, să organizeze o dezbatere publică despre tematica mediului și ce părere au candidații electorali despre mediu, de ce ar trebui să interzicem? Evident, de la sine e clar, că orice activități electorale sunt bazate pe Codul electoral.

Domnul Vasile Bolea:

Trebuie să fie în baza Codului electoral și aici...

Domnul Mihail Popșoi:

Păi, dumneavoastră sunteți jurist, Codul electoral e lege organică.

Domnul Vasile Bolea:

Și aici lucrul respectiv îl concretizăm.

Voce din sală:

Care e scopul?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Diacov,

Vă rog, poziția.

Domnul Mihail Popșoi:

... lăsăm varianta inițială.

Domnul Vasile Bolea:

Lăsați.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Diacov,

Vă rog.

Domnul Dumitru Diacov:

Stimați colegi,

Știți că este o zicală așa, că „practica bate gramatica”.

Sigur că noi avem prevederi și în legislația în vigoare, și în Codul electoral, și în Legea privind partidele politice, și sunt prevederi care se respectă de multe partide și de unele se încalcă, și așa mai departe.

De aceea eu propun ca noi să acceptăm ideea să rămânem în baza... la articolul dat în baza lecturii întâi și îl rugăm pe domnul Bolea să renunțe și la această modificare, să votăm toți legea, și o să trăim și o să vedem.

Comisia Electorală Centrală are posibilități de a influența situația alegerilor. Noi, prin acceptarea acestui amendament, nu abrogăm Legea privind partidele politice, nu abrogăm și nu modificăm Legea cu privire la... adică Codul electoral. De aceea acolo sunt prevederi care o să ne ajute să vedem încă o dată cât de funcționale sunt aceste modificări la Legea organizațiilor neguvernamentale.

De aceea este propunerea, domnule Bolea, vă rog foarte frumos, și colegii, domnule Litvinenco și domnule... și ceilalți, să acceptăm și să punem la vot în întregime în lectura a doua.

Domnul Vasile Bolea:

Mai sunt, domnule Diacov...

Domnul Dumitru Diacov:

Dacă mai sunt acolo... eu presupun că acelea nu sunt foarte principiale și eu cred că se acceptă în mare măsură.

Doamnă Președinte,

Vă rog foarte frumos să găsim compromisul necesar.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu nici nu vreau să pun la vot până nu găsim compromisul. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu, vă rog, să nu comentați. (*Rumoare în sală.*)

Am să vă ofer.

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da, o precizare. De acord cu ceea ce a spus domnul Diacov. Unica chestiune că asta nu este redacția inițială, este redacția convenită la ședința comisiei din 28 mai și votată unanim de toți membrii comisiei.

Deci haideți... Da. (*Rumoare în sală.*)

În principiu, pot să dau și eu citire sau poate s-o facă și domnul Bolea.

Dar, domnule Bolea, dacă nu vă supărați, să mergem la următoarele amendamente. Dumneavoastră ați menționat toate numerele, dar eu, vă dați seama, că trebuie să mă uit în text, nu să spuneți numerele.

Deci dumneavoastră... vreau să vă întreb, amendamentul cu punctul 6 din amendamentele dumneavoastră legat de 27, mă rog, ați renunțat la el?

Domnul Vasile Bolea:

Care anume? Încă o dată. La care articol?

Domnul Sergiu Litvinenco:

OK. Articolul acesta care este, ne-am clarificat cu acesta?

Domnul Vasile Bolea:

Încă o dată, vă rog, care amendament?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Eu mă uit în lista amendamentelor pe care le-ați formulat dumneavoastră, da, așa cum...

Domnul Vasile Bolea:

La ce articol măcar spuneți?

Domnul Sergiu Litvinenco:

27. 27 alineatul (1).

Domnul Vasile Bolea:

27 alineatul (1)? Eu am... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Sergiu Litvinenco:

OK. Haideți să ne clarificăm și pe urmă mergem mai departe.

Domnul Mihail Popșoi:

Se acceptă. Domnul Diacov a propus să fie retras...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule...

Eu sunt nevoită să întreb toate fracțiunile parlamentare.

Am înțeles că PAS acceptă.

Domnul Mihail Popșoi:

Varianta inițială.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, nu știu. Varianta inițială.

Eu rog Frațiunea Partidului Socialiștilor.

Domnul Corneliu Furculiță:

Doamnă Președinte,

Solicităm o pauză de 15 minute.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pauză – 15 minute.

Duceți-vă și vă înțelegeți. Și așa o să fie până la 12, până n-o să vă înțelegeți. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Creangă,

Vă rog să vă includeți și dumneavoastră.

Domnule Diacov...

Domnul Furculiță unde este? Nu-l văd. A, e aici. Aha.

Domnule Diacov,

Vă rog să veniți și dumneavoastră.

Veniți aici, vă rog, alături.

Vă rog.

Ori domnul Filip, ori domnul Diacov.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Interminabil.

Domnule Bolea,

Vă rog, la ce ați convenit?

Domnule Bolea,

Domnule Litvinenco,

Voi sunteți cei mai...

Domnul Vasile Bolea:

Dacă îmi permiteți, doamnă Președinte, la...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Da, vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

La amendamentul 28² se propune pentru stenogramă, ca el să fie expus în următoarea redacție:

„În perioada campaniei electorale, organizația necomercială nu poate presta servicii și/sau susține material sau gratuit concurenții electorali și nu poate face agitație electorală. Organizația necomercială poate întreprinde acțiuni de promovare a alegerilor, organiza dezbateri între concurenții electorali și monitoriza campaniile electorale și alegerile, în condițiile stabilite de Codul electoral.”

Doamna Zinaida Greceanîi:

Se acceptă, domnule Litvinenco?

Supun votului acest amendament, care a fost dat citire.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea.

Domnul Vasile Bolea:

Majoritatea.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mai departe mergem.

Domnul Vasile Bolea:

Aceasta-i tot, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Aceasta-i tot?

Domnul Vasile Bolea:

În rest...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da, mulțumesc.

În principiu, da, cu două și...

Doamna Zinaida Greceanîi:

D-apoi am votat de acum?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Nu, aici gata, avansăm. Mai sunt încă două chestiuni de clarificat. Este un amendament foarte bun al domnului Diacov. Și eu propun ca noi să-l susținem. Ți 53¹ din sinteză, care vorbește despre neîncasarea sau scutirea de taxe la înregistrare, la modificarea de statut și la acordarea a diverselor certificate sau extrase. Deci amendamentul domnului Diacov, care în principiu...

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Litvinenco...

Domnul Sergiu Litvinenco:

... trebuie susținut.

Domnul Vasile Bolea:

Dumneavoastră nu sunteți Dumitru Diacov. Acest amendament nu a fost acceptat de comisie. Și în perspectivă, dacă n-a fost acceptat, poate doar autorul amendamentului să vină și să solicite.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Diacov,

Vă rog.

Domnul Diacov – autorul.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu nu vreau să fiu „mărul discordiei”. De aceea eu mă gândeam că este un amendament bun. Dacă se acceptă de părți, atunci eu salut și bat din palme. Dacă nu, atunci eu mă retrag. Se acceptă?

Doamna Zinaida Greceanîi:

S-a retras... s-a retras.

Domnul Dumitru Diacov:

Se acceptă, Vasile?

Doamna Zinaida Greceanîi:

În comisie n-a fost acceptat. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Dumitru Diacov:

Ei, comisia este aici, iată ei toți îs „красавцы” aici. *(Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Pentru stenogramă s-a retras, da, amendamentul? *(Rumoare în sală.)*

Domnul Dumitru Diacov:

N-a fost...

Doamna Zinaida Greceanîi:

În comisie n-a fost acceptat și domnul Diacov l-a retras. Mai departe. Mai departe. Da, vă rog. Mai avem ceva? (*Rumoare în sală.*)

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Și mai este punctul 104 din sinteză, la care comisia nu a luat nici o decizie pe data de 28 mai, atunci când a fost votat unanim raportul comisiei. Și, respectiv, plenul trebuie să ia o decizie, ține de intrarea în vigoare.

Domnul Bolea a propus „1 ianuarie 2021”. Nu știu, dacă este cea mai bună soluție. De fapt, nu este cu siguranță cea mai bună soluție. De aia cred că cea mai bună soluție este ca legea să intre în vigoare în modul obișnuit, așa cum prevede Legea cu privire la actele normative.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Vă rog, sunteți autorul amendamentului.

După câte eu înțeleg, domnul Bolea l-a retras.

Domnul Vasile Bolea:

Eu îmi cer scuze, dar există unele reguli. Eu probabil că am să adun toți membrii în Comisia juridică, în special pe domnul Litvinenco, și o să facem vreo două zile citirea Regulamentului Parlamentului, ca dumnealui să acționeze în conformitate.

Este amendamentul care a fost propus de Bolea Vasile. El a fost examinat în comisie și nu s-a ajuns la... n-a fost susținut. A fost paritate de voturi.

În ședința în plen, domnul Bolea a vorbit despre amendamentul 104? Nu. Atunci dumneavoastră v-aș ruga să vă calmați. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Domnule Litvinenco,

Confirm încă o dată că domnul Bolea și-a retras amendamentul. Rămâne varianta care a fost.

Mai departe. Mai aveți ceva, domnule Litvinenco? (*Rumoare în sală.*)

Domnule Litvinenco,

Gata? Gata.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

Eu nu mai... în principiu, nu mai am. Problema este că sunt multe amendamente și nu știu dacă există o claritate foarte mare pentru stenogramă. Pentru că noi avem vreo trei sinteze. Una este la noi aici, una a fost susținută suplimentar la ședința comisiei.

Poate noi votăm, după care, până mâine, să fie redactat și să votăm lectura finală mâine.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dumneavoastră vă închipuiți că până mâine sunteți gata să...

Domnul Sergiu Litvinenco:

Eu, personal, pot să mă ocup și să-l fac în trei ceasuri, fac proiectul pe...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar de ce tot Parlamentul trebuie să vă creadă pe dumneavoastră?
Întrebare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Nu, dar dacă nu sunt... alți colegi nu vor. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Domnule Diacov,

Vă rog... vă rog, introduceți o claritate în toată harababura aceasta.
Acuși.

Domnul Dumitru Diacov:

Stimați colegi,

Eu deși n-am fost parte activă la discuția acestui proiect, câteodată îmi fac impresia că ba unul, ba altul nu vrea să fie votată această lege. Iată, acum mă uit la opoziție.

Eu nu sunt sigur că voi vreți ca legea aceasta să fie votată. Dacă vreți...
Eu propun ca...

Doamnă Președinte,

Votăm în lectura a doua această lege. Și dacă la momentul redactării o să se descopere ceva, noi avem voința politică să venim și un cuvânt să-l schimbăm cu altul.

Dar ne înțelegem că se votează acum în lectura a doua, lectură finală.
Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar după câte înțeleg, mai sunt colegi care au...

Domnul Dumitru Diacov:

Sigur că nu există probleme că Parlamentul, dacă la momentul redactării a descoperit ceva, să nu aibă posibilitatea să revină asupra unei virgule, asupra unui cuvânt. Deci chestia asta o să se facă în văzul lumii, toți să participe.

Dar acum haideți să terminăm și să ne felicităm unul pe altul că am trecut această încercare. Și iată tot Parlamentul este capabil să voteze o lege bună.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Am înțeles.

Doamnă Babuc,

Ați avut un... pentru stenogramă redactare sau nu știu ce.

Vă rog.

Domnule Bolea,

Vă rog să fiți atent.

Domnule Litvinenco,

Vă rog să fiți atent.

Doamna Monica Babuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Într-adevăr, pentru stenogramă și pentru claritate pentru redactare, fiindcă mulțumesc colegilor care mi-au dat această sugestie, este vorba de o redactare îmbunătățire pentru claritatea textului.

Textul sună... deci al amendamentului 21¹ al meu și al domnului Vrenea:

„Organizația necomercială poate avea simbolică proprie care nu coincide cu simbolica de stat a Republicii Moldova, a altor state și a altor entități. Simbolica organizației necomerciale nu poate coincide cu simbolurile interzise în Republica Moldova și/sau cu simbolica entităților care sunt interzise în Republica Moldova.”

Propunem ca să fie mai clar, să fie formulat în felul următor:

„Organizația necomercială nu poate avea simbolică proprie care ar coincide cu simbolica de stat a RM.”

E același lucru, pur și simplu, în varianta inițială spune:

„Poate avea simbolică care nu corespunde cu simbolica Republicii Moldova.”

Dar acum spunem:

„Nu poate avea simbolică care ar corespunde cu simbolica Republicii Moldova.”

Înțelegeți? E același lucru spus, pur și simplu, mai corect.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Da, la vot.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar stați puțin. La acesta? (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Acuși îi oferim domnului Reniță. Dumneavoastră?

Păi, dați-mi voie să pun amendamentul doamnei Babuc de redactare la vot, pe care l-a citit acum pentru stenogramă.

Cine este pentru, rog să votați.

De fapt, esența este aceeași.

Unanim.

Mai departe. Domnul Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

În sfârșit.

Mulțumesc.

Doamnă Președinte și stimați colegi,

După o discuție foarte colegială și prietenească cu bunii mei prieteni de la Partidul Democrat, eu am acceptat și m-am dezis de articolul 6 alineatul (5) în favoarea și în formula propusă de ei.

De aceea solicit, în același spirit de excelentă colaborare, să fie susținut articolul 17 alineatul (6), care are următorul cuprins: „Administrator și membru al consiliului organizației necomerciale de caritate nu pot fi persoane de demnitate publică aflate în exercițiul funcțiunii, care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică, sau persoane aflate în funcție de conducere a partidelor politice sau organizațiilor social-politice

(președinte, prim-vicepreședinte, vicepreședinte), precum și soția/soțul acestora”.

Mulțumesc mult pentru susținere.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Domnule Bolea,

La ședința Comisiei juridice, acest amendament a fost examinat?

Domnul Vasile Bolea:

Dați, vă rog, numărul. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Numărul amendamentului, vă rog. Din sinteză.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Numărul amendamentului din sinteză.

Domnul Iurie Reniță:

Eu vă dau articolul. Nu mai țin minte...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Uitați-vă în sinteză, vă rog. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Iurie Reniță:

Fără comentarii, vă rog. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Eu cred că...

Da, vă rog, domnule Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

Articolul 17 alineatul (6), doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Când ați prezentat amendamentul?

Domnul Vasile Bolea:

Amendamentul...

Domnul Iurie Reniță:

Până la... pe 11 mai am prezentat, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Păi, înseamnă că a fost examinat în ședința comisiei?

Domnul Vasile Bolea:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A fost examinat.

A fost susținut?

Domnul Vasile Bolea:

Nu a fost susținut.

Domnul Iurie Reniță:

N-a fost susținut.

De aceea propun în formula respectivă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cine este pentru a susține amendamentul domnului Reniță, care n-a fost susținut de către comisie, vă rog să votați. *(Gălăgie în sală.)*

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

S-au terminat amendamentele?

De procedură.

Domnule Popșoi,

De procedură.

Acuș, o secundă.

Domnul Mihail Popșoi:

Deci dacă s-au terminat amendamentele...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, mai sunt.

Domnul Mihail Popșoi:

... și dacă votăm, în spiritul a ceea ce-a propus domnul Diacov, haideți să ne asigurăm mâine... până mâine, poate nu reușesc, dar până la ședința plenară de săptămâna viitoare, să ne asigurăm că primim toți varianta finală, înainte ca dumneavoastră să înaintați la promulgare, noi să ne asigurăm toți, să-l vedem, să-l verificăm. *(Rumoare în sală.)*

Să nu înceapă procesul, până nu ne asigurăm că-i...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Verdeș,

Ați avut amendament?

Domnul Ghenadie Verdeș:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

În sfârșit, am fost observat și eu.

Noi am depus un amendament, regulamentar, tot până la data de 28 mai. A fost examinat în comisie, a fost avizat negativ.

Domnul Vasile Bolea:

Numărul, vă rog.

Domnul Ghenadie Verdeș:

De aceea vreau să-l vociferez.

Amendamentul se referă la articolul 11 alineatul (3) ce nu permite autorităților publice, întreprinderilor de stat și municipale să constituie organizații necomerciale. Astfel, propunerea este ca aceste restricții să nu se aplice autorităților publice locale. Să se permită ca două sau mai multe unități administrativ-teritoriale, în limita competențelor autorităților lor deliberative și executive, să coopereze și să se asocieze în scopul... atenție! în scopul constituirii... în scopul prestării serviciilor comunale de utilități publice și înființarea, modernizarea și dezvoltarea, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente. (*Rumoare în sală.*)

La moment, în Republica Moldova deja există asocierea unităților administrativ-teritoriale. Și aici este vorba de CALM sub forma juridică de uniuni de persoane juridice. Însă, prin aprobarea și intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege, aceste entități vor rămâne în afara legii, deoarece nu li se va mai permite să funcționeze ca uniuni de persoane juridice.

Tot în același context, la moment deja avem o situație similară când implementarea unui proiect sprijinit de Asociația Solidaritate Apă Europa, cu sediul la Strasbourg, ce își propune să îmbunătățească accesul la apă și servicii de sanitație a localităților din bazinul râului Nârnova, nu poate fi realizat din cauza că asocierea a zeci de APL-uri din raioanele Nisporeni și Hâncești este încă imposibilă. Considerăm că eliminarea acestor constrângeri și asocierea autorităților locale în asociații va încuraja o dezvoltare semnificativă a acestor localități și nu numai.

Plus la aceasta, noi avem colegi aici președinți de raioane, primari, care știu despre ce vorbesc. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Bolea,

La comisie a fost examinat?

Domnul Vasile Bolea:

A fost examinat. Nu s-a acceptat acest amendament.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Supun votului...

Mie mi se pare...

Domnul Mihail Popșoi:

Poate să ne explice în două cuvinte, noi să știm cum să votăm.

Eu nu-s membru al comisiei.

Poate să ne explice domnul...

Am ascultat explicația domnului Verdeș, ascultăm... (Strigăte din sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Comisia a fost, comisia n-a susținut.

Domnul Vasile Bolea:

Nu se acceptă, deoarece proiectul nu limitează posibilitatea constituirii grupului de inițiativă locală. În același timp, constituirea persoanelor juridice de către autorități/instituții publice nu este obiectul prezentei legi.

Suplimentar, Regulamentul UE, citat de către autor, propune... stabilește inclusiv posibilitatea grupurilor de acțiune locală să activeze fără necesitatea unei structuri comune legal constituite, astfel încât partener principal pentru aspectele administrative și financiare pot fi entități necomerciale care fac parte din grup, dar care nu este neapărat autoritatea locală. Și mai departe după text.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați...

Domnul Vasile Bolea:

Este în sinteza amendamentelor, citiți-o, stimați colegi, ca să nu vă citesc, să vă fac eu lecția aici.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Toți aveți sinteza amendamentelor.

Noi începem discuții la infinit. Este timpul dumneavoastră.

Domnule Verdeș,

Noi am auzit poziția dumneavoastră.

De aceea, stimați colegi, este propunerea... se supune votului amendamentul domnului Verdeș, care a fost enunțat de către dumnealui și care nu a fost susținut de către comisie.

Cine este pentru, rog să votați. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu, nu votăm.

Amendamentul nu a trecut.

Eu mai văd aici, am câteva persoane încă înscrise – domnul Candu. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Candu, dacă a avut un amendament în scris și nu a trecut în comisie.

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

De procedură, strict.

Colegii au ridicat câteva subiecte legate de confuzia acestor amendamente. Și, într-adevăr, pentru astfel de situații, există articolul 71 din Regulament, care prevede lectura finală.

Votăm astăzi în lectura a doua, comisia redactează proiectul de lege și mâine textul integral îl votăm în lectură finală și cu asta s-a terminat. Și nimeni nu va avea nici un fel de suspiciune, și nimeni nu se va suspecta.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Numai nu știu dacă comisia are capacitatea până mâine să redacteze.

Domnule Filip,

Vă rog.

Domnul Pavel Filip:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Și către dumneavoastră, dar să ne audă și cetățenii.

Din păcate, constatăm că o lege simplă, care putea fi aprobată foarte repede, s-a transformat într-un subiect politic, umflat artificial de către partidele politice. Și nu doar un subiect politic, dar mai adevărat ar fi că a devenit drept hrană politică pentru formațiunile politice și de o parte, și de alta. (*Gălăgie în sală.*)

Mi se creează impresia că o lună de zile, cât s-a discutat prin toate emisiunile la toate televiziunile, nu a fost suficient. Acum mai vrem încă o perioadă de timp ca să ne mai alimentăm politic pe baza acestui subiect. Chiar se creează impresia că nimeni nu prea vrea să fie votată această lege astăzi, pentru ca să se hrănească politic în continuare. Asta este cinic din punctul meu de vedere.

S-au descurcat până acum, am văzut toate amendamentele, unul după altul, câteva pauze.

Doamnă Președinte,

Puneți la vot în lectura a doua și să punem capăt, și să examinăm ordinea de zi în continuare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

În baza raportului, prezentat de către Comisia juridică, numiri și imunități, și a propunerilor fracțiunilor parlamentare, cu amendamentele care au fost acceptate de către plenul Parlamentului, supun votului, pentru a fi adoptat în lectura a doua, proiectul nr. 109 din 3 aprilie 2018.

Cine este pentru, rog să votați. (*Rumoare în sală.*)

Felicitări! (*Aplauze.*)

Domnule Bolea,

Vă rog. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Poftim?

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

Este lectura a doua, voturile trebuie să fie nominalizate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ai... eu m-am bucurat că-i unanim și n-am numărat voturile.

Vă rog, numărătorii, vă rog, rezultatele.

Votăm încă o dată, nr. 109.

Voce din sală:

101. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Azi n-avem 101 deputați.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 43.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 24.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 24.

Cu 95 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.
(Aplauze.)

Domnul Dumitru Diacov:

Nu v-am spus noi că o să fie bine? (Rumoare și râsete în sală.)

Domnul Mihail Popșoi:

Și nici acordul nu s-a destrămat. Tot normal.

Domnul Alexandru Slusari:

Deocamdată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Vă rog.

Stimați colegi,

Vă rog calm și liniște.

Vă rog, că mai avem proiecte de votat astăzi.

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

De procedură.

Vă rog. În pauză, cât a lucrat Comisia juridică... Comisia juridică a pregătit raport pentru proiectul de Hotărâre nr. 227 din 9 iunie 2020 privind numirea în funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție.

Și de aceea rog să uzați de dreptul dumneavoastră să introducem acest proiect. Este domnul Cojocaru astăzi cu noi, fiecare o să poată să-i adreseze întrebări de rigoare.

Vă rog să uzați de dreptul dumneavoastră să introducem acest proiect pe ordinea de zi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Supun votului, cine este pentru a fi introdus în ordinea de zi de astăzi proiectul nr. 227 din 9 iunie 2020, rog să votați.

Majoritatea.

Domnule Bolea,

Vă rog, prezentați proiectul.

Voce din sală:

De pe loc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Bolea stă pe primul loc, în primul rând, așa că nu îi este greu să se miște.

Domnul Vasile Bolea:

Stimați colegi,

Se prezintă atenției dumneavoastră proiectul de Hotărâre nr. 227 din 9 iunie 2020 privind numirea în funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție.

Este vorba despre domnul Vadim Cojocaru, care a participat la concurs. Concursul a fost organizat în septembrie 2019. Dumnealui a acumulat punctajul maxim și a fost propus de către directorul CNA să fie numit de către Parlament.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat această candidatură prin prisma procedurilor și legalității întrunirii tuturor condițiilor stipulate în lege. Au fost prezentate toate actele, documentele, certificatele de integritate, de integritate personală, integritate profesională, cazier judiciar, cazier contravențional și toate celelalte documente, și propune ca să fie susținut acest proiect de hotărâre.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți întrebări.

Doamna Ciobanu Maria.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Cojocaru,

Spuneți-mi, vă rog, dar sincer. Vor să scape de dumneavoastră de vă propun în funcția pe care ați mai deținut-o sau a fost și dorința dumneavoastră de a fi transferat aici, sau de a fi denumit?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Cojocaru.

Mie mi se pare că domnul Bolea a explicat.

Domnule Cojocaru,

Vă rog.

Domnul Vadim Cojocaru – *candidat la funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție:*

Stimată doamnă deputat...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Cojocaru,

Vă rog să luați loc, n-o să se audă la microfon. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vadim Cojocaru:

Am participat la...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Veniți în primul rând, domnule Cojocaru.

Și vă rog, tehnicienii, să conecteze în primul rând microfonul.

Da, vă rog, domnule Cojocaru.

Domnul Vadim Cojocaru:

Am participat la concurs în luna septembrie 2019. Concursul fiind valabil, acum mi s-a solicitat ca eu să mă întorc înapoi la acel concurs.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Îmi puteți spune: dar cine a solicitat?

Domnule Cojocaru,

Eu sincer vă urez succese și să aveți o activitate în serviciul cetățeanului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Moțpan.

Domnul Chiril Moțpan:

Vă mulțumesc.

Domnule Cojocaru,

Ne cunoaștem un pic. Am impresii bune despre parcursul vieții dumneavoastră.

Voiam să întreb următorul lucru. Din informațiile pe care le-am obținut eu din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, demisia dumitale sau plecarea la CNA ar fi provocată de intenția sau de cerințele insistente ale

ministrului Voicu, de a te implica împreună cu efectivul poliției în activități în susținerea lui Igor Dodon și a partidelor de la guvernare.

Dacă este așa, răspunzi sau nu, te privește, dar dacă se adevărește că ai avut o poziție fermă pronunțându-te împotriva unor asemenea decizii voluntariste, tot respectul și vă urez și eu succes!

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim de urări.

Următoarea întrebare...

Domnule Litvinenco,

Aveți întrebare ori ați uitat să deconectați microfonul?

Vă rog să-l deconectați.

Domnul Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Mulțumesc.

Domnule general,

Mă bucur să vă cunosc, nu vă cunoșteam până acum. Voiam o simplă și sinceră întrebare să vă pun.

Vă cunoașteți și v-ați cunoscut anterior cu actualul șef de la CNA, domnul Flocea?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Moldova asta atât îi de mică, că toată lumea se cunoaște.

Da, vă rog, domnule Cojocar.

Domnul Vadim Cojocar:

Da. În perioada 2013–2016, domnul Flocea a activat în cadrul Centrului Național Anticorupție. Și atunci eu am activat... când activam în perioada respectivă, dumnealui mi-a fost subaltern.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Alte întrebări... aveți a doua întrebare, domnule Reniță? (*Voce nedeslușită din sală.*)

După ce va fi votat? Personal deja.

Mulțumesc.

Domnule Bolea,

Raportul comisiei.

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărâre privind numirea în funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de un deputat în Parlament.

Prin prezentul proiect de hotărâre se propune numirea de către Parlament a domnului Vadim Cojocaru în funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție.

Reieșind din prevederile articolului 8 alineatul (10) din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, în exercitarea atribuțiilor sale, directorul este asistat de doi adjuncți, numiți în funcție de Parlament, la propunerea directorului, pe perioada mandatului acestuia.

Astfel, în urma examinării dosarului de participare la concurs, Comisia juridică constată că domnul Vadim Cojocaru întrunește condițiile cerute de Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție.

În rezultatul dezbaterilor asupra proiectului de hotărâre, Comisia juridică, cu majoritatea voturilor membrilor săi, propune spre examinare și adoptare proiectul de Hotărâre nr. 227 din 9 iunie 2020.

Raport încheiat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Supun votului adoptarea proiectului de Hotărâre nr. 227 din 9 iunie 2020 privind desemnarea în funcția de vicedirector al Centrului Național Anticorupție.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Mulțumesc.

Proiectul este votat.

Stimați colegi,

O avem pe doamna ministru și eu aș propune... al sănătății – doamna Dumbrăveanu. Proiectul nr. 85 pentru modificarea Codului muncii.

Vă rog.

Stimați colegi,

Dacă vă propun... este ora 16. Dacă vă propun ora votului la 18.00?
Rezistați până la 18.00? (*Rumoare în sală.*)

Nu?

Voci din sală:

Da. Rezistăm, rezistăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

La ora 18.00 – ora votului. Examinăm până atunci proiectele.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea Codului muncii.

Din start, menționez că acest proiect a fost elaborat pe Platforma tripartită și proiectul vine cu amendarea a 28 de articole.

Printre cele mai importante modificări pe care le propunem ține de:

- asigurarea posibilității aplicării programului flexibil de muncă;
- realizarea dreptului angajatorului să transfere temporar salariatul, cu acordul scris al acestuia, la o altă muncă în cadrul aceleiași unități pe o perioadă de până la o lună, dar cu posibilitatea prelungirii termenului respectiv până la un an, cu păstrarea dreptului la munca de bază;
- admiterea ca în contractele colective de muncă la nivel de unitate sau în contractele individuale de muncă să fie prevăzută posibilitatea de a compensa orele de muncă suplimentare cu orele libere;
- acordarea dreptului salariatului care intenționează să adopte un copil, să solicite concediu neplătit cu o durată de 90 de zile.

Proiectul, după cum am menționat, a fost avizat de către toate autoritățile, fiind expertizat prin prisma anticorupție, dar și a fost realizată expertiza Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.

Unele propuneri de modificare a Codului muncii care sunt mai sensibile, ca de exemplu: programul flexibil de muncă, transferul temporar al salariatului la o altă muncă în cadrul aceleiași unități sau compensarea orelor de muncă suplimentare cu ore libere – au fost transmise pentru expertizare Organizației Internaționale a Muncii și, drept rezultat, experții au constatat că soluțiile propuse în proiectul de lege sunt în spiritul practicii legislative europene.

Totodată, drept observație la capitolul acordării dreptului ca orele suplimentare de muncă să fie compensate cu ore libere, a fost menționat faptul că în proiect ar urma să fie indicată o perioadă rezonabilă de timp în care angajatorul va acorda timp liber. Respectiv, la punctul 11, deci modificarea articolului 104, a fost completat cu norma „orele libere vor fi compensate în decurs de până la 30 de zile de la prestarea muncii suplimentare”.

Reieșind din cele enunțate, rog susținerea proiectului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Aveți întrebare.

Domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Doamnă ministru,

Короткий вопрос, связанный с возможностью работодателя переводить работника на другую работу. При внимательном изучении этого проекта, сопоставлении с другими нормами кодекса, очевидно, что работодатель может продлевать срок перевода вплоть до одного года, так что уже вряд ли можно называть такой перевод временным.

Каким образом вы предполагаете исключить эти позиции из кодекса для того, чтобы эта норма работала так, как вы это себе представляете?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Deci, în primul rând, stimate domnule deputat, într-adevăr, amendamentele care au fost propuse la articolul 74 „Transferul la o altă muncă”, atrageți atenția la un moment, că acest transfer se face prin acordul ambelor părți. Deci nu doar angajatorul în mod unilateral realizează acest lucru, dar există în cazul dat și acceptul angajatului pentru a se transfera la munca respectivă.

Plus, nu trebuie de privit doar numai printr-o prismă, de exemplu, cum este acest transfer, dar și prin toate. Deci, de regulă, este vorba despre o funcție care este temporar vacantă și aceasta dă posibilitate de a transfera un angajat din cadrul unității respective și de a evita angajarea pe unitatea temporar vacantă, care este neatractivă adeseori pentru alte persoane când participă la concurs.

În afară de aceasta, trebuie să privim și prin prisma posibilității unei motivări financiare, pentru că această funcție poate să fie și cu un salariu mai mare. Nu întotdeauna poate fi în condiții dezavantajoase pentru angajat.

Și mai există un element, la care vreau să atrag atenția, pe lângă consensul ambelor părți, este vorba și de faptul că acest transfer este

temporar și angajatului i se menține locul de muncă de bază pe această perioadă. Și este o perioadă maximă, de fapt, care este reglementată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

A doua întrebare aveți?

Da, vă rog, domnule Ulanov, a doua întrebare.

Domnul Denis Ulanov:

Ну, поскольку с сегодняшнего дня precizări – нет, я воспользуюсь правом на второй вопрос и скажу это как precizare.

Gospoжа министр, мы воздерживаемся от голосования по данному проекту не потому, что он плохой идейно, а потому что он не соответствует всей совокупности положений Трудового кодекса с точки зрения того, что я сказал.

Вам не может не быть известно огромное количество споров находящихся на рассмотрении в солидных инстанциях по тем или иным двусмысленным толкованиям отдельных положений Гражданского кодекса, когда работодатель читает кодекс так, работник читает кодекс эдак, а судья может читать его даже по третьему и по четвертому варианту.

Поэтому мы предлагаем ко второму чтению более внимательно подойти к данной норме, также обратить внимание и на другие нормы Трудового кодекса, которые дают возможность работодателю злоупотребить данным положением, которое вы хотите ввести.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Stimate domnule deputat,

Sigur că este dreptul dumneavoastră în cazul dat, ca legiuitor, să votați sau nu un proiect de lege, dar eu nu în zadar am făcut referire la faptul că acest proiect a fost elaborat pe o platformă tripartită, cu reprezentanții atât ai Patronatelor, cât și ai Sindicatelor, și acele propuneri de amendare care erau mai sensibile, în special nesusținerea din partea Sindicatelor, au fost expertizate de Organizația Internațională a Muncii care a venit cu această concluzie că, de fapt, normele sunt în spiritul normelor, tratatelor internaționale, nu încalcă nici un drept nici al angajatorilor, nici al angajaților.

Și sigur că nu din auzite cunoaștem despre litigii și echilibrăm lucrurile de protecție atât a angajaților, cât și a angajatorilor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Alte întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia protecție socială, sănătate și familie.

Domnule Buza,

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Ghenadie Buza:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege nr. 85 din 27 februarie 2020 pentru modificarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de Guvern, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop îmbunătățirea cadrului normativ din domeniul muncii și ajustarea unor norme juridice în vederea asigurării aplicării corecte și uniforme a prevederilor Codului muncii. În acest sens, proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea unui șir de articole din Codul muncii, iar principalele prevederi cu elemente noi ale proiectului se referă la: realizarea dreptului angajatorului să transfere temporar salariatul, cu acordul scris al acestuia, la o altă muncă în cadrul aceleiași unități, cu păstrarea locului de muncă de bază; admiterea ca în contractele colective de muncă la nivel de unitate sau în contractele individuale de muncă să fie prevăzută posibilitatea de a compensa orele de muncă suplimentare cu orele libere remunerate; acordarea dreptului salariatului care intenționează să adopte un copil să solicite concediu neplătit pe o durată de cel mult 90 de zile; asigurarea dreptului conducătorului unității de a transfera unele zile de repaos, de lucru în alte zile, iar pentru autoritățile și instituțiile publice acest drept i se oferă Guvernului; garantarea menținerii locurilor de muncă și a salariului mediu în perioada examinării medicale periodice.

Totodată, prin proiectul de lege autorul aduce în concordanță unele prevederi din Codul muncii cu prevederile Codului educației.

Pentru lectura a doua, comisia va examina toate propunerile și amendamentele care vor parveni la proiectul de lege examinat, precum și avizele comisiilor permanente, ale Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, parvenite în adresa comisiei.

În urma dezbaterilor, Comisia protecție socială, sănătate și familie, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți, propune proiectul de Lege nr. 85 din 27.02.2020 spre examinare și aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări n-aveți.

Următorul proiect, subiect de pe ordinea de zi este nr. 144 din 2 aprilie 2020.

Din partea Guvernului – Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, doamna secretar de stat Tatiana Nistorică. (*Rumoare în sală.*)

Nr. 144.

Doamna Tatiana Nistorică – *secretar de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului:*

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Se prezintă atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 276 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

Necesitatea elaborării și promovării proiectului de act normativ a fost identificată în procesul de implementare a Legii cu privire la principiile de subvenționare... și astfel devenind necesară îmbunătățirea și ajustarea politicilor în domeniul dezvoltării agriculturii și mediului rural la necesitățile sectorului agricol, pentru garantarea unei dezvoltări eficiente a acestuia.

În acest context, se impune o serie de modificări și ajustări, cum ar fi:

– extinderea plafonului de vârstă pentru tinerii fermieri de la 18 – 35 la 18 – 40 de ani;

– completarea atribuțiilor Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură prin prezentarea rapoartelor semestriale autorităților administrației publice centrale privind gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural al anului în curs în scopul analizei procesului de subvenționare, identificării problemelor și riscurilor în acest sens;

– includerea modificărilor referitoare la principiile de subvenționare privind transparența decizională a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în scopul familiarizării publicului interesat cu rezultatele subvenționării în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;

– modificarea prevederilor de acordare a înlesnirilor unor categorii de beneficiari în vederea încurajării domeniului prioritar de subvenționare, care prevede ca înlesnirile enumerate în lege nu vor depăși plafonul maxim de 30% din valoarea investiției eligibile;

– completarea legislației în vigoare cu reglementările concrete privind plățile directe, inclusiv beneficiarii acestora, cuantumul plăților directe și stabilirea sumei de până la 50% din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;

– simplificarea criteriilor speciale de eligibilitate prin excluderea condițiilor privind prezentarea certificatelor de calitate și dovada deținerii de către solicitantul de subvenții a bazei de producție a materiei prime proprii în proporție de 50 la sută și completarea criteriilor de eligibilitate cu prevederile privind confirmarea, prelucrarea procesării producției de origine autohtonă.

În contextul celor expuse, rog susținerea acestui proiect.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, doamnă secretar.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Două întrebări, doamnă secretar.

Prima întrebare v-am pus-o și în cadrul comisiei. Din start, vreau să vă anunț că noi în prima lectură o să susținem acest proiect de lege. Pentru a doua lectură, vom avea mai multe amendamente.

Prima mea întrebare referitor la articolul 9. Pentru plăți directe care la noi, cu părere de rău, chiar dacă în 2020, erau prevăzute conform legislației să înceapă și nu... acest proces așa și nu s-a pornit.

Văd că se propune ca o condiție să fie respectat asolamentul. Este la prima vedere un lucru bun, doar că la noi nu există nici o normă normativă, nici un act normativ care ar reglementa acest proces. Sunt niște recomandări tehnologice încă din timpurile sovietice. Și nu este nici un document, care poate să spună că al doilea, al treilea an poți să pui numai floarea-soarelui, al patrulea an rapița. Practic, aceste reglementări sunt lipsite.

Cum credeți, acest lucru nu deschide mai larg porțița corupției? Și o să fie foarte bun motiv pentru a refuza agricultorilor să fie achitate subvențiile în calitate de plăți directe.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Doamna Tatiana Nistorică:

Mulțumesc, domnule vicepreședinte.

Ceea ce ține de respectarea asolamentelor, noi nu avem la moment interdicția în respectarea asolamentelor pentru producătorii agricoli.

Prevederea dată ne-o propunem în scop de a stimula agricultorii noștri, de a respecta totuși aceste asolamente. Ceea ce ține de cadrul regulatoriu, ulterior poate fi ajustat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Slusari – a doua întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

Atunci dacă nu există, pentru ce de introdus o normă care poate să aducă doar probleme pentru fermieri? Întâi mai bine de introdus norma regulatorie.

A doua întrebare mai generală. Cum credeți, doamnă secretar de stat, n-ar fi mai bine sub aspectul predictibilității, dacă în această lege noi o să introducem o normă care ar stabili procentul minim, fie din venituri, fie din cheltuieli bugetare, care se alocă anual pentru Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Doamna Tatiana Nistorică:

Mulțumesc.

Noi, sigur, ne dorim aceasta, dar, din păcate, nu poate fi acceptată conceptual, deoarece contravine articolului 17 alineatul (3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale. Aceasta-i propunerea. Noi avem, este din partea dumneavoastră, dar mai întâi trebuie de schimbat legea ce ține de... cu privire la finanțele publice.

Domnul Alexandru Slusari:

Da, ar fi mai bine.

Doamna Tatiana Nistorică:

Sigur, noi ne dorim aceasta.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Ciubuc.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc.

Stimată doamnă secretar de stat,

Noi salutăm această inițiativă. Este o lege bună, o lege nouă, deși au fost mai multe modificări în ultima perioadă. Acest lucru, de fapt, demonstrează că acolo unde legea funcționează, este nevoie și de a face anumite intervenții.

Întrebarea mea este legată de acoperirea financiară. Cunoaștem că, în anul 2020, noi avem un fond puțin majorat, dacă să luăm în comparație cu perioadele anterioare, 1 miliard de lei, da?

Și cunoaștem că o bună parte sau o mare parte a acestui fond este pentru achitarea datoriilor. Dacă nu greșesc, peste 550 de milioane. Rămâne respectiv aproximativ vreo 450, așa în cea mai bună situație.

Pe de altă parte, vedem în acest proiect că majorăm cenzul de vârstă. Un lucru absolut normal. Tinerii fermieri care trebuie susținuți, este o practică europeană.

Vedem că excludem interdicția de a deține baza tehnico-materială pentru agricultorii care investesc în frigidere sau în infrastructura post-recoltare, lucru care inevitabil va duce la majorarea impactului sau poverii asupra bugetului de stat și asupra fondului nemijlocit.

Dacă ați făcut o estimare, care o să fie impactul financiar de pe urma implementării acestui proiect de lege?

Doamna Tatiana Nistorică:

Mulțumesc, domnule deputat.

Urmare a analizei, ultimii trei ani, care au fost beneficiari de subvenții, și anume la categoria tineri agricultori, din cifrele și calculele estimate nu vom depăși un milion.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Ciubuc – a doua întrebare.

Domnule Ciubuc,

Vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Eu vreau să cred că ar fi un impact de un milion de lei, dar cu siguranță va fi unul mult mai mare. Și aici trebuie eventual să preconizăm sau să prevedem mijloace financiare, pentru a acoperi acest lucru. Or, legea, legislația aferentă sistemului bugetar spune clar că nu poți să faci o cheltuială fără acoperire financiară.

Întrebarea a doua. La începutul acestui an, în mai multe intervenții ale ministerului, chiar și aici, în plenul Parlamentului, ați menționat că o să veniți cu o inițiativă, ca în acest an să fie acordate plăți directe pentru cap de animal, ținând cont și de condițiile climaterice, și de situația dezastruoasă în sectorul zootehnic.

Vreau să vă întreb, la ce etapă suntem cu acea inițiativă? Și când vor avea parte fermierii noștri, deținători de animale, de posibilitatea de a primi aceste plăți?

Doamna Tatiana Nistorică:

Avem elaborat...

Mulțumesc.

Avem elaborat regulamentul ce ține de plățile directe per cap de animal. Ne propunem să fie plăți directe pentru specia „bovină”... „bovine”, „ovine” și „caprine”. Implementarea acestei acțiuni ne-o propunem, până la finele anului. Urmare...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Ciubuc,

N-am oferit nimănui o precizare. Nu faceți excepție.

Următoarea întrebare – domnul Ulanov.

Nu aveți.

Domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Da, mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Denis Ulanov:

Фракция Партии «Шор» также поддерживает данный проект. Есть вопрос в отношении пункта 11.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă secretar,

Vă rog să ascultați întrebarea. Și nu discutați cu domnul Mudreac.

Domnul Denis Ulanov:

В отношении пункта 11 «об установлении плафонов на уровне 30%». Хотелось бы понять, каким образом вы вышли на эту цифру? Потому что из имеющихся в нашем распоряжении документов непонятно, каким образом данный расчет имел место.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Doamna Tatiana Nistorică:

Ceea ce ține de calcule, doamnă Președinte, am să rog colega mea să mă ajute cu răspunsul. Doamna Galina Petrachi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamna Petrachi.

Vă rog să conectați microfonul doamnei Petrachi.

Unde este doamna Petrachi?

Doamna Galina Petrachi – *șef al Direcției politici și programe de dezvoltare rurală din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului*:

Aici sunt.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Galina Petrachi:

Bună ziua.

Ceea ce ține de plafonul de 30%, este în contextul recomandărilor Curții de Conturi. Deoarece înlesnirile... la acordarea înlesnirilor pentru unele categorii de producători agricoli era stabilit plafonul minim și la recomandarea Curții de Conturi s-a stabilit plafonul maxim.

Deoarece plafonul minim este de 10%, 15%, 20%. Subvenția se calculează cu 50% din valoarea investiției eligibile. Și astfel în total pentru unele categorii valoarea subvenției nu va putea depăși 80%.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Ulanov – a doua întrebare.

Domnul Denis Ulanov:

В качестве precizare, хотелось бы попросить автора законопроекта в следующий раз, когда речь идет о цифрах, процентах, расчетах, прилагать документы, для того чтобы такие вопросы не возникали, либо их предварительно обсуждать.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Даже я поддерживаю вас в этом.

Mulțumesc, doamnă secretar.

Nu mai aveți întrebări.

Rog Comisia agricultură, domnul Mudreac, raportul comisiei.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 276 cu privire la principiile de subvenționare și dezvoltare a agriculturii și mediului rural, prezentat de Guvern, și expune următoarele considerente. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog să vorbiți la microfon.

Domnul Radu Mudreac:

Prezentul proiect de lege, potrivit autorului, a fost elaborat întru implementarea obiectivelor prevăzute în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală 2014–2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2014 și realizarea obiectivelor din Programul de activitate al Guvernului.

Prin proiectul de lege supus examinării, se propune îmbunătățirea și ajustarea politicilor în domeniul dezvoltării agriculturii și mediului rural la necesitățile sectorului agricol, pentru garantarea unei dezvoltări eficiente a acestuia, păstrând continuitatea politicilor promovate de stat.

Modificările operate la Legea nr. 276 vor avea următoarele finalități:

- extinderea plafonului de vârstă pentru tinerii fermieri de la 35 la 40 de ani, ce se încadrează în programul de acordare a subvențiilor în avans;
- transparența decizională a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, în scopul familiarizării publicului interesat cu rezultatele subvenționării în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;
- completarea atribuțiilor Agenției cu prevederi noi, ce se referă la prezentarea rapoartelor semestriale către autoritățile administrației publice centrale privind gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural al anului în curs, în scopul analizei procesului de subvenționare, identificării problemelor și riscurilor în acest sens;
- simplificarea criteriilor speciale de eligibilitate pentru excluderea unor cerințe în procesul de pregătire a dosarelor de subvenționare;
- reglementări privind plățile directe, inclusiv beneficiarii acestora și cuantumul plăților directe.

Optimizarea și eficientizarea politicii statului în domeniul subvenționării în agricultură și mediul rural va contribui la creșterea competitivității în sectorul agricol, dezvoltarea sectorului zootehnic și asigurarea populației cu produse lactate autohtone, îmbunătățirea condițiilor de muncă și trai a populației din mediul rural, va spori atractivitatea sectorului agricol pentru tinerii fermieri situați în mediul rural.
(Gălăgie în sală.)

Pe marginea proiectului de lege au parvenit avize ale comisiilor permanente și al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului. Propunerile, obiecțiile și amendamentele, parvenite asupra proiectului de lege, vor fi luate în considerare la examinarea și definitivarea acestuia în lectura a doua.

În contextul celor expuse, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, propune plenului Parlamentului proiectul de Lege cu numărul de intrare 144 din 2 aprilie 2020 spre aprobare în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc. (*Gălăgie în sală.*)

Domnule președinte,

Întrebări nu aveți.

Trecem la următorul subiect.

Următorul subiect este proiectul nr. 152 din 16 aprilie 2020.

Din partea Guvernului, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului – doamna secretar Tatiana Nistorică. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da, vă rog, de procedură.

Domnule Slusari,

Până vine doamna Nistorică la microfon.

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimați colegi,

Iată este acum ultima actualizare a datelor pe COVID. În contextul ceea ce noi am discutat azi și lasă să fie asumată de conducerea Parlamentului, avem azi 406 de cazuri, (*voce nedeslușită din sală*) 20 de cadre medicale, dar 406 cazuri.

Vă rog frumos, prima – asta-i responsabilitatea noastră ce am făcut noi azi.

Și a doua – încă o dată să se gândească Guvernul dacă mai are dreptul să lucreze.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. (*Rumoare în sală.*)

Haideți cu toții să ne gândim la lucrul acesta, nu să facem doar declarații.

Doamnă Nistorică,

Vă rog să prezentați proiectul nr. 152.

Doamna Tatiana Nistorică:

Mulțumesc.

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de

Investiții privind implementarea Proiectului „Deșuri solide în Republica Moldova”, semnat la 18 octombrie 2019.

Acest Contract este un împrumut-cadru pentru acordarea suportului financiar în implementarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor solide în valoare de 100 milioane de euro. Prima tranșă o constituie 25 milioane de euro. Ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții va permite inițierea procesului de accesare a finanțării pentru dezvoltarea infrastructurii de management al deșeurilor, conform standardelor Uniunii Europene, care prevede construcția poligoanelor de depozitare a deșeurilor, stațiilor de transfer, de sortare și compostare a deșeurilor biodegradabile, inclusiv alte facilități, ca parte a sistemului integrat de management al deșeurilor, care va fi dezvoltată la nivel regional.

Investițiile primei tranșe vor fi orientate în regiunile de management al deșeurilor, identificate 3 din cele total 8 regiuni. La prima etapă, ca proiect-pilot, a fost selectată regiunea de management al deșeurilor 5, ce include raioanele: Ungheni, Nisporeni, Călărași, pentru demararea acțiunilor de pregătire a platformei pentru aceste investiții. *(Rumoare în sală.)*

Contractul de finanțare prevede acordarea unui împrumut Republicii Moldova din partea Băncii Europene de Investiții în valoare ce nu depășește suma de 25 milioane de euro din valoarea totală de 100 de milioane de euro, care va fi reflectată în bugetul de stat, începând cu anul 2021.

Ratificarea împrumutului-cadru va oferi și componenta de grant, care va fi acoperită din contul granturilor din partea altor donatori externi. Condițiile de creditare sunt condițiile standard oferite de Banca Europeană de Investiții și prevăzute în Contractul de finanțare.

În contextul celor expuse, rog susținerea dumneavoastră pentru aprobarea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă secretar,

Aveți întrebări.

Prima întrebare – doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc.

Stimată doamnă secretar,

Spuneți, vă rog mult, valoarea totală a proiectului „Deșuri solide în Republica Moldova” este estimată la circa 200 milioane de euro, conform textului tratatului anexat, dintre care circa 100 milioane de euro urmează să

fie acoperite, prin împrumut, din Banca Europeană pentru Investiții, altă sumă, care încă nu este... poate dumneavoastră ne-o spuneți, din Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – o careva cofinanțare și granturi.

Spuneți, vă rog, când a fost elaborat proiectul respectiv, deci „Deșeuri solide în Republica Moldova”, ce prevede acest proiect? Deoarece nu l-am găsit, l-am căutat, dar nu l-am găsit. Și pentru ce destinație, și în baza la ce document?

Doamna Tatiana Nistorică:

Mulțumesc.

Cu permisiunea dumneavoastră, o să solicit ajutorul colegei mele prezentă, doamna Bolocan.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, microfonul doamnei Bolocan.

Să vă vedem unde sunteți doamna Bolocan.

Vă rog să conectați microfonul doamnei Bolocan.

Vă rog.

Doamna Svetlana Bolocan – *șef al Direcției politici de management al deșeurilor și substanțelor chimice din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului:*

Bună ziua!

Stimați deputați,

Doamnă Președinte,

Doamnă deputat Violeta Ivanov,

Ceea ce vizează Acordul de finanțare... Contractul de finanțare, acesta a fost negociat în 2019.

Inițiativa a fost a Ministerului Finanțelor, de comun cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Partea de... deci investiția constituie 200 de milioane... ceea ce vizează împrumutul 200 de milioane va fi și componenta de împrumut a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Componenta este raportată 50 la 50. Ambele bănci vor veni cu finanțare, cu suma echivalentă, așa cum este prevăzut în Contractul prezentat către Parlament.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Ivanov,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Probabil, nu s-a înțeles întrebarea.

Bine, a doua întrebare. Din nota informativă reiese că, în cazul ratificării împrumutului-cadru, se va oferi și componenta de grant, așa, din cadrul Agenției... Tehnica a Parteneriatului Estic – pentru elaborarea studiului de fezabilitate, deci este scris foarte clar. *(Gălăgie în sală.)*

Puțin mai jos, componenta de grant este descrisă că constituie 10 milioane de euro. Spuneți, vă rog, studiul de fezabilitate va costa 10 milioane de euro? Fiindcă din nota informativă așa reiese.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Cine răspunde?

Doamna Tatiana Nistorică:

Cu permisiunea dumneavoastră, o să rog tot colega mea să mă ajute.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Svetlana Bolocan:

Deci ceea ce vizează suma de 10 milioane de euro – este componenta de grant, care va fi oferită pentru implementarea proiectelor de infrastructură.

Ceea ce vizează studiile de fezabilitate, în aceste 25 de milioane sunt incluse 3 regiuni, care au deja studiile de fezabilitate finalizate și, respectiv, pe viitor, pentru următoarea tranșă... următorul contract atunci se va prevedea o altă cofinanțare, în condițiile în care nu vom avea finalizate cele care sunt în derulare. Dar ceea ce vizează 10 milioane de euro, ele sunt ca cofinanțare la împrumutul care este setat de 25 de milioane.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Este clar.

Doamna Inga Grigoriu – următoarea întrebare.

Doamna Inga Grigoriu:

Doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Vă mulțumesc.

Doamnă secretar,

Mă bucur că în final avem această ocazie să ratificăm acest acord de împrumut și vreau să zic că sper că prin acest acord de împrumut, noi o să putem să soluționăm măcar o parte din problemele de mediu ce vizează

gunoiștile stihinice. Și vreau să anunț de la locul meu de muncă primarii din aceste 3 raioane că în continuare vor avea foarte mult de lucru cu oamenii din localitățile lor.

Doamnă Bolocan,

Probabil că am să mă adresez dumneavoastră cu 2 întrebări în continuare. La moment, mă interesează... noi am discutat în comisie, au fost o mulțime de întrebări pe care le-am elucidat. Acolo mai sunt încă câteva și noi o să informăm aleșii locali, cum ar trebui în continuare ca să funcționeze acest proiect corect, și să nu mai avem gunoiști stihinice.

Întrebarea mea ține de gradul de realizare a sistemului integrat de management al deșeurilor, așa cum este descris în conformitate cu Strategia națională de gestionare a deșeurilor pentru anii 2013–2027, așa cum este descris acolo. Reamintesc că ea... acest sistem integrat de management presupune sisteme de colectare, transportare, sortare, tratare, reciclare, eliminare a deșeurilor. Deci mă interesează: în aceste 3 raioane, la ce etapă se află ceea ce am descris mai sus, sistemul integrat de management?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Cine? Doamna Bolocan?

Vă rog, microfonul, să conectați.

Doamna Svetlana Bolocan:

Da, este conectat.

Deci ceea ce vizează sistemul integrat de management al deșeurilor la nivelul acestor 3 raioane din regiunea 5, vreau să menționez că sunt avansați un pic și din simplul motiv că deja un sistem de colectare există în raionul Ungheni. Noi cooptăm ca acești operatori pe transportare să fie asociați în procesul de dezvoltare a infrastructurii la nivel de transportare.

Ceea ce vizează infrastructura pe facilitățile care au fost menționate poligon – stație de transfer, va fi operatorul regional prin conexiune și conlucrare cu operatorul de transportare. Autoritățile publice locale, rolul lor este ca... și noi deja conlucrăm cu autoritățile publice locale din raioanele menționate. Am avut o serie de întâlniri unde ei deja sunt... au dat start comunicării și formării acestor entități ale operatorului regional pe transportul deșeurilor, deci asocierea.

Ceea ce vizează îndeplinirea în general a strategiei, dacă ne referim la sistemul integrat de management al deșeurilor, reieșind din faptul că n-au fost suficiente finanțări, în general, sectorul n-a fost finanțat până în prezent, au fost doar subvenționați sau susținuți din cadrul bugetului de stat din Fondul Ecologic Național pentru proiecte mici, care nu soluționează problema deșeurilor, dar creează doar unele servicii și cel puțin putem să oferim o posibilitate cetățenilor ca să colecteze aceste deșeuri.

Se lucrează intensiv atât la nivel de minister, cât și la nivel de autorități publice locale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Grigoriu,

A doua întrebare.

Doamna Inga Grigoriu:

Doamnă Bolocan,

Vă mulțumesc.

Așa cum am spus, autoritățile locale vor avea foarte mult de lucru în continuare cu cetățenii. Și tot am să pun o întrebare care ține exact de... ceea ce se numește tariful acestor servicii. Și aici vreau să vă reamintesc despre indicatorul de accesibilitate a tarifelor care a fost stabilit în baza studiilor de fezabilitate, pentru că ele au fost făcute cu câțiva ani în urmă, dacă nu greșesc, în 2015, o să mă corecți. Și ele prevedeau 1% din posibilitățile sau din... o să ne explicați dumneavoastră ce înseamnă acest 1%, conform studiilor de fezabilitate. Dar cel mai important mă interesează dacă acest tarif nu se va modifica astăzi în 2020 sau în 2021, când cetățenii vor avea posibilitate deja să beneficieze de aceste servicii?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Cine? Doamna Bolocan?

Doamna Inga Grigoriu:

Da, doamna Bolocan.

Doamna Svetlana Bolocan:

Eu o să fiu foarte laconică. Deci procentul... 1% este fortabilitatea acestui... deci capacitatea populației de a plăti serviciul. El va crește gradual din simplul motiv că valoarea investiției va fi racordată și la toată infrastructura.

Dacă vorbim de primii ani de infrastructură, atunci când se construiește acest poligon și stație de transfer, tarifele vor fi așa cum au fost stabilite în studiile de fezabilitate. Concomitent, studiul de fezabilitate pentru zona 5 face reactualizarea la etapa actuală în racordare cu volumele generate și cu numărul de populație de la momentul când a fost finalizat în 2016.

De aceea creșterea graduală este stipulată și în studiile de fezabilitate, doar că cu actualizarea acestor costuri în studiul existent.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pe urmă...

Da, vă rog, doamna Grigoriu. Excepție, că sunteți doamnă.

Doamna Inga Grigoriu:

Nu, excepție că aceasta este o problemă care îi interesează pe toți cetățenii Republicii Moldova.

Doamnă Bolocan,

Am vrut doar această precizare. Deci, totuși, tarifele vor fi revizuite începând cu 2020–2021, așa... deci ele nu vor fi așa cum au fost descrise inițial în studiul de fezabilitate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Хотелось бы узнать у вас, госпожа докладчик, о том, как этот кредит отразится на тарифах. Давайте посмотрим на стратегию, strategia de gestionare a deșeurilor, 2013–2027 год, которая предусматривает, что "costul total anual pe o gospodărie pentru serviciile de gestionare a deșeurilor, amenajării solide, nu trebuie să depășească 1,5% din venitul total anual per gospodărie".

Вопрос. Вы осуществляли оценку последствий данного кредита для тарифов? Если да, то существует ли studiu de fezabilitate в этой части, которое в соответствии с приложением А2 к контракту должно содержать расчет системы тарифов?

Doamna Tatiana Nistorică:

Mulțumesc, domnule deputat.

Am s-o rog pe doamna Bolocan să răspundă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Bolocan,

Vă rog.

Doamna Svetlana Bolocan:

Sistemul de tarife este reflectat în studiile de fezabilitate. Ele sunt accesibile. În condițiile în care doriți să vi le furnizăm, noi vă transmitem link-ul.

Deci, ceea ce corespunde și prevederilor strategiilor 1,5%, și în studii de fezabilitate 1%, acestea se vor păstra din simplul motiv că au fost calculate

și partea economică financiară în cadrul acestor studii în relație cu creditul care este propus. Deci, noi, în procesul când s-au dezvoltat studiile, am avut o serie de negocieri timp de vreo 5 ani cu banca și toate aceste aspecte au fost reflectate în studiile noastre de fezabilitate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Ulanov,

A doua întrebare?

Vă rog.

Domnul Denis Ulanov:

Короткое precizare.

Еще раз убедились в том, что имеется просьба к авторам проектов представлять заранее документы, носящие существенный характер, для понимания последствий законопроекта. Мы вас услышали, полтора процента будут сохранены, надеемся, что это так, будем следить.

И второй вопрос. Изучая историю данного вопроса, в проекте постановления Правительства и в принятом постановлении о начале переговоров, не было указано никакого конкретного региона для имплементации проекта, также не было это и в ... кредита. Однако уже в информационной ноте появляются три района (Унгены, Ниспорены, Калараш), и даже не в проекте закона или постановлении.

Объясните, пожалуйста, каким образом были определены именно эти регионы: критерии, принципы, studiu de fezabilitate, concurs public. Procedura competitivă кака была сделана?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Bolocan,

Vă rog.

Doamna Svetlana Bolocan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Deci, ceea ce vizează criteriile de selectare, într-adevăr, la negocierile acestui contract nu s-au indicat expres, din simplul motiv că se deschide o linie de creditare.

Ceea ce vizează componentele creditului, deci s-a negociat ulterior cu banca la momentul după ce a fost aprobată hotărârea de Guvern și a fost înaintată către Parlament. Că ne axăm doar pe regiunile care au studii de fezabilitate și sunt estimate costurile și costurile sunt reflectate în studii care cuprind circa 46 de milioane pe toate trei zone.

De aceea este important ca să se pună accentul pe selectarea echitabilă a acestor regiuni din simplul motiv că autoritățile publice locale sunt pregătite deja ca să implementeze aceste proiecte atât fizic, cât și ce vizează partea de dezvoltare instituțională în regiunile date.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Guzun.

Doamna Ludmila Guzun:

Da. Mulțumim, doamnă Președinte.

Doamnă secretar de stat și doamnă Bolocan,

Aș vrea să încep, de fapt, cu aceea să vă felicit că, în sfârșit, nu avem doar studiul de fezabilitate, așa cum s-a menționat, pentru zona de management 5, or, deja se găsește și finanțare.

Am lucrat foarte mult la acest proiect împreună cu doamna Bolocan și vreau să le zic colegilor noștri care au abordat problemele că, de fapt, cea mai complicată problemă este să convingem populația, să convingem autoritățile publice locale la aspectul de a se organiza și a contribui la acest proces de colectare, să zicem, a deșeurilor.

Și cea mai complicată problemă, doamnă Bolocan, o cunoaștem, a fost selectarea terenului unde să fie amplasat acest Centru de management al deșeurilor.

Aici aș vrea, poate, nu o întrebare, dar o solicitare de care ar fi să ținem cont, or, în acele discuții publice, consultări publice pe care le-am avut, a apărut problema infrastructurii regionale către aceste centre regionale de management al deșeurilor.

Sigur că nu este subiectul acestei legi, doamnă secretar de stat, dar vă rog foarte mult să intervenim ca în procesul de realizare a acestui proiect să fie ținut cont, să zicem, și de acea infrastructură necesară. Or, ne dăm foarte bine seama că de a transporta deșeuri de la Călărași sau de la Nisporeni spre Ungheni se trece prin localități și dacă nu avem drumuri bune și, respectiv, tehnica necesară, atunci să nu ducem acest proiect-pilot la aceea că nu vom putea ulterior în alte regiuni să-l dezvoltăm.

Este doar o solicitare, nu o întrebare.

Mulțumesc mult.

Doamna Tatiana Nistorică:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă secretar,

Alte întrebări nu aveți.

Doamna Tatiana Nistorică:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Rog comisia să prezinte... Comisia economie, buget și finanțe, domnul Golovatiuc, să prezinte raportul comisiei.

Vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru ratificarea Contractului de finanțate dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind implementarea Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova”, semnat la 18 octombrie 2019, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Proiectul de lege este în corespundere cu prevederile Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, și propune ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în sumă de 25 milioane de euro în cadrul Acordului-cadru pentru gestionarea deșeurilor solide în Republica Moldova în sumă de 100 milioane de euro, împrumut care va fi debursat în mai multe tranșe prin semnarea contractelor de finanțare.

În aspect economic, realizarea contractului de finanțare va contribui la crearea unei infrastructuri moderne de management integrat al deșeurilor și la creșterea economiei naționale în rezultatul dezvoltării sectorului de reciclare și valorificare a deșeurilor.

Proiectul de lege este avizat pozitiv de comisiile permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Urmare a examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul unanim, a decis susținerea proiectului de Lege nr. 152 din 17 aprilie anul curent și propune aprobarea lui în prima și a doua lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Avem două corapoarte la...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Avem două corapoarte la acesta...

Rog președintele Comisiei politice externe și integrare europeană coraportul – domnul Vreamea. (*Rumoare în sală.*)

Da, la domnul Golovatiuc, vă rog.

Doamnă Ivanov,

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule președinte al comisiei,

Spuneți, vă rog, n-am putut să ofer mai multe întrebări autorului, dacă dumneavoastră ați înțeles cumva cum va fi implementat proiectul, prin ce mecanisme? Deoarece aplicarea prevederilor contractului prevede crearea unei unități de management al proiectului. Înțeleg că, pe lângă ministerul respectiv, unitatea care este deja creată.

La fel, Contractul de finanțare presupune și înființarea unei unități de implementare a proiectului de unul dintre beneficiarii finali, care va fi mandatat să gestioneze implementarea subproiectului. Deci ce se presupune? Ați înțeles cumva cum va fi implementat?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cine răspunde?

Domnule Burduja,

Vă rog.

Vicepreședintele comisiei.

Domnul Petru Burduja:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Deci, în primul rând, stimată doamnă deputat, este arhiimportant implementarea acestui proiect din simplul motiv că, astăzi, pe teritoriul Republicii Moldova avem dispersate mai multe gunoiști neautorizate și ele duc la o catastrofă ecologică.

Ceea ce ține de implementarea acestui proiect, desigur că el va fi monitorizat de către finanțatori și, totodată, el urmează... arhiimportant de a-l implementa.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare.

Doamnă Ivanov,

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Domnule Burduja,

Cât de importantă este această finanțare conștientizăm și vom vota acest proiect, doar că nu înțelegem cum va fi implementat. Va fi creată o structură, o unitate sau vor fi câteva? Întrebarea mea a fost: cum va fi gestionat? Prin ce structuri va fi gestionat proiectul de 200 milioane care luăm credit?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu cred că ministerul are mai multe informații.

Doamnă Bolocan,

Vă rog.

Doamna Svetlana Bolocan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Deci ceea ce vizează implementarea proiectului, într-adevăr, în cadrul ministerului există unitatea de implementare a proiectelor, această unitate va duce managementul integral al Programului de finanțare. La nivel de regiuni... vor fi organizate unități de implementare a proiectului la nivel regional, care vor susține crearea operatorului regional. Și, respectiv, în fiecare regiune, cele trei care sunt selectate, deci presupuse și cu proiectul-pilot pe care îl vom iniția din regiunea 5, prima va fi creată regiunea 5.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Alte întrebări nu sunt.

Următorul coraport e Comisia mediu și dezvoltare regională.

Cine prezintă?

Domnule Ciubuc,

Vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat proiectul de Lege pentru ratificarea Contractului de finanțate dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind implementarea Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova” și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege propune ratificarea Contractului de finanțate dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind implementarea Proiectului „Deșeurile solide în Republica Moldova” în mărime de 25 milioane de euro, semnat la 18 octombrie 2019.

Comisia parlamentară de specialitate susține această inițiativă legislativă, având în vedere că problema gestionării deșeurilor continuă să rămână una stringentă pentru Republica Moldova, iar la moment sistemul de management al deșeurilor este într-o stare deplorabilă. Lipsa serviciilor de salubritate, numărul sporit de gunoiști neautorizate, capacitatea redusă de evacuare a deșeurilor, unități insuficiente de echipamente, mașini și mecanisme pentru colectarea, transportarea, tratarea, reciclarea și eliminarea deșeurilor – elemente care în ansamblu afectează grav mediul înconjurător, dar și sănătatea populației.

Astfel, în 2013, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013–2027.

În conformitate cu această strategie, urmează a fi format un sistem integrat de management al deșeurilor, care include sisteme de colectare, inclusiv separate, transportare, asortare, tratare, reciclare, eliminarea deșeurilor în depozite sanitare regionale, construite pentru fiecare zonă de management în parte.

Însă, din cauza insuficienței eforturilor autorităților publice, dar și din cauza insuficienței mijloacelor financiare, gradul de realizare a acțiunilor acestui act normativ important, până la moment, este unul neesențial.

De aceea investiția propusă este binevenită și va contribui la reabilitarea infrastructurii existente și construcția obiectelor noi de gestionare a deșeurilor.

În contextul celor relatate, Comisia mediu și dezvoltare regională, cu votul majorității membrilor aleși, propune proiectul de Lege pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind implementarea Proiectului „Deșeurile solide în Republica Moldova” spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Întrebări n-aveți.

Următorul coraport – domnul Vremea.

Domnul Igor Vremea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia politică externă și integrare europeană, la 20 mai, a examinat respectivul proiect și în baza discuțiilor care au avut loc în comisie, comisia

nu a putut adopta o decizie, în lipsa majorității votului. Astfel că această decizie rămâne la latitudinea Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Nu aveți întrebări.

O să supunem votului în ședința în plen.

Următorul proiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 184 din 14 mai 2020.

Din partea Guvernului – secretarul de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii, doamna Drăgălin.

Doamna Iuliana Drăgălin – *secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii*:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Vă prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la eliberarea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului, elaborat de către Ministerul Economiei și Infrastructurii.

Astfel, proiectul actului normativ în cauză are drept scop derogarea cu titlu de excepție de la prevederile articolului 29 al Legii nr. 419 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, pentru a completa și a pune în aplicare cadrul juridic privind eliberarea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului, creditelor oferite de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, Banca Mondială, Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România Faza I.

Precizez că în conformitate cu prevederile Legii nr. 29 privind delimitarea proprietății publice, totodată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 246 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, precum și Legea nr. 121 privind administrarea și deetanizarea proprietății publice, bunurile din domeniul public al statului pot fi transmise întreprinderilor de stat doar în gestiune economică și nu pot constitui obiect al gajului sau al unei alte garanții reale.

Totodată, precizăm că acordul de împrumut, finanțarea, nu conțin careva norme sau clauze care ar impune instituirea unei garanții în favoarea Ministerului Finanțelor, în sensul Legii nr. 419. Respectiv, conchidem că nu există un conflict de norme sau reglementări internaționale în raport cu normele naționale.

În acest context, menționez că promovarea proiectului de Lege cu privire la eliberarea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului... considerăm că este unul imperativ pentru realizarea proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România și nu necesită alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat, și va contribui doar la buna implementare a proiectului menționat.

Reieșind din necesitatea stringentă de promovare a proiectului menționat, solicităm respectuos susținerea în prima și a doua lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă secretar.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Munteanu.

Domnul Igor Munteanu:

Mulțumesc frumos, doamnă Președinte.

Doamnă secretar de stat,

Eu am două întrebări, de fapt.

În primul rând, vreau să vă spun că sigur noi vom vota pentru acest proiect de lege, care este extrem de important. Iar construcția interconexiunilor Vulcănești-Chișinău și stația Back-to-Back sunt priorități naționale.

Din păcate însă, datorită coliziunilor de legi... pe care dumneavoastră spuneți că nu există, timp de opt luni de zile nu s-a făcut nimic pentru avansarea acestor proiecte. Aceste coliziuni țin de faptul că Ministerul Finanțelor nu poate da garanție, iar infrastructura care se construiește nu poate fi gajată.

Întrebarea este: ce alte obstacole au fost identificate de către Guvern în calea implementării acestor două proiecte? Și cum ne puteți asigura că aceste interconexiuni vor fi construite exact în timpul pe care dumneavoastră l-ați stabilit, va fi realizat în timp.

Și, de asemenea, aș vrea să vă întreb: ce pași va întreprinde Guvernul pentru ca să oprească acumularea artificială a datoriilor pentru gazele consumate pe malul stâng al Nistrului? Pentru că noi suntem extrem de dependenți în acest moment de importurile de electricitate de la Cuciurgan.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, doamnă secretar.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Da, mulțumesc.

Eu am să rog colegul meu, Călin Negură, să intervină.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Negură,

Vă rog, la tribuna guvernamentală.

Domnul **Călin Negură** – *șef al Direcției politici în domeniul energetic din cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii:*

Bună ziua.

Stimate domnule deputat,

Nu avem o întârziere de opt luni de zile, după cum ați anunțat dumneavoastră, la implementarea acestui proiect. Componentele acestui proiect constau în construcția liniei electrice aeriene Vulcănești-Chișinău.

Documentația de licitație a fost deja elaborată și este la etapa coordonării cu Banca Mondială ca finanțator al acestei componente.

Ce ține de componenta stației Back-to-Back, consultantul lucrează, din septembrie 2019, la elaborarea pachetului de documente pentru licitație.

Urmează... acest proiect de lege vine în contextul în care să poată fi autorizate semnăturile „Moldelectrica” pentru a achita avansul către consultant. Însă consultatul lucrează la această documentație. Întârzieri nu avem. Proiectul urmează, conform planului, să fie realizat și dat în exploatare în primul trimestru al anului 2024.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Munteanu,

A doua întrebare aveți?

Vă rog și răspunsul la a doua întrebare.

Vă rog.

Domnul Igor Munteanu:

A doua întrebare am legat-o de creșterea rapidă a datoriilor pe malul stâng al Nistrului, care este legată de faptul că noi suntem extrem de dependenți de importul de electricitate de la Cuciurgan, în absența unei infrastructuri alternative, care ne-ar permite să ieșim la piața electrică europeană.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Negură,

Vă rog. Tribuna guvernamentală.

Domnul **Călin Negură**:

Da, în ceea ce ține de a doua întrebare, datoria malului stâng este o datorie a agentului economic de pe malul stâng către agentul economic S.A. „Moldovagaz”. Nu este o datorie publică.

Stoparea acumulării acestei datorii ține de inclusiv, aveți dreptate, de contextul creării surselor de alimentare cu energie, cu resurse energetice. Și acestea, de fapt, sunt eforturile noastre de a realiza, pentru a crea premise, pentru ca furnizorii alternativi să acceadă pe piața de resurse energetice a Republicii Moldova. Vorbesc de energia electrică și gaze naturale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Mulțumesc mult.

Скажите, пожалуйста, авторы проекта утверждают, что, согласно условию финансирования, с Asociația internațională pentru dezvoltare было установлено предварительное условие.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Ulanov,

Vă rog să vorbiți la microfon, că nu se aude nimic aici.

Domnul Denis Ulanov:

Авторы проекта утверждают, что, согласно условию финансирования, с Asociație internațională pentru dezvoltarea было установлено предварительное условие: подписание контракта перекредитования между Минфином и «Молдэлектрика».

Вопрос: в материалах не имеется проект этого контракта, нет понимания о условиях перекредитования. Какие именно условия перекредитования были поставлены как условия перекредитования, и т.д., и все, что связано с этим вопросом.

Пожалуйста, объясните.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Negură,

Vă rog.

Domnul Călin Negură:

În acordurile de finanțare între BERD, BEI, Banca Mondială și Banca Mondială cu Republica Moldova este menționat faptul că Ministerul Finanțelor va încheia acorduri de recreditare cu beneficiarul Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” exact în aceleași condiții de creditare, fără condiții adiționale.

Legislația națională prevede, conform Legii nr. 419/2006, obligațiunea Ministerului Finanțelor de a solicita garanții pentru aceste împrumuturi acordate beneficiarilor săi. Respectiv, în cazul dat, Întreprinderea de Stat

„Moldelectrica”, activele sale fiind sau ținând de domeniul public al statului, nu pot fi gajate. La fel, nici capitalul circulant nu este suficient pentru a garanta... a oferi această garanție.

În același timp, noi considerăm că Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, realizând o activitate de monopol natural, fiind total reglementată și care nu poate dispărea sub nicio formă, însăși activitatea acesteia reprezintă o garanție suficientă pentru rambursarea acestui împrumut.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Ulanov,

A doua întrebare, da.

Domnul Denis Ulanov:

Я попросил право на второй вопрос, вопроса нет, использую время для precizare.

Еще раз, госпожа докладчики... господа докладчики, извините, я не спрашивал по поводу необходимости этого, это понятно из информационной ноты, я спрашивал: где контракт, где проект договора? Как можно ознакомиться с условиями? Как можно голосовать за проект, когда отсутствует проект договора перекредитования непонятной суммы, условия, и так далее, и так далее? Этих материалов представлено не было.

Именно в этой связи фракция партии Шор воздержится от голосования по данному вопросу – из-за отсутствия транспарентной информации.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Dacă aveți ceva să adăugați, domnule Negură, vă rog.

Domnul Călin Negură:

Contractul de recreditare nu reprezintă partea acestui... acordurilor de finanțare. Contractul de recreditare se perfectează de către Ministerul Finanțelor într-un mod standard cu beneficiarul său, ulterior semnării acordurilor de finanțare sau ratificării acestora. Acestea au fost ratificate. Și în proiectul de lege este menționat, se face referință exact la legile prin care au fost ratificate și acestea au inclus acordurile de finanțare...

Eu am menționat în răspunsul anterior că condițiile de recreditare reprezintă exact aceleași condiții ca și condițiile de recreditare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Două întrebări. Prima întrebare. Fără doar și poate, este un proiect strategic – diversificarea surselor energetice, care trebuie să fie susținut. Dar întrebarea mea: în contextul eliberării Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării, să fie spus răspicat, în cadrul acestui proiect, statul are ceva obligații, garanții pe această întreprindere? La nivelul Ministerului Finanțelor, dacă există riscul ca neachitarea datoriilor urmează să fie acoperită din banii contribuabililor?

Doamna Iuliana Drăgălin:

Mulțumim.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Deci reieșind din faptul că Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” are venituri planificate garantate, riscul este minim.

Dar pentru... dacă este de adăugat ceva.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Negură,

Vă rog.

Domnul Călin Negură:

Cum am menționat anterior, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” realizează o activitate de monopol natural – transportul energiei electrice și este unica în această țară, care realizează acest tip de activitate. Riscul, practic, este zero, ținând cont de faptul că metodologiile tarifare astăzi acoperă toate costurile acestei întreprinderi, costurile justificate, evident, cu asigurarea unei marje de profitabilitate anuală. Respectiv, asta și reprezintă garanția rambursării acestui împrumut. De aceea considerăm că nu există riscuri ca această datorie, cumva, să fie transformată în datorie publică.

În același timp, adică ea va fi... ea este datorie publică, ținând cont de faptul că statul s-a împrumutat, dar, în același timp, agentul economic va rambursa către Ministerul Finanțelor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Slusari,

A doua întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

A doua întrebare, care derivă din prima. Cum comentați aviz negativ al Centrului Național Anticorupție?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Negură.

Domnul Călin Negură:

Da. Inițial, Centrul Național Anticorupție, examinând proiectul de lege, a interpretat că noi, prin proiectul de lege, dorim eliberarea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” de obligațiunea de rambursare. Dar, de fapt, solicităm sau promovăm un proiect de lege care eliberează Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” de garanția de rambursare, doar atât.

În acest context, ulterior, în consultările cu Centrul Național Anticorupție, a fost găsit un compromis de continuare a promovării acestui proiect de lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Năstase.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Dar întrebarea mea deja a fost pusă de colegii mei... se referea la avizul de la CNA.

Dar, în acest context, aș vrea, doamnă secretar de stat, să facem o mică redactare stilistică la denumirea acestui proiect, derogare cu titlu de excepție.

Deci cuvântul „derogare” (*voce nedeslușită*) înșăși noțiunea... cuvântul „derogare” înseamnă abatere excepțională de la o lege, este un pleonasm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Se acceptă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu cred că Comisia economie, buget și finanțe, când audiem raportul, discutăm și subiectul respectiv.

Următoarea întrebare – domnul Moțpan. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Chiril Moțpan:

Vă mulțumesc.

Întrebarea mea este, de asemenea, foarte simplă. Pe lângă faptul că CNA a dat un răspuns negativ, întrebarea s-ar cere: dar cine va achita, în caz că votăm acest proiect de lege, cine va achita, totuși, aceste datorii? Sau se va întâmpla ca în cazul Băncii de Economii și va trebui să achite statul?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Negură, (*Rumoare în sală.*)

Vă rog să aduceți o claritate.

Domnul Chiril Motpan:

Din ce fonduri și cine va rambursa acest credit, dacă, cumva, se votează azi?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Negură,

Vă rog.

Domnul Călin Negură:

Obligația rambursării acestui credit rămâne la Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” și rambursarea acestuia va fi realizată din veniturile reglementate ale acestei întreprinderi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Domnule Burduja,

Aveți și dumneavoastră o întrebare?

Domnule Burduja,

Vă rog.

Domnul Petru Burduja:

Doamnă Președinte,

Eu, cu toată iertarea, dar am vrut să impun oarecând de claritate în acest proiect, adică ce are loc de facto.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Acuș noi vă oferim cuvântul și oferiți toată claritatea.

Domnul Petru Burduja:

Bine. Pur și simplu, sunt unele întrebări eventuale, care o să mai apară...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Întrebări mai multe nu sunt la doamna secretar de stat.

Vă rog să luați loc.

Raportul Comisiei economie, buget și finanțe – domnul vicepreședinte Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim, doamnă Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la eliberarea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Prin ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, una din condițiile de intrare în vigoare a Acordului de finanțare a fost semnarea unui contract de gaj pentru garantarea rambursării împrumutului.

Însă, potrivit normelor legale privind dreptul întreprinderilor de stat/municipale de a gestiona bunurile domeniul public transmise lor în gestiune, întreprinderile de stat și întreprinderile municipale nu pot gaja bunurile domeniul public transmise în gestiunea întreprinderilor.

În acest context și în scopul onorării obligațiilor asumate, conform acordurilor de împrumut pentru realizarea proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, se propune eliberarea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare.

Proiectul de lege este avizat pozitiv de comisiile permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Urmare a examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu vot unanim, a decis susținerea proiectului de lege și propune aprobarea lui în lectura întâi și adoptarea în lectura a doua.

Stimați colegi,

Scurt pe doi deci, rețelele electrice, care trebuie interconectate cu țara vecină România, sunt rețele strategice și ele trebuie să aparțină statului Republicii Moldova, și nu unui agent economic, fie el de stat.

În cazul în care eventual un agent economic garantează aceste rețele electrice pentru rambursarea unui împrumut și el falimentează, înseamnă că Republica Moldova rămâne fără aceste rețele. Iată de ce este important ca garant să fie Ministerul Finanțelor, și nu un agent economic, chiar și dacă el este întreprindere de stat.

De aceea unii colegi au întrebat: unde este proiectul Acordului de împrumut? El nici n-a fost de facto prezentat, pentru că el trebuie să fie între două state vecine și nu între un agent economic și statul vecin.

Mulțumesc mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule președinte,

Nu aveți întrebări.

Stimați colegi,

Noi ne apropiem de ora votului, dar vă propun, dacă nu sunteți împotriva să votăm... să examinăm încă un proiect, care este sub nr. 67, ce ține de examenele de calificare profesională.

De acord?

Voci din sală:

De acord.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, doamna secretar de stat – doamna Grîu.

Voce din sală:

Nr. 216?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nr. 216. da, nr. 216. M-ați înțeles corect. Eu mă uitam mai sus.

Doamna Natalia Grîu – *secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:*

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Stimați membri ai Parlamentului,

Supun atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind anularea examenelor de calificare la finalizarea programelor de formare profesională tehnică, în anul de studii 2019–2020.

Stimați colegi,

Acest proiect de lege este elaborat în condițiile epidemiologice fără precedent din țara noastră. În contextul creat, până la data de 30 iunie 2020, procesul educațional în instituțiile de învățământ profesional tehnic a fost sistat.

Specificul acestei perioade martie – mai, mai ales pentru aceste tipuri de instituții de învățământ, se marchează printr-un accent deosebit desfășurării stagiilor de practică ale elevilor. În cadrul acestor stagii, elevii au ocazia să-și dezvolte abilitățile practice, iar lipsa de acces la acest tip de educație constituie un impediment foarte evident, pentru ca ei să poată accede spre evaluarea finală în cadrul examenelor de calificare.

Dacă vorbim, stimați deputați, în termeni de cifre, discutăm despre un număr de aproape 12 mii de absolvenți ai școlilor profesionale, colegiilor și centrelor de excelență, care reprezintă 87 de instituții de învățământ profesional tehnic din totalul celor 91, dintre care 5635 urmau să obțină certificatul de calificare și 6348 – diploma de studii profesionale.

În acest context, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării prezintă Parlamentului spre adoptare, prin derogare de la prevederile articolului 17 alineatul (1), articolului 62 alineatul (7) și articolului 63 alineatul (6) din Codul educației al Republicii Moldova, Legea cu privire la anularea examenelor, anularea organizării și desfășurării examenelor de calificare la finalizarea programelor de formare profesională tehnică și eliberarea certificatelor de calificare pentru elevi printr-o formulă specială, care include atât media de promovare a disciplinelor, cât și un accent semnificativ pe promovarea stagiilor de practică pentru acei elevi care au obținut medii mai mari sau egale cu „5”.

Pentru cei care nu au obținut această notă, precum și pentru restanțierii din anii precedenți, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va dispune organizarea examenelor de calificare în cadrul unei sesiuni ulterioare, desfășurarea căreia va fi stabilită ulterior de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Stimați parlamentari,

În acest context, dat fiind avizul pozitiv al Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Finanțelor, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, propun respectuos să susținem această lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, doamnă secretar.

Voce din sală:

În două lecturi?

Doamna Natalia Grîu:

Două lecturi, da, în două lecturi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Este comisia de profil, care o să propună în două sau trei lecturi, mai știu eu.

Aveți întrebare.

Domnule Ulanov,

Vă rog.

Domnul Denis Ulanov:

Mulțumesc mult.

Ситуация сложная, правда, пандемия... все понятно, но каким-то образом постарались власти приспособить онлайн-обучение, это вообще отдельная история, прямо целую книгу можно написать о том, как это происходило.

Почему надо аннулировать экзамены? Мы говорим о профессиях, о людях, которые будут работать в разных областях. В чем смысл аннулирования? До сих пор непонятно, непонятно не в теории и не в практике. Почему нельзя отложить экзамены на несколько месяцев или придумать иные формы? Мы живем в XXI-м веке, а некоторые сидящие здесь, в зале, уже и в XXII-м. Поэтому можете объяснить логику ваших действий? По какой причине необходимо отменять экзамены, если можно их отложить?

Doamna Natalia Grîu:

Mulțumesc, domnule deputat Ulanov, pentru această întrebare pertinentă și corect punctată.

Într-o logică firească, orice început are și un sfârșit. Și procesul educațional se încadrează în anumite limite cronologice. Acești copii, care finalizează programe, mulți dintre ei au aspirații de a accede la următoarea treaptă de școlaritate. De exemplu, au finalizat școala profesională și pot să accedă la colegiu sau de la colegiu la universitate. Prin urmare, acești copii au nevoie să finalizeze etapa de studiu sau formarea profesională la care aceștia au acces.

Totodată, nu avem nici o garanție a faptului că într-o lună sau două, sau trei s-ar putea modifica, sau am putea avea alte condiții pentru a organiza sesiunea examenului de calificare.

Totodată, vreau să vă specific că toți acești copii, indiferent de forma de învățământ care au avut-o, că au învățat doi ani, trei ani sau patru ani, semestrial au beneficiat de stagii pedagogice pentru care ei au notă. Deci ei n-au avut... nu sunt beneficiarii doar ai unui sistem academic.

Specificul învățământului profesional tehnic include în mod obligatoriu stagiul de practică, pentru care acești copii au notă. În media pe care ei o vor obține, 0,7 la școlile profesionale și 0,6 la colegii și centre de excelență, este calculat în baza stagiilor de practică pe care acești copii absolvenți le-au realizat.

Prin urmare, noi nu putem tergiversa mai mult decizia cu privire la soarta acestor copii și nu ne-am dori ca într-un mod discriminatoriu să-i tratăm și să-i punem sub semnul unei incertitudini cu privire la ziua de mâine, mai ales că vedeți și dumneavoastră cât de sumbre sunt rezultatele zilei de astăzi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare.

Domnul Denis Ulanov:

10 секунд – precizare.

Вы все равно не убедили и не убедите. Почему всей стране можно выходить на работу, работать... Парламент работает с большими коронавирусами в зале, и так далее, и так далее, а студентам, закончившим вузы и профессиональные училища, нельзя, с соблюдением норм социальной дистанции и всех требований Комиссии по чрезвычайному положению и общественному здоровью, сдавать экзамены? Вы...

Doamna Natalia Grîu:

У меня есть еще аргументы, господин Уланов.

Domnul Denis Ulanov:

Давайте второй вопрос, и тогда...

А как быть с теми задолжниками, которые не сдали экзамены в прошлом году и хотят сделать это в этом? Вы не высказываетесь по ним, что с ними?

Doamna Natalia Grîu:

Domnule deputat,

Încă un argument foarte important. Deci specificul evaluării în învățământul profesional tehnic este diferit de cel de la examenul de bacalaureat. Dacă la examenul de bacalaureat responsabilitatea și-o asumă ministerul și noi coordonăm, organizăm centre de bacalaureat, responsabilitatea conform Regulamentului din 2018 pentru organizarea examenelor de calificare aparține directorului instituției de învățământ. Adică, directorul de colegiu, de școală profesională, de centru de excelență, pe umerii lui stă responsabilitatea să organizeze.

Examenul de calificare când se organizează, se constituie dintr-o echipă... comisie de evaluare din 5 membri. 2 dintre acești membri, președintele comisiei de evaluare și un membru, sunt invitați din piața muncii. Și sigur că noi am avut dialog cu foarte, foarte multă lume. Deci nu vor să riște nici cei din piața muncii și nici alții. Punem într-un risc foarte mare aceste multiple comisii și noi avem peste 150 de specialități și meserii, la moment.

Deci punctul 44 din Regulament prevede că toată responsabilitatea o poartă directorul instituției de învățământ, iar directorii noștri nu sunt pregătiți. Asta ar mai însemna dotare, capacitate, condiții de desfășurare și ar fi cumva laș din partea noastră să punem pe umerii lor această corvoadă,

pentru care noi încă nu avem răspuns. Adică la nivel de stat am anulat bacalaureatul, dar la nivel de instituție: vă punem sarcina să organizați.

Deci acesta este încă un lucru pe care noi l-am luat în considerare și care credem că constituie încă un argument, precum și poziția exprimată de colegii din sectorul acesta al pieții muncii, care nu vor să vină să riște.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă secretar.

Următoarea întrebare – domnul Odnostalco.

Doamna Natalia Grîu:

Doamnă Președinte,

Și nu am răspuns la a doua întrebare a domnului deputat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Natalia Grîu:

Deci din sesiunea precedentă noi avem 55 de restanțieri, la acest număr de restanțieri punem mâna franc pe inimă și recunoaștem și numărul celor care sunt pe lângă penitenciare, în cadrul a 9 instituții de învățământ. Pentru acești restanțieri, 55 la număr, noi vom organiza sesiune separată, dar specificul este că examenul se organizează de către instituția de învățământ și în funcție de evoluția pandemiei și de cât de pregătită este instituția de învățământ, la momentul în care instituția va fi pregătită noi vom putea... deci instituția va putea organiza și desfășura acest examen. Asta înseamnă că nu avem perioadă unică când se organizează examenul de calificare.

Fiecare centru de excelență sau colegiu, sau școală profesională este, domnule deputat, în drept să decidă în momentul în care el va avea această posibilitate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă secretar.

Domnul Odnostalco – următoarea întrebare.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Спасибо, госпожа Председатель.

Уважаемая госпожа госсекретарь!

У меня вопрос не конкретно к обсуждаемому субъекту, но очень близко. В 2016 году, по инициативе нашей фракции, Конституционный суд принял нашу позицию о том, что плата за аренду учебников взимается незаконно для учеников обязательного школьного образования. Было несколько проектов законов... вот, вы уже узнаете. Вот так все узнают, и никто авиз не дает.

Doamna Natalia Grîu:

Я не просто так.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Значит, последний проект закона был зарегистрирован 12.07.2019 года, чтобы просто поменять закон в соответствии с решением Конституционного суда, и до сих пор нет авиза. Звоню одним, вторым звоню, ну... все очень тяжело. Вот официально к вам обращаюсь: сделайте что-то там, чтобы этот авиз был.

Денги на это есть, уже...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, este clar.

Doamna Natalia Grîu:

Domnule deputat,

Mulțumesc foarte mult pentru această întrebare.

Și vreau să vă spun că în funcția pe care o exercit acord o atenție deosebită problemei asigurării cu manuale calitative a elevilor atât în învățământul general, cât și în învățământul profesional tehnic. Apropo, că vorbim despre o lege cu referire la învățământul profesional tehnic în care, pur și simplu, copiii nu sunt asigurați, contrar, cumva, legii.

Și n-o să-mi dea voie să mint colegul meu care este aici, în sală, că din acest an, astăzi chiar domnul ministru Igor Șarov a aprobat modificări la Regulamentul cu privire la evaluarea manualelor școlare și cei 8500 de copii, care au discipline din planul-cadru de bază limba română, matematica, istoria, vor fi încadrați în sistema de închiriere și vor beneficia de manuale școlare.

Credeți-mă că pe acest segment avem o strategie și acordăm foarte multă atenție acestui subiect, poate în detrimentul și nefiind foarte apreciat de editori la etapa respectivă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Domnul Vladimir Odnostalco:

Госпожа госсекретарь,

Я верю вам, я знаю обо всех стратегиях, я понимаю об изношенности учебников в течение пяти лет, я знаю, что в этом году у нас огромное количество учебников, которые нужно изготавливать и доизготавливать по новым предметам, и так далее, и тому подобное, и это огромная работа выпала именно на этот учебный сезон. Но я прошу

об одном – за год рассмотреть авиз, он уже готов, он с 2017 не изменялся, я точно знаю, спросите там у ответственных.

Просто подготовьте, чтобы Лебединский, как председатель комиссии, мог на следующей неделе включить это во второе чтение, и мы на пленуме провели бы это через второе чтение. Два с половиной месяца осталось до начала учебного сезона.

Спасибо.

Doamna Natalia Grîu:

Cu toată deschiderea, desigur.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Ciobanu Maria.

Doamnă Ciobanu,

Aveți întrebare?

Doamnă Ciobanu,

Vă rog.

Doamna Maria Ciobanu:

Eu vă rog, doamnă Președinte, să supuneți votului aplicarea articolului 108. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Cine este pentru aplicarea articolului 108, vă rog să votați.

Doamnă secretar de stat,

Vă rog să luați loc.

Mulțumim.

Dați să le dăm voie la comisie să prezinte raportul.

Comisia.

Vă rog, domnule Lebedinschi.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.
Doamne ferește.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Și eu așa spun. (*Râde.*)

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Îmi dați voie să prezint raportul din data de 10 iunie 2020.

În urma dezbaterilor, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, cu votul unanim al membrilor prezenți în ședință (11 „pro”), propune proiectul de Lege nr. 216 din 4 iunie 2020 spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului în două lecturi.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu sunt.

Stimați colegi,

Am ajuns la ora votului, chiar și am depășit puțin timpul cu 8 minute, dar așa am convenit cu dumneavoastră.

Se supune votului, haideți să începem cu ultimul proiect dezbătut, proiectul nr. 216 din 4 iunie 2020.

Rog, fracțiunile, să revină deputații în sală.

Pentru prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Prima lectură.

Majoritatea deputaților sau chiar unanim.

Acum se supune votului pentru adoptare, conform raportului comisiei de bază, în lectura a doua proiectul nr. 216 din 4 iunie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 26.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 26.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

Cu 75 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.
(*Rumoare în sală.*)

Stimați...

Stimați colegi,

Давайте будете ругаться потом. (*Rumoare în sală.*)

Sectorul nr. 2,

Vă rog să-i mai numărați o dată.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уважаемые коллеги,

Подымайте, пожалуйста, руку.

Господин Сырбу,

Вы смотрели в телефон, когда шло голосование, и я смотрю.
(*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Câți sunt în sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 33.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 33.

Așa. 28 plus 33 și plus 21.

Cu 82 de voturi...

Stimați colegi,

Vă rog, gata, terminați.

Cu 82 de voturi, proiectul, oricum, a fost votat în lectura a doua.

Următorul proiect care se supune votului, stimați colegi, este proiectul nr. 152, fiți atenți, din 16 aprilie 2020, Proiectul

acordului cu „Deșeuri solide”. Se propune pentru a fi aprobat în prima lectură acest proiect nr. 152 din 16 aprilie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Prima lectură.

Unanim.

Și lectura a doua, vă rog.

Cine este pentru a fi votat în lectura a doua acest proiect nr. 152 din 16 aprilie 2020, rog să votați.

Sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 37.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Plus 37.

Și sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Plus 19.

Cu 84 de voturi, proiectul a fost... (*Rumoare în sală.*)

A? Stați, stați, stați.

Noi am votat în prima lectură ori a doua?

A doua lectură.

Cu 84 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Următorul proiect, proiectul nr. 184 din 14 mai 2020, „Moldelectrica”.

Prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea.

Comisia a propus pentru votare și în lectura a doua.

Cine este pentru a fi votat acest proiect nr. 184 din 14 mai 2020 în lectura a doua, rog să votați.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

Mie mi se pare că toți unanim au votat.

N u m ă r ă t o r i i:

Nu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu?

Sectorul nr. 2,

Vă rog să ridicați mâinile încă o dată sus, sus, sus. Cine n-a votat să-i vedem că n-au votat.

N u m ă r ă t o r i i:

– 29.

– 30.

Și domnul Slusari.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 30?

N u m ă r ă t o r i i:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 30.

N u m ă r ă t o r i i:

– 30.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 18.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 18.

Cu 76 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Următorul proiect care se supune votului este proiectul nr. 144 din 2 aprilie 2020.

Prima lectură, nr. 144 din 2 aprilie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor sau chiar unanim, dacă nu mă greșesc.

Comisia a propus doar prima lectură. Doar prima lectură.

Următorul proiect este proiectul nr. 85 din 27 februarie 2020, Codul muncii.

Cine este pentru a fi aprobat proiectul nr. 85 din 27 februarie 2020 în prima lectură, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Comisia a propus doar prima lectură. Prima lectură.

Stimați colegi,

Acestea sunt proiectele pe care noi le-am votat.

Acuma vreau să vă întreb, fiindcă noi mai avem subiecte multișoare pe ordinea de zi: vreți să muncim mai departe? Facem o întrerupere de vreo 15 minute? Să treacă oleacă de aer prin... Nu?

Ora votului la ce oră să punem? La 20.00?

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Încă o dată vreau să ajungem la o înțelegere.

Stimați colegi,

Continuăm ședința astăzi?

Cine este pentru a continua ședința astăzi, rog să votați.

Majoritatea oricum a voturilor.

Stimați colegi,

Haideți să mai examinăm în decurs de... până la 19.30. (*Rumoare în sală.*)

Haideți să le dăm voie, cine stă. Eu de aceasta și vreau, ca celor din loja Guvernului să le dăm voie să plece.

Dați-mi voie numai să mă clarific aici cu toate subiectele care sunt.

Ora votului, la 19.30.

Următorul subiect din partea... este subiectul nr. 67 din 20 februarie 2020. Guvernul – Ministerul Economiei, doamna Drăgălin, secretar de stat.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Stimați deputați,

Se propune spre examinare proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea cu privire la organizarea și desfășurarea activității

turistice în Republica Moldova, Legea cu privire la patenta de întreprinzător).

Scopul proiectului constă în facilitarea activității mediului de afaceri din domeniul turismului, precum și implementarea recomandărilor Cărții Albe pentru reforma cadrului normativ-regulatoriu al industriei turismului în Republica Moldova.

Principalele modificări se referă la excluderea anumitor prevederi obligatorii, care sunt considerate drept bariere în activitate, precum și simplificarea unor condiții în activitatea mediului de afaceri din domeniul turismului, și anume: excluderea obligativității modelului contractului turistic; excluderea modelului sau obligativității utilizării voucherului turistic; excluderea perfectării asigurării de călătorie doar prin intermediul agențiilor de turism și tur operatorilor; excluderea pregătirii profesionale a angajaților doar din domeniul turismului; excluderea obligativității clasificării după nivel de confort pentru structurile de primire turistică cu funcțiuni de deservire a mesei. Și oferirea ghizilor de turism caselor rurale, dar și a prestatorilor de unele servicii de agrement din cadrul programelor turistice, a posibilității de a activa în baza patentei de întreprinzător, precum și altele.

Prezentul proiect nu are impact negativ nici asupra mediului de afaceri, nici asupra bugetului de stat, are doar impact pozitiv pentru că... și poate fi evidențiat prin mai multe aspecte: majorarea veniturilor ulterioare la bugetul de stat și sporirea atractivității privind inițierea afacerilor în domeniul turismului.

Proiectul de lege a fost discutat pe larg și susținut de principalii participanți la procesul turistic, reprezentanți ai autorităților publice, mediul de afaceri, asociațiile de branșă, mediului academic, avizele cărora au fost luate în considerare la perfectarea variantei finale a proiectului. Sumând cele expuse, rugăm, stimați deputați, susținerea proiectului vizat.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă secretar de stat,

Nu aveți întrebări. Nu, aveți.

Domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Vă mulțumesc mult.

Очень коротко. Даже не вопрос, а замечание. У вас есть предложения по изменению 344 статьи Codul contravențional без того, чтобы была установлена минимальная или максимальная сумма штрафа.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Noi am luat în considerare acest aspect.

Domnul Denis Ulanov:

Hotărârea Curții Constituționale.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Pe care dumneavoastră mi l-ați menționat la comisie. Și el a fost luat în considerare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Alte întrebări nu sunt.

Mai aveți, domnule Ulanov, a doua întrebare?

Deconectați microfonul, vă rog.

Următorul, prezintă... Trebuie să fie prezentat raportul Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnule Burduja,

Vă rog.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi deputați,

Comisia economie buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova, și informează următoarele.

Proiectul de lege este propus în scopul facilitării activității de întreprinzător din domeniul turismului, prin implementarea recomandărilor incluse în Cartea Albă pentru reforma cadrului normativ-regulatoriu al industriei turismului din Republica Moldova.

În acest scop, se propune modificarea Legii nr. 93 cu privire la patenta de întreprinzător prin completarea genului de activitate de bază în bază de patentă de întreprinzător, cu activitățile de prestare a serviciilor turistice de către ghizii turistici, proprietarii de case rurale și de participanții în cadrul programelor și evenimentelor turistice.

Proiectul de lege supus examinării este avizat de comisiile permanente ale Parlamentului și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, fiind însoțit de raportul de expertiză anticorupție.

Urmare a examinării proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, Comisia economie buget și finanțe propune spre aprobare în prima lectură prezentul proiect.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Coraport – Comisia... agricultură, industrie alimentară, domnul... mediu și dezvoltare regională, domnul Ciubuc.

V-am atribuit tot ce este posibil mai bun pe lume.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Îi semn bun.

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlul de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și informează despre următoarele.

Proiectul de lege nominalizat este propus în scopul sporirii atractivității inițierii afacerilor în domeniul turismului rural, în rezultatul simplificării condițiilor de activitate și diversificării ofertelor turistice.

În cadrul dezbaterilor, membrii comisiei prezenți la ședință au constatat că prevederile proiectului de lege vor impulsiona dezvoltarea turismului rural ca formă alternativă de turism. Turismul rural se consideră printre cele mai dinamice forme de călătorie, constituind avantaje atât pentru turiști, cât și pentru localitatea gazdă, contribuind astfel la creșterea rolului serviciilor în viața economică de la sate. Investițiile în turismul rural au ca efect creșterea productivității economice locale, îmbunătățind astfel nivelul de trai și calitatea vieții.

Acest fapt se aliniază priorităților politicilor de dezvoltare regională ce țin de susținerea dezvoltării sectorului privat, în special în regiunile rurale și sporirea atractivității turistice.

În contextul celor relatate, Comisia mediu și dezvoltare regională, cu votul majorității membrilor săi – 5 voturi „pentru”, iar 1 deputat s-a abținut de la vot, propune proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 67 din 20 februarie 2020 spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Următorul raport – domnul Bolea. Comisia juridică... Coraport – Comisia juridică, numiri și imunități.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative și expune următoarele.

Proiectul este inițiativă legislativă a Guvernului și are drept scop facilitarea mediului de afaceri în domeniul turistic.

Astfel, se propune modificarea următoarelor legi: Legea nr. 93 cu privire la patenta de întreprinzător; Legea cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova; Codul contravențional; Legea cu privire la comerțul interior. *(Gălăgie în sală.)*

Proiectul a fost avizat de către Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

În cadrul dezbaterilor în comisie, a fost formulată următoarea propunere. La articolul III, punctul 2, cuantumul sancțiunilor propuse la articolul 344 să fie corelate cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale... Curții Constituționale din 2016 și nr. 10/2018, prin care Curtea s-a expus asupra sancțiunilor relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a pedepsei.

Comisia, cu votul majorității membrilor, propune Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 67 din 20 februarie 2020.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Următorul proiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 311 din 16 decembrie 2019, lectura a doua.

Raportul Comisiei agricultură și industrie alimentară.

Domnule Mudreac,

Vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 312 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora și comunică următoarele.

Proiectul a fost prezentat de Guvern și are ca obiect de reglementare operarea unor modificări la Legea nr. 312, lege care, în linii generale, stabilește cadrul legal de organizare, recunoaștere și funcționare a grupurilor de producători agricoli.

Proiectul de lege a fost aprobat în prima lectură în ședința plenară din 10 martie 2020 și se referă, în linii generale, la condițiile pe care trebuie să le întrunească actele de constituire a grupurilor de producători, eliminarea situațiilor în care un producător agricol poate fi membru a mai multor grupuri de producători, structurarea produselor pentru care se constituie grupurile de producători, comercializarea acestor produse, reglementările privind acordarea sprijinului financiar, dar și sancționarea acelor grupuri de producători agricoli, care au obținut sprijin financiar de la stat, în caz de depistare a unor nereguli.

Toate propunerile și obiecțiile ce țin de ordin tehnico-juridic și de rigoare redacțională au fost sistematizate și examinate pentru lectura a doua, fiind reflectate în sinteza rezultatelor examinării și în proiectul de lege redactat, care sunt părți integrante ale prezentului raport.

Ca urmare a dezbaterilor, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, înaintează proiectul de Lege nr. 311 pentru modificarea Legii nr. 312 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora spre adoptare în a doua lectură, ca lectură finală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule președinte.

Nu aveți întrebări.

Trecem la următorul subiect, subiectul nr. 154 din 16 aprilie 2020.

Din partea Guvernului – doamna secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii, doamna Drăgălin.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Onorată asistență,

Prezint proiectul de Lege pentru modificarea articolului 1 din Legea nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”.

Proiectul este elaborat întru executarea Hotărârii Curții Constituționale pentru controlul constituționalității, potrivit căreia s-a declarat neconstituțională Legea nr. 17/2019 pentru modificarea articolului 1 din Legea nr. 26 privind Zona Economică Liberă „Bălți”, adoptată prin angajarea răspunderii de către Guvern.

Astfel, totodată, conform normelor stipulate, Guvernul, într-un termen, prezintă un proiect de Lege cu privire la abrogarea actului normativ sau unei părți ale acestuia, care au fost declarate neconstituționale.

În sensul celor expuse mai sus, se impune elaborarea și prezentarea acestui proiect de lege, care va abroga legea declarată neconstituțională și va înlătura consecințele juridice prin reintroducerea prevederilor respective în actele legislative.

Rugăm susținerea proiectului dat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Doamnă secretar,

Nu aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia economie, buget și finanțe.

Domnule Burduja,

Vă rog să prezentați raportul comisiei.

Domnule Burduja,

Vă rog.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea articolului 1 din Legea nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Comisia susține conceptual prezentul proiect de lege, iar pentru lectura a doua, în contextul avizului Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, se propune ca preambulul proiectului de lege să fie expus în felul următor: „Parlamentul adoptă prezenta lege organică.”

Pornind de la cele menționate și ținând cont de avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, comisia susține proiectul de lege și îl propune Parlamentului spre aprobare în prima lectură, iar în cazul în care nu vor fi obiecții și propuneri, spre examinare și în lectura a doua, ca fiind finală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu aveți întrebări.

Vă rog să... am vrut să zic să luați loc... sunteți pe loc.

Următorul proiect este nr. 237 din 22 octombrie 2019, inițiativa domnului Munteanu.

Domnul Igor Munteanu:
Stimată doamnă Președinte,
Distinși colegi, *(Gălăgie în sală.)*

Am o bucurie specială să prezint acest proiect de lege, care ține de crearea, constituirea unei subzone economice libere în partea stângă a Nistrului, în zona raionului Dubăsari, localitatea Pîrîta. De ce sunt atât de bucuros? Pentru că această subzonă economică liberă este cerută de populație, poate crea beneficii reale de creare a locurilor de muncă, poate da un impuls la creșterea economică și poate să construiască ceea ce s-a demonstrat că poate să dezvolte zonele economice libere în Republica Moldova.

Aș vrea să vă aduc la cunoștință, celor care poate nu sunt atât de familiarizați cu tematica zonelor economice libere, că valoarea totală a investițiilor în cadrul ZEL-urilor pe parcursul întregii lor activități, doar în anul 2018 a constituit circa 402 milioane de dolari investiții străine. Ponderea investițiilor zonelor economice libere în totalul investițiilor în economie în anul 2018 a fost de circa 28%.

În anul 2018, valoarea totală a mărfurilor produse și serviciilor prestate în zonele economice libere din Republica Moldova a constituit circa 11,5 miliarde de lei, din care peste 10,1 miliarde de lei a constituit producție industrială.

Zonele economice libere reprezintă HUB-uri industriale de care trebuie să fim mândri, pentru că cele mai importante întreprinderi, conerne internaționale consideră Republica Moldova un loc, o destinație atractivă. În ciuda tuturor deficiențelor noastre legate de competitivitate redusă, în ciuda problemelor existente legate de forță de muncă, adeseori deficitară, în ciuda problemelor legate de corupție, totuși, zonele economice libere din Republica Moldova, bucurându-se de un regim facilitat, atrag investiții străine.

Vreau să spun că... în privința exporturilor din zonele economice libere, în 2018, exporturile au constituit circa 9,3 miliarde de lei, în creștere cu 53% față de anul 2017. Ponderea exporturilor ZEL în totalul exporturilor țării a constituit circa 21% față de 13% în anul 2017.

Vă dau aceste cifre, pentru ca să înțelegeți că extinderea subzonelor economice libere sub leadership-ul și sub inițiativa, în special, a Zonei Economice Libere de la Bălți a produs o adevărată revoluție economică pe care noi trebuie s-o menținem, trebuie s-o încurajăm, trebuie să construim politici, care să atragă businessul actual. *(Gălăgie în sală.)*

Avem... atunci când am început lucrul asupra constituirii acestei subzone economice libere, de fapt, demersul a venit din partea populației locale și a persoanelor cu inițiativă din raionul Dubăsari, atunci am constituit... am dat curs la un studiu de fezabilitate. Mă bucur că acesta a fost

acceptat imediat de Ministerul Economiei și Infrastructurii. A durat 10 luni de zile până la momentul în care am această plăcere de a prezenta proiectul de lege.

De asemenea, apreciez faptul că Ministerul Economiei și Infrastructurii, în cele din urmă, a dat un aviz pozitiv, pentru că nu este o altă politică mai bună decât politica de deschidere a locurilor de muncă, de orientare de la problemele reale ale populației.

Eu vreau să vă spun dacă această subzonă economică liberă se va deschide la Dubăsari, asta va însemna și un stimulent important pentru politicile de reintegrare ale Republicii Moldova, un instrument clar economic pentru ca populația, cetățeni ai Republicii Moldova din stânga Nistrului, să se simtă luați în considerație, să se simtă că politicile economice ale statului sunt îndreptate și asupra nevoilor lor.

Toate datele legate de această subzonă economică liberă, cele geografice, geometrice, teritoriale, geodezice și potențialul pe care-l poate deschide această subzonă economică liberă, deja vă sunt cunoscute, pentru că ele sunt... au fost anexate la acest proiect de lege.

Vă încurajez să votați acest proiect de lege, eventual, în prima și a doua lectură, pentru ca chiar începând cu zilele următoare, populația acestei regiuni, populația din Dubăsari, dar și alte raioane din stânga Nistrului, să înțeleagă că Republica Moldova are un instrument de transformare a situației economice din această regiune și că Republica Moldova poate să aibă viziune de dezvoltare industrială.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Nu aveți întrebări.

Comisia economie, buget și finanțe... deputații, pur și simplu, au obosit, eu înțeleg.

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim, doamnă Președinte.

Stimați colegi deputați,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru completarea articolului 1 din Legea nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul Igor Munteanu, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop crearea în cadrul Zonei Economice Libere „Bălți” a unei subzone pe un teren cu suprafață de 7,5 ha amplasat în extravilanul satului Pîrîta, raionului Dubăsari.

Comisia susține conceptual proiectul de lege, iar pentru lectura a doua în contextul avizului Guvernului Republicii Moldova, care este pozitiv și informațiilor primite de la autoritățile locale, se propune concretizarea normei fiind expusă în următoarea redacție: „Două terenuri – de 2,9892 ha, cu numărul cadastral 3842101685 și de 8,0316 ha, cu numărul cadastral 3842108292, amplasate în extravilanul satului Pîrîta, raionul Dubăsari.”

Totodată, se propune ca Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, să asigure aprobarea actelor normative necesare pentru executarea prezentei legi.

Comisia constată existența documentelor necesare pentru crearea subzonei, și anume: studiul de fezabilitate, decizia autorității administrative-teritoriale, acceptul administrației Zonei Economice Libere „Bălți” și avizul pozitiv al Guvernului.

Pornind de la cele expuse și ținând cont de avizele pozitive ale comisiilor permanente, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, comisia susține proiectul de lege și îl propune Parlamentului spre aprobare în prima lectură. În cazul în care nu vor fi obiecții și propuneri spre examinare, se propune să fie votat și în lectura a doua, ca fiind finală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Întrebări nu aveți.

Următorul subiect pentru examinare este subiectul nr. 137 din 26 martie 2020.

Din partea Guvernului, prezintă doamna Nina Dosca, vicepreședinte al Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Doamnă Dosca,

Vă rog.

Doamna Nina Dosca – *vicepreședinte al Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare:*

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Voi fi foarte succintă referitor la proiectul care vreau să-l prezint.

Necesitatea acestui proiect derivă din implementarea Acordului de Asocierie, și anume în Planul de acțiuni este specificat că până în septembrie 2019 acest proiect trebuia să fie aprobat, deoarece el vizează transpunerea în legislația națională a Regulamentului European ce vizează instituțiile de credit... de rating de credit, care au început a fi reglementate datorită crizei

care a avut loc în 2007–2008. Și anume în 2009 a apărut Regulamentul Uniunii Europene care se numește agențiile de rating de credit.

Dacă să ne referim succint la proiect, încă o dată repet, vizează modificarea la două legi: Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare, unde se stabilește dreptul comisiei de a reglementa și înregistra aceste companii sau agenții de rating de credit; și a doua lege este Legea privind piața de capital, unde se prevede nemijlocit care va fi procedura de înregistrare a acestor agenții de rating de credit, ce documente trebuie să prezinte, principiile generale de activitate și, nemijlocit, în ce caz poate fi refuzată eliberarea unei astfel de autorizații.

Proiectul dat a trecut toată procedura prevăzută de legislație, a fost supus avizării de către toate instituțiile interesate și toate avizele sunt pozitive. Au fost luate în considerație toate obiecțiile și propunerile care au îmbunătățit proiectul și deoarece, încă o dată repet... că el nemijlocit ține de executarea Acordului de Asociere, rog ca acest proiect să fie susținut în ambele lecturi.

Dacă să ne referim la ce bun ar servi aceste agenții. În practica internațională sunt 3 agenții cu renume: „Moody's”, „Standard”, „Fitch”, care, nemijlocit, acordă rating-uri atât la instrumente financiare, cât și la rating-urile de țară. În ceea ce noi propunem, va fi acordarea rating-ului de credit pentru acele instrumente financiare care au posibilitate să circule pe piața de capital din Republica Moldova.

Și cui îi va fi de folos aceste rating-uri? Nemijlocit, rating-urile, de obicei, se utilizează de către creditorii emitenți, guverne, debitori, pentru a adopta corect o decizie de investiții sau se utilizează de către organisme de plasament colectiv valori mobiliare, companiile de asigurare, instituțiile de credit, pentru a-și forma fondurile care să-și acopere riscurile sau marjele de solvabilitate.

Dacă sunt întrebări, sunt gata să răspund.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Aveți o întrebare până când – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă raportor,

Vă mulțumim.

Într-adevăr, este un proiect de lege necesar. Vreau să întreb dacă Guvernul până acum a solicitat serviciile unei agenții de rating, în special, în perspectiva plasării eurobondurilor, da? Și dacă știți care ar fi costul sau comisionul perceput de agenție?

Doamna Nina Dosca:

Cu părere de rău, nu fac parte din Guvern. Sunt... deoarece în planul de acțiuni al Guvernului responsabil de elaborarea acestei legi a fost Comisia Națională a Pieței Financiare, eu astăzi vorbesc din partea autorului.

Da, într-adevăr, dacă Guvernul ar emite instrumente financiare cum sunt eurobondurile sau obligațiunile, atunci ea poate să apeleze la o agenție de rating ca să îi acorde ratingul la aceste instrumente financiare pentru a atrage investitori calificați, dar nu este obligatoriu. Dar un investitor calificat tot timpul o să se conducă anume de... dacă există ratingul... de ce rating este acordat acestor instrumente financiare sau țării respective.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Aveți a doua întrebare?

Nu mai aveți întrebări.

Doamnă Dosca,

Vă rog să luați loc.

Rog, raportul Comisiei economie, buget și finanțe – domnul Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim frumos, doamnă Președinte.

Stimați colegi deputați,

Proiectul de lege are drept scop executarea prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană; Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană în perioada 2017–2019; Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancale pe anii 2018–2022; precum și a Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020–2023, conform cărora CNPF este responsabilă de transpunerea în legislația națională a Regulamentului Uniunii Europene al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2019 privind agențiile de rating de credit.

Astfel, prevederile proiectului de lege reglementează activitatea agențiilor de rating de credit pe piața de capital, fiind stabilite prevederi referitoare la înregistrarea și supravegherea agențiilor de rating de credit și cerințe generale privind activitatea agențiilor de rating de credit.

Centrul Național Anticorupție și Centrul de Armonizare a Legislației au prezentat, respectiv, Raportul de expertiză anticorupție și Declarația de compatibilitate asupra proiectului de lege. Propunerile înaintate au fost luate în considerare de către autor la etapa definitivării proiectului de lege.

Propunerile și obiecțiile parvenite au fost sistematizate și examinate fiind reflectate în sinteza rezultatelor examinării lor, care este parte

integrantă a raportului comisiei. Proiectul de lege a fost redactat și este parte integrantă a raportului comisiei.

Reieșind din cele relatate, Comisia economie, buget și finanțe, în cadrul ședinței, a decis să propună plenului Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de lege redactat în prima și a doua lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Întrebări nu aveți.

Următorul subiect de pe ordinea de zi...

Da, domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Doamnă Președinte,

În toată harababura aceasta care s-a întâmplat cu Legea ONG-urilor am impresia că s-a strecurat o eroare, s-a scăpat un cuvânt. Eu cred că este necesară lectura finală la acest proiect, de aceea, pentru stenogramă, vreau să dau citire textului primei propoziții de la articolul 6 alineatul (5). Și atunci când o vom vota în lectură finală să ținem cont.

Deci textul final ar trebui să fie următorul: „În perioada campaniei electorale organizația necomercială nu poate presta gratuit servicii și/sau susține material sau gratuit concurenții electorali și nu poate face agitație electorală.”

Doamna Zinaida Greceanîi:

Haideți să vedem. O să ajungem la lectura finală... Mai redactați acolo, voi până mâine o să mai inventați ceva. Eu nu sunt împotriva.

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Următorul subiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 32 din 6 februarie 2020.

Autor – domnul Vladimir Bolea.

Domnul Vladimir Bolea:

Doamnă Președinte,

Mult stimați colegi,

Vă aduc atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu nr. 32, înregistrat în data de 6 februarie 2020. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri publice este o prioritate economică și socială a țării. La momentul actual, în Republica Moldova, cu susținerea partenerilor de dezvoltare, se implementează un vast program de îmbunătățire a drumurilor publice naționale și locale.

Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor naționale se efectuează în conformitate cu prevederile Strategiei de transport și logistică pe anii 2013 – 2020. Actualmente, în lucru se află peste 400 de kilometri de drumuri naționale de importanță majoră. În anul curent au fost lansate, până la pandemie, cu siguranță, conform proiectului de buget, construcția și reabilitarea a 300 de kilometri de drum.

Cele mai voluminoase lucrări de executare pe Drumul Expres M3 Chișinău – Giurgiulești – frontiera României, R1 Chișinău – Ungheni – frontiera României, R6 Chișinău – Orhei – Bălți, R16 Bălți – Fălești – Sculeni – frontiera României ș.a.m.d.

Construcția drumurilor de ocolire a localităților pe drumurile expres este o sarcină prioritară la realizarea programului în cauză. Astfel, numai pe drumurile M3 Chișinău – Giurgiulești – frontiera României, se preconizează construcția drumurilor noi de ocolire a localităților pe o lungime de circa 55 de kilometri (ocolirea localităților Cimișlia, Comrat, Vulcănești, Slobozia Mare, Giurgiulești.)

O problemă majoră la implementarea acestor proiecte este obținerea pământului pentru construcția terasamentului drumurilor. Numai pentru implementarea proiectelor de reabilitare, modernizare și construcția drumurilor aflate în lucru la momentul actual sunt necesare peste 3,66 milioane m³ de pământ.

Pentru soluționarea problemei, în anul 2018, prin Legea nr. 194, a fost modificat Codul subsolului nr. 3/2009, cu completarea articolului 28 cu alineatele (4) și (5), fapt ce a simplificat procedura deschiderii și exploatarea gropilor de împrumut pentru extragerea rocilor sedimentare în vederea obținerii pământului pentru executarea terasamentelor la drumuri, precum și a altor necesități publice (diguri de protecție, căi ferate.) Procedura de modificare a legii în cauză a durat peste un an de zile.

Modificarea operată prevede elaborarea unui proiect separat pentru extragerea pământului în condiții clare și include recultivarea terenului cu întoarcerea acestuia în circuitul agricol. Este necesar de menționat că termenul de alocare a terenului pentru gropile de împrumut este de maxim

trei ani (durata de executare a lucrărilor.) Pentru proiectele în cauză se obțin avizele institutului de resort, fiind verificate în modul stabilit.

Cu toate că pentru realizarea extragerii pământului necesar se selectează, în general, terenuri accidentate, gen (dâmburi, sectoare supuse eroziunii), care nu pot fi folosite în agricultură, la elaborarea avizului expertizei ecologice de stat, Agenția de Mediu... se impune schimbarea destinației terenurilor menționate, făcând referință la Codul funciar, nr. 878/1991, articolele 8, 10 și 15, neluând în considerare și faptul că pe aceste terenuri nu se amplasează construcții, acestea fiind restituite circuitului agricol după recultivarea într-o stare mai bună decât inițial.

Procesul de schimbare a destinației terenurilor necesare impune delimitarea și înregistrarea terenului în Cadastru, ceea ce presupune unele cheltuieli din partea autorităților publice locale de nivelul I, deținători ai terenurilor. În cazul inexistenței delimitării masive, aceste cheltuieli cresc concomitent cu timpul necesar pentru realizarea acestor acțiuni.

Reieșind din interesul scăzut al APL-ului de nivel I pentru procesul descris, beneficiarul lucrărilor (Administrația de Stat a Drumurilor) nu are posibilitatea de a finanța sau a influența realizarea proceselor necesare, fiind total dependentă de discreția APL de gradul I.

Este de menționat faptul că se impune schimbarea de două ori a destinației al unuia și aceluiași teren într-o perioadă de 2–3 ani: din agricol în teren sub construite și din teren sub construcție în teren agricol (după recultivare).

În prezent, din această cauză, se constată întârzierea la executarea lucrărilor de construcție a drumurilor de ocolire a localităților Bahmut, orașul Comrat, satul Burlăceni, municipiul Chișinău.

Pentru soluționarea problemei respective, se propune modificarea articolului 74 al Codului funciar în vederea retragerii temporare din circuitul agricol a terenurilor destinate amplasării gropilor de împrumut. Această modificare va permite soluționarea problemelor similare și în alte construcții și a reparației căilor ferate și a digurilor de protecție.

Luând în considerare cele expuse, considerăm că propunerea de modificare a articolului 74 al Codului funciar urmează a fi votată în mod prioritar în două lecturi astăzi.

Mult stimați deputați,

Rog susținerea dumneavoastră pentru acest proiect de lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Mulțumesc.

Întrebări n-aveți.

Rog raportul comisiei...

Este întrebare?

Da, vă rog.

Domnule Ciubuc,

Vă rog, întrebarea.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc.

Stimate domnule raportor,

Într-adevăr, este o inițiativă mult așteptată, în condițiile în care avem foarte multe proiecte în derulare și care stagnează din cauza impedimentului existent legat de acest articol. Este o dovadă în plus că acolo unde este dorință, practic se elimină toate interesele politice și luptele politice și un exemplu clar în care putem să ne consolidăm și să ne unim eforturile pentru a rezolva o problemă de acest fel.

În condițiile în care se propune ca acest proiect să fie astăzi adoptat în două lecturi, eu m-am uitat în avizul Guvernului și acolo sunt două propuneri, în ce măsură suntem sau sunteți dispus să examinăm ca aceste propuneri să se regăsească în varianta finală? Și aici este vorba, în primul rând, de terenurile din Fondul forestier, ca posibilitate sau ca interdicție de a exploata în sensul propunerilor dumneavoastră.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Bolea:

Mulțumesc pentru întrebare.

Mult stimată domnule deputat,

Propunerile din partea Guvernului se regăsesc în forma finală a modificării articolului 74. Complet. Pot să dau citire articolului în redacția nouă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Ciubuc,

Mai aveți întrebare?

Nu.

Următoarea întrebare – domnul Mudreac.

Domnule Bolea,

Nu vă...

A, raportul?

Mulțumim, domnule Bolea.

Domnule Mudreac,

Vă rog, raportul.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea articolului 74 din Codul funciar nr. 828/1991 și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament domnul Vladimir Bolea, în conformitate cu articolul 73 din Constituție și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului și prevede modificarea articolului 74 din Codul funciar nr. 828/1991, astfel încât să fie permisă retragerea temporară a unor terenurilor din circuitul agricol sau silvic pentru executarea unor lucrări de extragere până la o adâncime de 5 metri a rocilor sedimentare, a celor neconsolidate, a argilei, a argilei nisipoase, a nisipului argilos pentru construcția, reparația, modernizarea și extinderea drumurilor publice, a căilor ferate, a digurilor de protecție contra inundațiilor, pentru prevenirea, stoparea și lichidarea consecințelor proceselor geologice periculoase.

Este de menționat că executarea lucrărilor de extragere până la o adâncime de 5 metri a rocilor sedimentare, a celor neconsolidate, a argilei, a argilei nisipoase și a nisipului argilos pentru utilitățile publice descrise pot fi inițiate doar cu respectarea prevederilor articolului 28 alineatul (4) din Codul subsolului nr. 3 din anul 2009, care stipulează că lucrările de extragere respective urmează a fi efectuate conform proiectelor de execuție, coordonate cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, supuse expertizei ecologice de stat sau evaluării impactului asupra mediului, care se efectuează de către Agenția de Mediu, cu acordul proprietarului terenului.

În acest sens, pentru a nu admite, prin lucrările în cauză, crearea unor confuzii la aplicarea normelor de drept, comisia a acceptat în totalitate propunerile Guvernului de îmbunătățire a proiectului dat, dar și unele precizări ce țin de ordin tehnico-juridic și de rigoare redacțională, care se regăsesc în proiectul redactat, parte integrantă a prezentului raport.

Toate comisiile permanente, care au prezentat avize pe marginea proiectului de lege, s-au pronunțat pentru examinarea acestuia în cadrul ședinței plenare a Parlamentului, cu excepția Comisiei juridice, numiri și imunități și Comisiei protecție socială, sănătate și familie, care n-au întrunit numărul necesar de voturi pentru a se pronunța asupra proiectului, lăsând la latitudinea Parlamentului examinarea acestuia în ședința în plen.

Ca urmare a dezbaterilor, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, propune Parlamentului proiectul de Lege

cu numărul de intrare 32 din 6 februarie 2020 spre aprobare în prima lectură.

Reieșind din cele expuse, în lipsa altor obiecții și propuneri, proiectul de lege supus examinării se propune pentru adoptare și în lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule președinte.

Nu aveți întrebări.

Următorul proiect se supune dezbaterii pentru lectura a doua, proiectul nr. 254 din 7 noiembrie 2019.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.

Domnule Lebedinschi,

Raportul comisiei, vă rog.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Da, vă mulțumesc.

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Pe data de 21 februarie 2020, primind raportul Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, a fost examinat proiectul acesta de lege în a doua lectură.

A parvenit amendamentul deputatului Liviu Vovc, care a solicitat de adăugat la articolul I din proiect o sintagmă care să prevadă că: „Autorul monumentului de for public, selectat prin concurs public, este finanțat din bugetul public local și/sau național”.

Sintagma se propune a fi inclusă la modificarea articolului 7 din Legea monumentelor de for public.

Aceași propunere se referă și la articolul II din proiect, unde se propune modificarea articolului 9 din Legea privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război.

Reieșind din dezbaterile care au avut loc, în concluzie, urmare a discuțiilor, comisia, cu votul majorității membrilor (7 „pro”, 1 „abținut” și 3 „împotriva”), a respins amendamentul domnului Vovc și a susținut propunerea de a vota pentru a doua lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

A fost... înțeleg că a fost amendamentul domnului Liviu Vovc, care n-a fost susținut.

Conform procedurii, domnule Vovc, dați citire amendamentul și îl supun votului în ședința în plen. Dacă există, văd că...

Domnul Liviu Vovc:

Nu, eu am pornit deodată. Pentru că de la bun început am spus că această lege cam nu-și are rostul, în general să existe modificările acestea, de aceea pun încă o dată amendamentul la vot, ca măcar să facem cât de cât mai bună această lege. Să nu afecteze tinerii sculptori care vor fi limitați în drepturi.

Astfel, la articolul 7 din Legea monumentelor de for public nr. 192, se propune la alineatul (3¹), după cuvântul „public” să fie completat cu sintagma: „finanțat din bugetul public local sau național”.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Supun votului amendamentul, enunțat de domnul Liviu Vovc, la proiectul nr. 254 din 7 noiembrie 2019. Amendament care nu a fost susținut de către comisie.

Stimați deputați,

Cine este pentru, vă rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect care se supune...

Alte întrebări nu aveți. (*Discuții în sală.*)

Încă unul?

Domnule Lebedinschi,

Vă rog să fiți atenți. Încă un amendament.

Vă rog, dați citire.

Domnul Liviu Vovc:

Nu știu cât îi de corect, când jumătate de sală nu-i, de deputați nu-s, să punem la vot amendamentele, doamnă Greceanîi.

Poate lăsăm atunci să-l votăm, când o să se strângă la 19.30... toți... amendamentele?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cvorum este? Cvorum este? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Liviu Vovc:

Când... la ora votului, haideți să vorbim despre amendamente la ora votului. Atunci la ce bun mai punem la vot amendamentele, când lumea nici nu ascultă. Sau dacă este...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, conform procedurii, noi dezbatem lectura a doua și trebuie să punem amendamentele pentru dezbateri la lectura a doua. Când o să votăm, o să votăm în lectură finală.

Vă rog, amendamentul, al doilea amendament, la care articol, alineat.

Rog să dați citire.

Domnul Liviu Vovc:

La articolul 9 din Legea nr. 161 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război, la alineatul (1¹) se propune ca după cuvântul război, să fie finanțat din bugetul public, să fie adăugată sintagma: „finanțat din bugetul public local și/sau național”.

Menționez că în nota informativă ministerul se referă anume la autoritățile publice locale, care vor căuta să investească în monumente mai ieftine.

Atunci haideți să limităm doar pentru autoritățile publice locale și să nu băgăm prostia aceasta peste toți care doresc să facă monumente.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Comisia,

Vă rog. A susținut amendamentul comisia?

Domnul Adrian Lebedinschi:

Doamnă Președinte,

Onorat Plen,

De fapt, ideea acestui proiect de lege este ca noi să avem un... monumentele noastre, care vor exista pe teritoriul Republicii Moldova, să prezinte un tezaur, într-adevăr.

Dacă fiecare ar începe să-și construiască monumentele după placul lui, și noi avem astfel de monumente, exemple, a lui Ștefan cel Mare, care, să spunem așa... și alți... alte persoane distincte. Chiar lângă clădirea Parlamentului este un monument care nu corespunde estetic, noi nu putem să permitem și pe viitor acesta... Ceea ce s-a întâmplat până la moment a fost... Dar pe viitor noi trebuie să...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Domnule Lebedinski,

Am înțeles.

Domnul Adrian Lebedinski:

De aceea a fost respins.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Amendamentul domnului Vovc, care l-a dat citire, nu a fost susținut de comisie.

Supun votului în ședința în plen.

Cine este pentru a fi susținut amendamentul domnului Vovc, vă rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Mulțumesc.

Doamnă Ciobanu,

Aveți și dumneavoastră amendament? Nu.

Mulțumesc.

Următorul proiect.

Mai avem încă 30 de minute. Eu am să încerc câteva în lectura a doua.

Următorul proiect este nr. 87 din 28 februarie. Pentru lectura a doua prezintă Comisia juridică, numiri și imunități, domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Da, mulțumesc, doamnă Președinte.

Se prezintă atenției dumneavoastră raportul asupra proiectului de Lege privind modificarea articolului 141 din Codul penal al Republicii Moldova, proiectul nr. 87 din 28 februarie 2020.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege privind modificarea articolului 141 din Codul penal și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop înăsprirea pedepselor pentru infracțiunile prevăzute la articolul 141 „activitatea mercenarilor” din Codul penal al Republicii Moldova.

În acest sens, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la articolul 141 alineatul (1) din Codul penal, se propune majorarea termenului de închisoare de la 3–7 ani la 5–10 ani, iar pentru comiterea infracțiunii prevăzute la articolul... la alineatul (2) din același articol, se propune majorarea termenului de închisoare de la 5–10 ani la 10–15 ani.

Prin această propunere se modifică și clasificarea infracțiunilor prevăzute la articolul 141 din Codul penal, astfel încât infracțiunea de la

alineatul (2) din articol din infracțiune gravă să devină infracțiune deosebit de gravă.

În aceste condiții, persoana care va comite infracțiuni prevăzute în alineatul (2) din articolul 141 din Codul penal nu va putea beneficia de prevederile articolului 90, articolul 90¹ din Codul penal al Republicii Moldova.

La etapa de pregătire a proiectului de lege pentru dezbaterile în lectura a doua, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat avizele Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, Centrului Național Anticorupție, Comisiei protecție socială, sănătate și familie, precum și amendamentele parvenite de la deputați.

Decizia membrilor comisiei asupra amendamentelor se conține în tabela de sinteză, care este parte componentă a prezentului raport. (*Gălăgie în sală.*)

În rezultatul examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, a decis să propună examinarea și adoptarea de către Parlament a proiectului de Lege nr. 87 din 28 februarie 2020 în lectura a doua și finală.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Bolea.

Domnule Furculiță,

La acest subiect aveți?

De procedură, vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Doamnă Președinte,

Având în vedere că mulți colegi sunt solicitați astăzi la emisiuni TV, vă rog frumos să începem cu procedura votului la 7 și 10.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu vă propun să... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Încă sunt două proiecte, inițiativele deputaților, care au fost susținute pentru lectura a doua. Haideți să le votăm acestea... să le examinăm repejor și să le supunem votului. De acord?

Dar, vă rog, foarte operativ.

Următorul proiect... nr. 131, lectura a doua – domnul Bolea.

Nr. 131, vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 2/2016 pentru interpretarea articolului 135 alineatul (1) literele a) și g) din Constituția Republicii Moldova și Hotărârea Curții Constituționale nr. 28/2017 pentru interpretarea prevederilor articolului 98 alineatul (6) în coroborare cu articolele 1, 56, 91, 135 și 140 din Constituția Republicii Moldova.

Proiectul de lege urmărește aducerea în concordanță a legislației naționale în conformitate cu hotărârile Curții Constituționale citate mai sus, care prescrie că subiecți cu drept de sesizare ai Curții Constituționale sunt judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor. Totodată, se propune ca Consiliul Superior al Magistraturii să fie subiect cu drept de sesizare a Curții Constituționale doar în raport cu actele normative care vizează sistemul judecătoresc.

Proiectul de lege a fost aprobat în prima lectură în ședința plenară din 21 mai 2020.

Pentru lectura a doua, a fost examinat avizul Guvernului, avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului și amendamentele parvenite din partea deputaților. Decizia comisiei, aferent propunerilor și amendamentelor respective, este reflectată în sinteza, care este parte componentă a prezentului raport.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți (5 voturi „pentru”), propune proiectul de Lege nr. 131 din 17 martie 2020 spre examinare și adoptare în a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Stimați colegi deputați,

Vă rog să rugați deputații să revină în sală.

Domnii președinți de comisii,

Vă rog să rugați deputații să revină în sală.

Începem procedura de vot.

Stimați colegi,

Eu aș propune aici să ne oprim cu examinarea pentru ziua de astăzi...

Voce din sală:

Și ultimul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

... și să începem procedura de vot.

Stimați colegi, *(Gălăgie în sală.)*

Domnule Diacov,

Doamnă Babuc,

Vă rog să reveniți aici, să văd unde sunteți cu toții. *(Voce nedeslușită din sală.)*

La vot și gata.

Unde sunt deputații?

La vot și gata. *(Voci nedeslușite din sală.)*

Care sunt, cu aceia votăm.

Stimați colegi,

Se supune votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 67 din 20 februarie 2020, prezentat de Ministerul Economiei și Infrastructurii.

Cine este pentru aprobarea în prima lectură, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Comisia a propus doar prima lectură?

Domnule Burduja,

Comisia a propus doar prima lectură, văd că. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Se poate și în două lecturi sau sunt amendamente?

Domnule Burduja...

Stimați colegi...

Fracțiunile,

Aveți amendamente? Nu.

Domnul Petru Burduja:

Dacă... atunci... *(Voci nedeslușite din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Guvernul... de acord.

Voce din sală:

Se poate, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

La propunerea comisiei și am consultat și fracțiunile, se propune pentru a fi votat în lectura a doua proiectul nr. 67 din 20 februarie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

Sectorul nr. 2,

Cine a votat, vă rog, încă o dată. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu toți.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 14.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 14.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 19.

Cu 59 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua. (*Rumoare în sală.*)

Slava salvatorilor naționali, da.

Următorul proiect, care se supune votului, este proiectul nr. 311 din 16 decembrie 2019, lectura a doua, prezentat de domnul președinte Radu Mudreac, lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

Sectorul nr. 2.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

Sectorul nr. 2?

Vă rog să nu uitați și de noi aici că votăm.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 19.

Sectorul nr. 3 ?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 20.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 20.

Cu 67 de voturi, proiectul este adoptat în lectura a doua.
(Gălăgie în sală.)

Următorul proiect este proiectul nr. 154, Zona Economică Liberă „Bălți”, prezentat de Ministerul Economiei și Infrastructurii.

Se supune votului aprobarea acestui proiect nr. 154 din 16 aprilie 2020 în prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Și se supune votului, conform propunerii comisiei, a fost propunerea comisiei, în lipsa amendamentelor, votarea în lectura a doua.

Cine este pentru a fi votat în lectura a doua proiectul nr. 154 din 16 aprilie 2020, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 20.

Dar în sectorul nr. 2 nu sunt 21 de voturi. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu 69 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Stimați colegi,

A fost votat proiectul.

Cu 20 de voturi a fost votat, domnule Slusari.

Următorul proiect, care se supune votului pentru prima lectură, este proiectul nr. 237 din 22 octombrie 2019, prezentat de domnul Igor Munteanu.

Cine este pentru a fi votat în prima lectură, rog să votați.

Majoritatea.

Și acum se supune votului, conform raportului comisiei, pentru a fi votat în lectura a doua proiectul nr. 237, în condițiile raportului Comisiei economie, buget și finanțe, proiectul nr. 237 din 22 octombrie 2019, lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 19.

Cu 69 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua și finală.

Următorul proiect... să nu-mi scape ceva, pentru lectura a doua, se supune votului proiectul nr. 254 din 7 noiembrie 2019, lectura a doua, în condițiile raportului prezentat de comisie.

Cine este pentru, rog să votați. (*Gălăgie în sală.*)

Lectura a doua.

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2,

Vă rog.

Încă o dată, cine votează?

N u m ă r ă t o r i i:

– 27.

– 27. Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 12.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 12.

Cu 67 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua și finală.

Următorul proiect, care se supune votului pentru prima lectură, este proiectul nr. 32 din 6 februarie 2020, prezentat de domnul deputat Vladimir Bolea.

Cine este pentru prima lectură, rog să votați.

Majoritatea.

Și acum, conform raportului comisiei, propunerea a fost să fie votat și în lectura a doua, cu obiecțiile expuse de către comisie și acceptate de către domnul autor.

Cine este pentru lectura a doua, proiectul nr. 32 din 6 februarie 2020, rog să votați.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Așa.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2– 31.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 31.

Și sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

În sectorul nr. 3– 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

Cu 80 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Următorul proiect este proiectul nr. 137, prezentat de Comisia Națională a Pieței Financiare, nr. 137 din 26 martie 2020.

Cine este pentru a fi votat în prima lectură, rog să votați.

Majoritatea.

Comisia de bază a propus adoptarea acestui proiect și în lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Proiectul nr. 137 din 26 februarie 2020, lectura a doua.

Vă rog, numărătorii.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Sectorul nr. 3?

Sectorul nr. 3,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 19.

Cu 69 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua și finală.

Următorul proiect este nr. 87... proiectul nr. 87, pentru lectura a doua, prezentat de Comisia juridică, numiri și imunități.

Cine este pentru a fi adoptat proiectul nr. 87 din 28 februarie 2020 în lectura a doua, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

Cu 77 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Și următorul proiect este proiectul... tot pentru lectura a doua, proiectul nr. 131 din 17 martie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 19.

Cu 74 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua și finală.

Stimați colegi...

Secretariatul,

Vă rog, dacă nu mi-a scăpat ceva din ceea ce am examinat. Parcă și eu mi-am notat.

Doamna Monica Babuc:

Nr. 83, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ce nr. 83?

Doamna Monica Babuc:

Nu-i examinat, am înțeles că... iată, Acordul ăsta cu centrele culturale în Turcia. Iată este Ministerul Educației și coraportor...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Este Ministerul Educației... și propun să examinăm și proiectul nr. 83, și repejor să-l examinăm și să-l votăm.

Suntem de acord?

Voci din sală:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Important este dacă noi avem cvorum în sală, să nu... să avem deputați, ca să examinăm.

Domnule Diacov,

Deputații sunt pe loc?

Da, vă rog.

Voce din sală:

Haideți să-l votăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Haideți să-l votăm. (Rumoare în sală.)

Domnul Andrei Chistol – *secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:*

Bună ziua!

Doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Atenției dumneavoastră se supune proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind instituirea reciprocă a centrelor culturale și activitatea acestora.

Proiectul prevede înființarea în bază de reciprocitate a centrelor culturale atât în Republica Moldova, cât și în Republica Turcia. Respectivul proiect vine să consolideze relațiile de colaborare între Republica Moldova și Republica Turcia, astfel că solicităm susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu aveți întrebări, domnule secretar de stat.

Rog, domnul Vremea, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, să prezinte raportul.

Domnul Igor Vremea:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat respectivul proiect de lege, astfel că s-a decis în cadrul comisiei, prin votul deputaților, de a adopta proiectul de Lege nr. 83 în două lecturi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Eu aș propune noi să examinăm... să aprobăm acest proiect în prima lectură și săptămâna următoare să revenim pentru lectura a doua.

Voci din sală:

De acord.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De acord?

Cine este pentru a fi votat în prima lectură acest proiect, rog să votați. Prima lectură.

Majoritatea deputaților prezenți în sală.

Stimați colegi,

Un pic aveți... vă rog, de răbdare, un pic.

Astăzi este Ora întrebărilor. Vreau să vă întreb dacă sunt întrebări?

Acuș vă ofer.

Și mai avem... și o declarație la sfârșit. Vine domnul Vovc cu declarația la sfârșit, după...

Înainte de Ora întrebărilor?

Voci din sală:

Înainte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Înainte de Ora întrebărilor.

Domnul Vovc.

Stimați colegi,

Un pic... eu văd că toți vă grăbiți.

Stimați colegi,

Îmi permiteți să vă fac un anunț.

Noi am examinat majoritatea întrebărilor care au fost – bisăptămânal. Pentru săptămâna aceasta noi am examinat toate întrebările.

De aceea, următoarea ședință în plen – joia următoare.

Vă rog, declarația domnului Liviu Vovc.

Domnul Liviu Vovc:

Am considerat că este nevoie să vin cu această declarație, deoarece acțiunile unor persoane cu demnitate publică, iresponsabilitatea lor, duc în eroare populația, iar situația epidemiologică se agravează.

Reamintesc. O pensionară de 66 de ani a fost amendată cu 22500 de lei pentru că nu a respectat regimul de carantină și a ieșit din casă în cele 14 zile de izolare. O bătrână care vindea verdețuri, pentru a putea supraviețui, a fost și ea amendată pentru că nu a respectat decizia Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică.

Pe de altă parte, conform analizei colegului Alaiba, Președintele Dodon a încălcat regimul epidemiologic de peste 58 de ori, mergând prin țară să-și facă campanie electorală, fără să fi fost sancționat măcar o dată.

Astăzi, 2 deputați din majoritatea parlamentară și-au permis să încalce regimul epidemiologic neglijând cu nonșalanță măsurile pandemice, punând în pericol sănătatea funcționarilor Parlamentului, a celorlalți deputați, dar și a familiilor noastre. Din dorința de a vă vota anumite proiecte în interesul unor persoane sau a unor grupuri de interese, voi vă permiteți să călcați în picioare orice: regulamente, protocoale, legislația, chiar și Constituția.

Doar știți că noi, cei din opoziție, suntem responsabili. Proiectele bune le susținem de fiecare dată, indiferent de la cine ar veni. La ce bun a fost necesar să ne puneți azi pe toți sub risc?

Repet încă o dată, Ordinul nr. 412 al Ministerului Sănătății spune clar: că persoanele cu forme ușoare de COVID, chiar și cu testul de control negativ, continuă autoizolarea timp de încă 14 zile. Altfel spus, sunt obligați să mai stea în autoizolare 14 zile, ceea ce nu au făcut acești 2 deputați.

Astăzi, am transmis o sezizare instituțiilor abilitate de a investiga cazul dat și dacă se constată încălcarea legislației de către acești deputați, ei trebuie să fie sancționați conform legislației Republicii Moldova.

În același timp, situația epidemiologică în țară se agravează pe zi ce trece. Până la ora actuală, avem peste 10700 de cazuri de COVID confirmate. Astăzi, avem un record absolut – 406 noi cazuri. Ieri au fost raportate aproape 300 de noi cazuri. Spitalele ajung la capacitate maximă. Administrația spitalului Taraclia se plânge că nu mai are locuri, iar oamenii infectați cu COVID sunt nevoiți să se trateze pe coridoarele spitalului. Medicii sunt epuizați, lucrând neîncetat deja a treia lună la rând, luptând cu această epidemie.

Dar voi ce faceți? Voi vreți să ajungem într-o zi când, pur și simplu, medicii vor ridica mâinile în sus? Prin iresponsabilitatea voastră, voi vă jucați nu numai cu focul, dar cu sănătatea întregii populații.

Iar la toate ineptiile voastre se mai alătură și Chicu – Prim-ministru, dar cel mai important Președintele Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, care fiind conștient că organizarea Paștelui Blajinilor ar

putea crea un nou focar de răspândire a virusului, nu a convocat ședința Comisiei pentru a amâna sau a anula acest eveniment, dar s-a limitat la o postare pe Facebook.

Vă mai mirați că lumea nu respectă restricțiile, când Președintele și unii deputați nu le respectă. Prim-ministrul ia decizii doar la comanda principalului „oleacă doctor” al țării și pune în pericol siguranța propriilor cetățeni. În această situație, ne rămâne doar să avem singuri grijă de noi.

Reamintesc, situația e alarmantă, iar ceea ce faceți voi, poate duce la un dezastru.

Stimați lucrători medicali,

Cu regret, ați rămas singuri în fața urgiei. Iar cei din fruntea statului și-au dat arama pe față și iresponsabilitatea. Speranța e numai la voi.

Curaj, putere și rezistență vă doresc!

Dragi cetățeni,

Cei din majoritatea parlamentară, care se declară aleși ai poporului și ar trebui să lucreze în apărarea și protecția dumneavoastră, au luat-o razna și lucrează fără discernământ. Nu luați în serios și nu le repetați prostiile.

Aveți grijă de voi. Protejați-vă, purtați măștile de protecție, evitați locurile aglomerate cu risc de infectare, folosiți dezinfectant, spălați-vă cât mai des pe mâini. Puneți în capul mesei sănătatea dumneavoastră și a familiilor dumneavoastră. Haideti să fim cu toții responsabili și să nu supraaglomerăm spitalele. Cum vom scăpa de această epidemie, depinde doar de noi și de rezistența medicilor.

Cu regret, Președintele, Guvernul, majoritatea parlamentară, prin acțiunile lor lipsite de responsabilitate, au demonstrat că sunt o catastrofă.

Aveți grijă de voi și de familiile dumneavoastră!

Fiți responsabili! (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și eu vă doresc foarte, foarte multă sănătate din toate punctele de vedere.

Întrebări. Ora întrebărilor.

Înscrieri cu luări de cuvânt nu mai sunt.

Ora întrebărilor.

Doamna Tauber.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc mult, doamnă Președinte.

În conformitate cu prevederile articolului 122 din Regulamentul Parlamentului nr. 797/1996, adresez această întrebare către Guvernul Republicii Moldova și anume.

În adresa mea, ca deputat în Parlament ales pe circumscripția nr. 19, s-a adresat primarul comunei Biești, cu solicitarea de a primi informații cu privire la situația la moment la Proiectul „Extinderea apeductului în comuna Biești”.

Astfel, în anul 2016, comuna Biești a participat la Proiectul „Aprovizionarea cu apă și canalizare”. Valoarea totală a proiectului a fost în sumă de 14 milioane de lei 543 830. Proiectul are ca obiectiv extinderea apeductului în comuna Biești, care va aproviziona cu apă potabilă locuitorii și obiectele de menire socială din satele: Biești, Cihoreni, Slobozia-Hodorogea.

La data de 22.11.2016, Primăria comunei Biești a încheiat un contract cu SRL „ECOTOP PROIECT” privind extinderea apeductului în comuna Biești. Costul de deviz total a fost de 14 milioane 202 mii 399 de lei.

Fondul Ecologic Național trebuie să aloce 12 milioane 72 mii de lei. Din suma menționată, 1 milion de lei a fost deja acordat.

Contribuția comunității este de 2 milioane 359 mii de lei, din care 654 mii de lei deja sunt transferate.

Cu regret, în anul 2018, din insuficiența finanțării, lucrările de extindere nu s-au efectuat din motiv că la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nu s-a convocat ședința comisiei de specializare la care trebuie luată decizia în privința finanțării ulterioare.

În acest context, solicit respectuos prezentarea informației cu privire la soarta proiectului menționat, care va permite ca locuitorii comunei Biești să fie asigurați cu apă de calitate.

Răspunsurile, solicit respectuos să fie prezentate în scris, conform articolului 123 alineatul (4) din Regulamentul Parlamentului nr. 797/1996.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Sajin Galina, dar nu o văd pe doamna Sajin.

Nu este, nu?

Voce din sală:

Doamna Sajin este, dar domnul Groza vrea să vorbească.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Grosu – următoarea întrebare.

Domnul Groza – nu-l văd conectat.

Domnul Ion Groza:

Eu sunt conectat de mult, de mult sunt conectat aici. Ia uitați-vă.

Voce din sală:

Sunt schimbate locurile.

Doamna Zinaida Greceanîi:

D-apoi așezați-vă la locurile dumneavoastră.

Domnul Ion Groza:

Ăsta e locul meu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnule Grosu,

Vă rog.

Ori domnul Groza? Cineva... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Groza.

Domnul Igor Grosu:

Noi ambii o să vorbim, dar...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ion Groza:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Am o adresare către domnul Ion Perju, ministru al agriculturii, dezvoltării regionale și mediului.

În data de 22 ianuarie 2020 v-am trimis în scris un demers prin care am solicitat să fie... mai exact o petiție pe care am primit-o de la unii cetățeni, angajați ai Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică Irigare Cahul”.

Angajații acestei întreprinderi nu și-au primit salariul din luna februarie 2019. Pe lângă faptul că răspunsul l-am primit cu întârziere, răspunsul este mai degrabă unul formal, deoarece nu răspunde la întrebarea principală: când își vor primi salariile angajații Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică Irigare Cahul”?

În baza celor expuse, solicit un nou răspuns atât în scris, cât și verbal de la tribuna Parlamentului Republicii Moldova.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Grosu.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Întrebarea mea este către Cancelaria de Stat și problema constă în situația, cred că fără precedent, care se întâmplă în comuna... Primăria Lăpușna, raionul Hîncești.

Eu m-am întâlnit zilele astea cu cetățeni din această localitate. Noi avem acolo o situație fără precedent. Și eu solicit Cancelariei de Stat să intervină, pentru a ajuta primăria.

Ce se întâmplă? Primăria, la moment, riscă să fie evacuată din sediul primăriei. De ce se întâmplă lucrul ăsta? Pentru că o mână de cetățeni, agenți economici, prin diferite tertipuri juridice, au pus mâna pe toate activele care aparțineau cândva întreprinderii agricole din localitate. Deci toată istoria începe din 2001. Au pus mâna pe sediul primăriei, pe moara din localitate, garaj, aria de pâine, prisacă, teren aferent casei de cultură. Atenție! 274 de hectare de teren arabil și multe, multe alte active.

Deci, eu solicit Cancelariei de Stat să intervină și să verifice, să ajute și din punct de vedere juridic Primăria Lăpușna, pentru a nu pierde aceste active și de a putea recupera ceea ce mai poate fi recuperat.

Mai mult decât atât, noi avem o situație regretabilă, prin care un exponent al Partidului Socialiștilor din raion, este vorba de domnul Ududovici... cu ocazia asta, am aflat și eu cine este reprezentantul sau liderul fracțiunii în consiliul raional... exercită presiuni asupra primarului Ion Chiosa la capitolul demiterii unor funcționari din primărie. Deci dânsul foarte mult insistă ca viceprimarul să fie demis și să fie pus alt viceprimar.

La fel, au fost intimidați și colegii noștri consilieri – doamna Ana Frija și Sergiu Nafid, care, fiind consilieri în consiliul local, sunt intimidați de un alt personaj din localitate, pe nume domnul Munteanu Vasile, care, din informațiile pe care le avem noi, iarăși, este exponentul Partidului Socialiștilor în localitate. Deci lucrurile ăstea sunt inadmisibile: vizite la domiciliu, telefoane. Noi nu inventăm nimic.

De aceea rugămintea este de... dacă noi tot combatem presiunea asupra... care a fost exercitată de Plahotniuc, regimul lui acum un an, să nu mai fie admise astfel de presiuni asupra oricăror consilieri, nu vorbim aici doar de PAS, dar fiecare să-și facă meseria la locul lui.

Și aștept de la Cancelaria de Stat o informație exhaustivă referitor la problema patrimoniului Primăriei Lăpușna.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Și eu vă mulțumesc.

Acestea au fost întrebările care au parvenit.

De aceea, stimați colegi, vă mulțumesc pentru participare.

Sănătate vă doresc.

Ședința s-a încheiat la ora 19.33.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.